

nél közelebb, illetve hidrogeológiai védőterületen nem létesíthető. Hígrágyás rendszerű állattartás nem folytatható

**V-1, V-2, V-3
Egyéb terület**

Vízgazdálkodási terület övezetei

37. §

- 1.)V-1 jelű övezetbe tartozik a Csernely és Cinakkó-patak partja,
- 2.)V-2 jelű övezetbe tartozik a tervezett tározó és közvetlen környezete.
- 3.)Területükön építmények nem helyezhetők el.
- 4.)V-3 jelű övezetbe tartoznak az általános vízbeszerzési területek

Az épített környezet védelme

38. §

- (1)Az épített környezet védelme (kiterjed a településre, az egyedi építményekre és műszaki létesítményekre) célja, hogy az ember egészségét védje, a jövő nemzedékek életfeltételeit javítsa és ennek érdekében alapvető szabályokat állapítson meg
- (2)Biztosítani kell az épített környezetben élők (tartózkodók) egészségének védelmét, életfeltételeik folyamatos javítását, törekedni kell (el kell érni) a különböző tevékenységek káros hatásainak megszüntetésére vagy a hatályos előírások szerinti visszavonására.
- (3)Fejlesztéseknél, beavatkozásoknál meg kell követelni a funkciókból adódó védőtávolságokat és a szükséges védőterület-kialakításokat.
- (4)A szabályozási terven meghatározott zöldterületek, védőerdők kialakításáról és fenntartásáról folyamatosan gondoskodni kell. Védő zöldsávok, véderdősávok telepítésénél többszintű növényállományt kell kialakítani. A telepítéshez csak a tájra jellemző őshonos fa- és cserjefajok használhatók.

Építészeti értékvédelem

39.§

- (1) A település kiemelkedő értékei helyi védettséget élveznek. A védett értékeket (épület, építmény, terület, természeti érték) az SZT feltünteti.

- (2) A helyi védelem vonatkozik a vonatkozó önkormányzati rendelet eltéréseivel:
- épület, építmény teljes tömegére
 - épület, építmény részértékeire
 - területre (védett terület)
 - táji és természeti értékekre ("helyi természetvédelmi terület")

(6) Védett területen telekalakítás, építmény elhelyezése az illetékes műemlékvédelmi hatóság véleménye alapján történhet.

(7) Helyi védettség alatt álló építményt érintő építési munka esetében az (elvi) építési engedély iránti kérelemhez mellékelni kell az önkormányzat állásfoglalását.

- (9) A helyi védelmi jelentőségű területen település- és tájképvédelmi okok miatt:
- elektromos légvezeték, távközlési- és elektronikus hírközlési légkábel nem létesíthető
 - közmű-, energia-, táv- és elektronikus hírközlési vezetékek és műtárgyak az épületek közterületről látható homlokzatán nem vezethetők, illetve nem helyezhetők el
 - közmű létesítmények önálló, föld feletti szabadonálló építményként nem helyezhetők el
 - táv- és elektronikus hírközlési célú magasépítmények (adó- és átjátszótoronyok) nem létesíthetők, a meglévők nem újíthatók fel.

(10) A védett területen a településképp védelme érdekében minden, a domborzatból (terepszintből) kiemelkedő építmény engedélyezése esetén a településképphez történő illeszkedést településképp vizsgálatban, utcakép (legalább a két szomszédos épület feltüntetésével), fotómontázs stb. készítésével igazolni kell. Szükség esetén az építési hatóság előírhatja, hogy az építési engedély mellékletét képező műleírás mutassa be a tervezett építmény illeszkedésének megítéléséhez szükséges jellemzőket, különösen a rálátásban érvényesülő látványt, a tömegképzést, külső megjelenést (homlokzatképzést) és a színezést.

(11) Az engedélyezési terveken fel kell tüntetni az épület megjelenését befolyásoló gépészeti és közműellátási szerelvények elhelyezési módját és kialakítását.

Védett terület beépítésének általános előírásai

40. §

(1) Védett területen egyedi védelem alatt nem álló épület részleges, vagy teljes bontással járó *átépítése*, új épület létesítése esetén a történeti építési tagolásra utalni kell (homlokzatképzés, tömegtagolás, elhelyezés stb.).

(2) Védett területen, a település helyi karakterének megőrzése érdekében a környezettől idegen formai, szerkezeti stb. építészeti megoldások nem alkalmazhatók, meglévő épületek, építmények közterület felőli részleges homlokzati felújítása nem megengedett.

(3) Ha bontás következtében utcai foghíj jön létre, a bontással létrehozott foghíjat 5 éven belül be kell építeni.

(4) A SZABÁLYOZÁSI TERV-en lehatárolt, a védett terület jelöléssel ellátott területen új épületek elhelyezése, a meglévő épületek átalakítása, illetve bővítése esetén a történeti (kialakult) beépítési vonalat kell követni. Új építmény(rész) építésénél a meglévő beépítéshez igazodva kell meghatározni (kialakítani):

az építménymagasságot,

az utcai homlokzat magasságát,

c) a tető hajlásszögét,

d) a tetőgerinc irányát,

e) a nyílászárók méretét és formáját,

f) a kerítést,

g) az alkalmazott építőanyagokat,

h) az építmények színezését.

(5) Védett területen az udvari szárnyak építménymagassága nem haladhatja meg az utcaiét. Az épületek tömegeinek jellemző szélessége a tömbben található épülettömegek jellemző szélességének átlagát legfeljebb 10%-kal haladhatja meg.

(6) Kötelező a hagyományos anyagok és szerkezetek használata (vakolat architektúra, kváderképzés, melynek anyaga lehet kő, vagy világos színű tégl, vakolt festett homlokzatfelület, fa nyílászárók, kő, vagy vakolt lábazatok az utcaképhez illeszkedő falnyílás arányok).

(7) Az épületeket magastetővel kell kialakítani. Az épület meghatározó tömegén a tetőfelületek hajlásszöge $40-45^\circ$ között változhat. Ettől eltérő hajlásszög az épület tömegének megjelenésében nem dominálhat. (Legfeljebb 1/4-ed rész)

(8) Az épületek tetőhéjalása meghatározóan, de legkevesebb a tetőfelület 2/3-ában a területen jellemzően alkalmazott sík jellegű cserépfedés (hornyolt, vagy kettős fedés) lehet.

(9) Tetőfelépítmény, vagy tetősík-ablak alkalmazása esetén a tetősík felületének legfeljebb 1/3-át szabad megbontani.

(10) A kémények részletképzésénél, anyaghasználatánál törekedni kell a hagyományos kéményformák és építőanyagok alkalmazására. Fémburkolatú és/vagy külső fémvázis kémény nem építhető.

Helyi védelem alatt álló épületekre vonatkozó előírások

41. §

(1) Helyi védett épület, vagy épületrész a csak gazdaságossági indokokon túl műszaki indokokkal is megalapozott esetben és csak a védettségéből való törlés után bontható el.

a) Védett épületek bontása esetén az épületet fel kell mérni, és e terveket és fotódokumentációt archiválni kell, és a dokumentációt át kell adni a Herman Ottó Múzeumnak.

b) Ezen épületek homlokzatának felújítása, átalakítása, portál ki-, vagy átalakítása csak a teljes épülethomlokzat figyelembevételével, a homlokzati rajzon való ábrázolásával történhet.

c) Védett épület utcai homlokzatának karakterét (tömegarány, szimmetria) nem szabad megváltoztatni.

(2) Felújítás, átalakítás esetén az építési engedélyezési terv mellékletét képező műszaki leírásban az épület és a környezet kölcsönhatása keretében vizsgálni kell az építmény értékeit elemző, állapotrogzító adatait.

a) Ezen épületek szerkezetei, homlokzati részletei, tartozékai megőrzendők, hiány esetén pótlandók.

Ezen épületek felújítása, átalakítása csak az épület eredeti formavilágának megtartásával engedélyezhető.

c) Ezen épületek környezetében lévő, védelem alatt nem álló épületeknek, építményeknek – az országos védelem alatt álló épületek mellett – a helyi védelem alatt álló épületekhez is igazodniuk kell. Ennek érdekében az ezekkel kapcsolatos építési tevékenység csak a városi főépítész szakvéleményének beszerzésével történhet.

(3) A helyi védelem alatt álló épületeknél és területeknél település Önkormányzata Képviselőtestületének az épített és természeti környezet értékeinek helyi védelméről szóló. rendelete előírásait is figyelembe kell venni.

Régészeti területek védelme

42. §

(1) A területen lévő védett régészeti területek lehatárolását az Szabályozási Terv feltünteti.

(2) A régészeti lelőhelyek területén az építési engedélyezési eljárások keretében a KÖH szakhatóságként jár el. (A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény. 63. §).

(3) A védetté nyilvánított lelőhelyen végzendő, 30 cm mélységet meghaladó földmunkával járó, illetőleg a terület jellegét veszélyeztető, befolyásoló, egyébként építési vagy más hatósági engedélyhez nem kötött munkálatokhoz, változtatásokhoz a területileg illetékes örökségvédelmi hatóság hatósági engedélyét kell beszerezni. Az engedélyköteles tevékenységek jegyzéke a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal eljárására vonatkozó szabályokról szóló 16/2001. (X. 18.) NKÖM rendelet 1. sz. mellékletében található.

(4) A régészeti érdekű területeken bármilyen földmunkával járó fejlesztés, beruházás megkezdése előtt régészeti szempontú állapotfelmérést kell végezni. Ennek hiányában a földmunkákhoz - a beruházó költségére – régészeti szakfelügyeletet kell biztosítani.

45. §

Az elrendelt településrendezési kötelezettségeket az ingatlanylevántartásba be kell jegyezni.

46. §

(1)Településrendezési intézkedések következtében okozott károk esetében a tulajdonost, haszonélvezőt korlátozási kártalanítás illeti meg, melynek eljárási rendjét, mértékét és rendszerességét az 1997. évi LXXVIII. tv. 30. §-a szabályozza.

(2)A korlátozási kártalanítást az köteles megfizetni, akinek az érdekében a településrendezési intézkedés történt. Az önkormányzati célok megvalósításához a települési önkormányzatnak a kártalanítási igények aktualitását és azok mértékét célszerű napirenden tartani és kérelemre indult igény teljesítésére a forrást is meg kell teremteni.

47. §**Záró rendelkezések**

Ez a rendelet kerül kihirdetésre, és a kihirdetés napjától számított nap múlva lép hatályba.

a.) hatálybelépésével egyidejűleg hatályát veszti

a.a.)

a.b.)

a.c.)

stb.

A rendelet kihirdetéséről a jegyző gondoskodik.

Kelt:,év hó nap

polgármester

P.H.

jegyző

Építészeti értékek védelme

Az építészeti örökség védelme

1.§

CSERNELY KÖZSÉG önkormányzati testülete az 1997. évi LXXVIII az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény, illetve annak módosításáról szóló 1999. évi CXV. törvény, továbbá a Műemlékvédelemről szóló 1997. évi LIV. törvény 30 §-ában biztosított jogkörében – valamint a Kulturális örökség védelméről szóló, 2001. LXIV. tv. illetve Az építészeti örökség helyi védelmének szakmai szabályairól szóló 66/1999. (VIII.13.) FVM rendelet a védelem országos rendelkezéseinek megtartása mellett a település és a táj kapcsolatának, a település sajátos arculatának, karaktert teremtő értékeinek megóvása, a kultúrtörténeti, régészeti, történeti, városépítészeti és építészeti értékek helyi védelme érdekében a következőket rendeli el:

A helyi védelem tárgyai

2. §

A helyi védelem – a mellékletben felsorolt következő területekre terjed ki:

- (1)Településképi jelentőségű területek
- (2)védendő látvány pontokra (panoráma pontok)

(A szabályozási tervlapon jelölt pontokról, vagy útvonalakról feltáruló látvány, vagy település sziluett a település látványának értékes része, megőrzéséről gondoskodni kell.)

- (3)A helyi régészeti (történeti) jelentőségű területekre.
A régészeti védelemről a többszörösen módosított 1963. évi 9. törvényerejű rendelet 18. (2) bekezdése intézkedik.
Ezidáig nem ismert és nem nyilvántartott területekre vonatkozóan az 1997. évi CXL. Törvény 35 §-ában foglaltakat kell figyelembe venni és betartani.

- (4)A helyi településszerkezeti jelentőségű területek.
(E területek a település, illetve a településhez csatolt önálló településrészek történelmük során folyamatosan kialakult területek. A jellemző út és utcaszerkezet, azokat határoló beépítési vonalak, a telekszerkezet, telkek beépítésének módja mértéke értéket képvisel.

- (5)A karakteradó épületek és csoportos előfordulások területeire, valamint a karakteres utcaképekre.

- (6)Az értékes utcaképek a helyi településszerkezeti védelem alatt álló területek egységes beépítéséből és a karakteradó épületek csoportos előfordulásából adódnak. Történeti üzenetet, esztétikai és hangulati értéket képviselnek.

(7)Az egyedi helyi védettségű épületekre

Azok az épületek tartoznak ide, amelyek kifejezik a település egyedi kultúráját, hagyományait, de esztétikai értéküket az országos védelem nem indokolja.

Helyi védettségű közterületekre (burkolat, szobrok, parkok, világító terek, zöldterületek, utcai fasorok)

A település sajátos hangulatú közterei, értékes zöldfelületei és természeti értékei, valamint jellegzetes utcai fasorok, a megőrzendő városképek, látványok meghatározó elemei

A helyi védelem személyi hatálya

3.§

A rendelet személyi hatálya a helyi védelem alá vont területek az építészeti értékek tulajdonosaira és kezelőire (üzemelőire, bérlőire, használóra terjed ki.

4.§

(1)A helyi településszerkezeti védettségű területen szigorúan védendő:

- a szabályozási vonal (utcahálózat)
- a beépítés módja
- a telekszerkezet jellege

- Védendő a teleknagyság
- a telek rendszere
- a telkek beépítettsége

(2)A védendő látványok és a látványban megjelenő új építmény esztétikai minőségének biztosítása érdekében az építési hatóság az építési hatóság az építési engedélyezési tervhez látványterv készítését írhatja elő.

(3)A helyi régészeti jelentőségű területek védelme érdekében az építést megelőzően kötelező a feltárás. A régészeti örökség védelmére vonatkozóan a „kulturális örökség védelméről,„ szóló 2001. Évi LXIV. Tv. (Kötv) vonatkozó paragrafusai szerint kell eljárni. A földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal a KÖH (kulturális Örökségvédelmi Hivatal) által nyilvántartott régészeti lelőhelyeket el kell kerülni, ilyen területen bolygatásra – e terv vonatkozásában építési engedélyköteles tevékenységre – csak máshol meg nem valósítható beruházások esetében és csak megelőző régészeti feltárás nyomán kerülhet sor. A Kötv 66. § 2) bekezdésében, valamint az „örökségvédelmi hatástanulmányról „szóló 4/2003. (II. 20.) HKÖM rendeletében a településrendezési tervek engedélyezésekor kötelezően előírt örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni, melyben fel kell sorolni a közismert régészeti lelőhelyeket

Az építés alatt építési és mélyépítési megfigyelést kell végezni leletmentés, esetleg építési módosítás céljából

(4)A helyi településszerkezeti jelentőségű területeken a

- megőrzendő az utcák és közök rendszere, nem nyithatók új utcák és közök
- megőrzendő a telekszerkezet, a telkek tovább nem oszthatók, illetve összevonással a jellemzőtől eltérő telkek, tömbtelkek nem alakítható ki.
- a telkek jellegzetes beépítésének megőrzésére a tömbbelső nem építhetők be, a telkeken épület csak a már kialakult beépítési módnak megfelelően helyezhető el, a terület szabályozási tervének és a helyi előírásoknak megfelelően

(5)Karakteradó épületek és csoportos előfordulások területein, valamint a karakteres utcaképek esetében

- a)az egyes épületek utcai traktusát csak igen indokolt esetben szabad elbontani. Homlokzatát felújítani, átalakítani csak a teljes épülethomlokzatra kiterjedően és annak eredeti formavilágának megfelelően szabad. A tetőtér – utólagos hasznosítás esetén – csak az utca felé illeszkedően nyitható meg.
- b)a földszinten portál kialakítás, átalakítás csak az épület teljes földszintjére kiterjedő, egységes megformálással engedélyezhető.
- c)cégér, cégtábla csak az épület architektúrájához, formavilágához illeszkedő módon és igényes kivitelben helyezhető el.
- d)a közmű csatlakozás, vezetékek, vonalas létesítmények, reklámhordozók megjelenését kerülni kell. Ha ez nem lehetséges, akkor csak az épület architektúrájának sérelme nélkül, minőségi és esztétikus kivitelben és megjelenéssel létesíthetők
- e)az épületek az építési övezet előírásának megengedte mértékig bővíthetők. A homlokzatot csak a jelen rendelet szerint megengedett helyreállítás és védelem mértékéig bővíthetők.

(6)Utcaképi védelem területein

Elsősorban a homlokzatok és kerítések megtartása, illetve rekonstrukciója szükséges. A harsány színekre történő színezés nem engedhető meg. Az utcaképi védelem a jelölt utcaszakaszok épületeinek beépítési módját, az épületek építészeti arculatának, tömegének, jellemző paramétereinek megőrzését jelenti. A védett utcaszakaszon lévő, a védett értékeket hordozó épület lebontása csak az önkormányzati képviselő testület hozzájárulásával engedélyezhető. Az épületek felújítása illetve új építése csak a meglévő értékekhez szigorúan igazodó módon történhet.

(7)Hagyományőrző építészeti karaktervédelem.

- a)A beépítés hagyományos jellegzetességeit viszonylag egységesen megőrző településrészek, utcák hangulatának, építészeti értékeinek megőrzése, valamint a folyamatos átépítések során megvalósítható még egységesebb, összefüggő utcaképi megjelenés, illetve a pincés terület felőli látványvédelem megvalósulása érdekében

b)A védett területen az épületek csak oldalhatáronállóan, előkert nélkül is elhelyezhetők. Az épületek meghatározó építészeti jellegzetességeit a helyi védelem alatt álló épületeket alapulvéve kell meghatározni. Ennek megfelelően az utcára merőleges tetőgerincű épületeket, a helyben jellegzetes oldaltornácos, utcai homlokzaton könyöklőtornáccal is megjelenített módon kell építeni, kontyolás, az oromfalban tetőtéri erkély-loggia nem tervezhető. Egyéb építészeti kiselemek alkalmazása, pl. ablak körüli vakolatdíszítés alkalmazása szükséges.

A tetőtéri beépítéskor szükséges ablakokat csak tetősíkban szabad elhelyezni. A homlokzatokon, kerítéseken alkalmazásra kerülő anyagokat, színeket hagyománytisztelő módon kell megválasztani.

(8)Építészeti karaktervédelem:

Annak érdekében, hogy az értékes épületek, utcarészek lehetőség szerint egy folyamatában is „átélhető”, megismerhető egységet alkossanak, a helyi védettségű épületeket is tartalmazó, de össz építészeti értékét tekintve kevésbé értékes néhány utcában építészeti karaktervédelem kerül bevezetésre.

A védett területen az épületek többnyire oldalhatáronállóan helyezhetők el. Az épületek meghatározó építészeti jellegzetességeit a helyi védelem alatt álló épületeket alapulvéve kell meghatározni. Az építészeti kiselemek, pl. nyílászárók, vakolatdíszítések és egyéb apró helyi jellegzetességek alkalmazása ajánlott.

(9)Az egyedi helyi védettségű épületrész védelmében

- a)az épület vagy épületrész csak indokolt, a gazdaságossági indokokat is meghaladó, megalapozott esetben bontható el,
- b)az épület bontási kérelmének elbírálásánál a hatóság a döntés megalapozására szakértőket vonhat be. Ez az eljárás rendjét nem változtatja meg.
- c)az épületek bontása esetén felmérési tervet és fotódokumentációt kell készíteni és azt archiválni kell.
- d)az épületeken végzett bármely építési tevékenység csak települési főépítész bevonásával történhet
- e)homlokzat felújítás, átalakítás, portál ki, vagy átalakítás csak a teljes épülethomlokzat figyelembevételével történhet.
- f)felújítás, átalakítás esetén az építési hatóság az önkormányzat költségére értékelemző, állapotörögző tanulmány készítését írhatja elő. E kötelezettséget a tulajdonos a felújítást, átalakítást megelőzően, de legkésőbb 3 hónapon belül köteles végrehajtani.
- g)a védett épületek, épületrészek szerkezeti, homlokzati részletei, tartozékai megőrzendők, hiány esetén pótlandók.
- h)felújítást, átalakítást az épület eredeti formavilágához illeszkedő módon szabad végezni

(10)A helyi védettségű köztereken, zöldterületeken a felszín feletti és alatti épületek létesítése nem engedélyezhető. A terek átalakítását, fejlesztését csak kertépítési tervekkel megalapozott építési engedély szerint szabad végezni.

A helyi védelem tárgyainak nyilvántartása**5.§**

- (1)A helyi védelem alá helyezést, vagy annak megszüntetését minden jogi, vagy természeti személy kezdeményezheti. Ennek során
- a)a kezdeményezést indokolni kell, az indoklás fényképes és leíró részből áll,
 - b)a kezdeményezést nyilvánosságra kell hozni és az érintett tulajdonost (tulajdonosokat) a kezdeményezésről külön értesíteni kell.
 - c)a kezdeményezéstől a testületi döntésig terjedő időszakban az építményt védettnek kell tekinteni, és átmeneti szabályozásként a helyi védelemre vonatkozó előírásokat kell alkalmazni
- (2)A védelemről, vagy annak megszüntetéséről szóló döntés az önkormányzat testületi joga.
- (3)A helyi védettségű értékekről katasztert kell vezetni, amelynek alátámasztó anyagát fényképes és leíró törzslapok képezik. A katasztert évente felül kell vizsgálni és annak alapján a jelen rendelet mellékleteit szükség szerint módosítani kell.
- (4)Védett, működő temetőben fel kell mérni és a temető kataszteren fel kell tüntetni a védett sírokat, sírjeleket, illetve a védett növényzetet. Új sírhelyek kijelölése, illetve rátemetés csak a védett sírok, illetve védett növényzet megtartása és megóvása mellett engedélyezhető.

6.§**Záró rendelkezések**

- (1)A helyi védelem alá eső épületek felújításához, jó karbantartásának biztosításához a tulajdonos kérheti az önkormányzat támogatását.
- (2)Szabálysértést követ el ésFt-tólFt-ig terjedő pénzbírsággal sújtható az, aki jelen rendelet előírásait megszegi, tilalmait megsérti.

CSERNELY,.....

.....
polgármester.....
jegyző

1. számú melléklet

Műemléki védettség alatt áll: Római katolikus templom 161. hrsz
Sturmann kúria 578/3. hrsz

Műemléki környezet a Római katolikus templom körül
(Hrsz.: 1/1)

Helyrajzi szám	Megnevezés
1/2	Temető
19	Telek
20	Telek
21	Telek
22	Telek
23	Telek
24	Telek
25	Telek
26	Telek
27	Telek
28	Telek
29	Telek
30	Telek
31	Telek
32/2	Telek
32/4	Telek
33	Telek
45	Telek
64	Út
1019	Telek
1023	Út
1057	Telek
1059	Telek
1061/1	Telek
1061/2	Telek
1061	Telek
1062/1	Telek
1062/2	Telek
1063	Telek
1064	Telek
1065	Telek
1066/2	Telek
1068	Telek
1069/1	Telek
1069/2	Telek
1070	Telek
1071	Telek
1072	Telek
1081	Telek

**Műemléki környezet a Kúria körül
(Hrsz.: 578/3)**

Helyrajzi szám	Megnevezés
577/1	út
577/2	diszpark
578/4	Polgárórség
578/6	Tűzoltószertár
580	telek
581	lakóterület
582	jelenleg lakott terület
584	út
663	lakóterület
671	út
716/1	Posta Hivatal
716/2	lakóterület

Helyi védelemre javasolt épületek (tömegarány, beépítési mód védelme)

Sorszám	Utca megnevezése	Házszám	Helyrajzi szám
1.	Ady Endre	30	703
2.		36	700
3.	Táncsics Mihály		582
4.	Nagysor	7	559
5.		17	549
6.			554
7.			535
8.		31	527
9.		32	526
10.		49	511
11.		50	498
12.		60	482
13.		65	473
14.		69	471
15.		83	445
16.		91	387
17.		94	384
18.		106	263
19.		108	259/2
20.		109	258
21.	Bányász	2	437
22.	Kossuth Lajos	1	383
23.		3	382
24.		4	314
25.	Rákóczi Ferenc	1	165
26.		7	169
27.		15	172
28.	Rózsa Ferenc	5	94

29.	Petőfi Sándor	3	58
30.		48	89
31.	Kissor	14	1039
32.		26	1024
33.		47	992
34.		52	985
35.			981
36.	Jókai tér		882/1
37.	Báthori	4	847
38.		5	849
39.		7	851/1
40.	Dózsa György	33	777/1

Helyi védelemre javasolt egyéb értékek

1.	Táncsics Mihály – <i>kocsányos tölgy</i>		581
2.	Bányász – <i>kőkereszt</i>		közterület
3.			1/2

Településszerkezeti védelem területe

Rákóczi utca két oldala
Széchenyi utca két oldala

2. számú melléklet

Közegészségügyi érdekek miatt betartandó védőtávolságok méterben

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
1.	100	100	200	500	200	500	500	500	1000 x	1000 x	500	500	200
2.	-	-	100	200	100	300	500	50	1000 x	1000 x	100	100	100
3.	-	-	200	100	100	200	200	100	1000 x	1000 x	100	100	100
4.	100	200	-	50	100	100	100	200	1000 x	1000 x	200	100	100
5.	200	100	50	-	100	50	100	50	1000 x	1000 x	200	100	100
6.	100	100	100	100	-	50	50	100	1000 x	1000 x	50	50	50
7.	100	200	100	50	50	-	-	50	1000 x	1000 x	50	50	100
8.	500	200	100	100	50	-	-	100	1000 x	1000 x	50	50	100
9.	50	100	200	50	100	50	100	-	1000 x	1000 x	100	100	200
10.	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	-	-	50	500	100
11.	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	1000 x	-	-	50	500	500
12.	100	100	200	200	50	50	50	100	50	50	-	-	300
13.	100	100	100	100	50	50	50	100	500	500	-	-	200
14.	100	100	100	100	50	100	100	200	100	500	300	200	-

x Környezeti hatástanulmány támogató véleménye esetén legfeljebb 500 méterre csökkenthető

Jelmagyarázat:

1. Kórház, szanatórium

2. Lakó és szállás épület

3. Üdülő

4. Oktatási és nevelési lét.

5. Sportlétesítmények

6. Menőállomás, tűzoltóság

7. Tömegközlekedési eszközállomás

8. Járműtelep és javítóműhely

9. Vendéglátó létesítmény/italbolt, diszkó

10. Fertőzésveszélyes közterület

11. Búza és
porkibocsközelítő

12. Elsőrendű főközlekedési út

13. Üzemanyag-töltő állomás

14. Temető

3. számú melléklet

Allergizáló növényfajtától származó pollen koncentráció megengedhető legmagasabb értékei

Növényfajta	Pollenszám/m ³
Fák, bokrok	100
Fűfélék (parlagfű és egyéb fűfélék)	30

4.számú melléklet

Állattartására szolgáló épületek védőtávolságai

Állattartásra szolgáló épületek	A telek utcai telekhatárától	lakóépülettől	Védőtávolság		csatlakozó vízvezeték től	vezetési csaptól
			ásott	fúrott kúttól		
<i>Nagy haszonállat esetén</i>						
1-2 állatig	15	5	15	5	2	3
3-5 állatig	20	10	20	10	5	5
6-10 állatig	25	10	20	15	5	5
10 fölött	30	15	30	20	10	10
<i>Haszonállat esetén</i>						
1-5 állatig	15	5	15	5	2	3
6-10 állatig	20	10	15	5	2	3
11-15 állatig	25	20	15	10	3	5
15 fölött	30	15	20	15	10	10
<i>Kis haszonállat esetén</i>						
prémes állat 10 állatig	15	5	10	5	1	-
11-30 állatig	20	10	15	10	2	-
30 fölött	25	15	20	15	10	10
<i>Baromfi félek</i>						
20 állatig	15	0	10	5	1	-
21-50 állatig	15	10	10	5	1	-
50-200 állatig	25	15	15	10	5	-
200 fölött	30	20	20	15	10	10

5. szűmü függelék

CSENELY község Képviselőtestületének/.....
Számú rendeletéhez (HÉSZ)

Közlekedési területek besorolása

1.)**Köu-1-** gyors forgalmi út
A települést nem érinti

2.)**Köu-2-**országos főút (I. és I. rendű) főforgalmi út
A települést nem érinti

3.)**Köu-3** –országos mellékút, települési főút, forgalmi út
A település közigazgatási területét több országos közút érinti, és pedíg a 2508-as számú Szilvásvár ad és Ózd összekötő út, melyről leágazik a 2518-as Csernely-Dédestapolcsány összekötő út, továbbá a számozatlan Csernely-Járdánháza összekötő út.
Külterületi szakaszon ágazik le a tervezett Csernely-Csokvaomány összekötő út.

4.)**Köu-4** települési mellékút, gyűjtő út
Belterületi szabályozási terv szerint

5.)**Köu-5** kiszolgáló út
Belterületi szabályozási terv szerint

6.)**Köu-6** önálló gyalogút, kerékpárút
Belterületi szabályozási terv szerint

7.)**Köu-7** kiemelt külterületi kiszolgáló út
külterületi szabályozási terv szerint

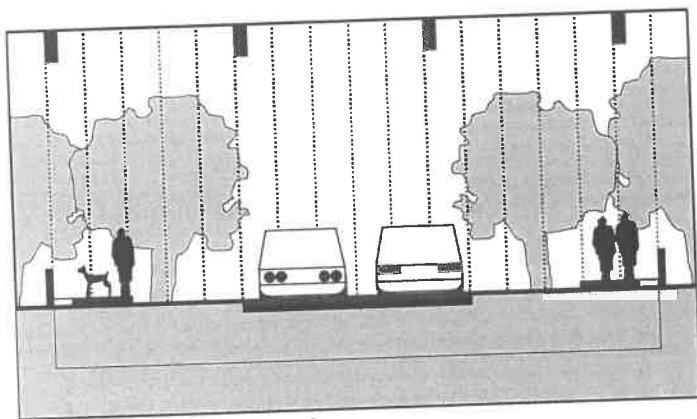
Fogalom meghatározások:

Külterületen

- **Az út szabályozási szélessége:** az út szabályozási területén belül csak az út és az út vízelvezető műtárgyai helyezhetők el.
- **Az út építési területe:** Az út építési területén belül csak a közlekedésit kiszolgáló Közlekedési építmények
Kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó, szálláshely szolgáltató épület
Igazgatási épület
A gazdasági tevékenységi célú épületen belül a tulajdonos, a használó és a személyzet számára szolgáló lakás helyezhető el.
- **Az út védőtávolsága:** Az út védőtávolságán belül funkciókorlátozás nélkül bármilyen épület és építmény elhelyezhető, de csak a közút kezelőjének hozzájárulása feltételeinek, előírásainak betartása mellett.

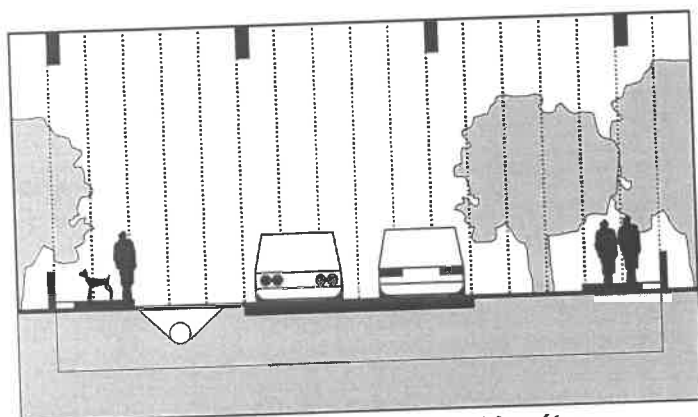
Belterületen**- Szabályozási szélesség:**

A közterületeket és a nem közterületeket elválasztó vonal

Közlekedési mintakeresztmetszek

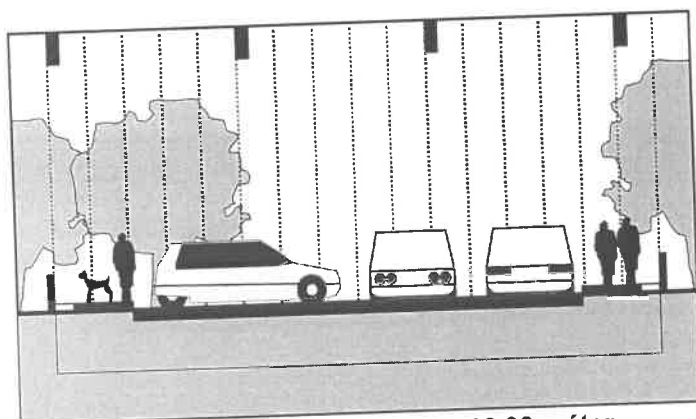
2x1 nyomú út = **16,00 méter**

0,5 m biztonsági sáv + 1,5 m járda + 3,0 m zöldsáv + 6,0 m útburkolat + 3,0 m zöldsáv + 1,5 m járda + 0,5 m biztonsági sáv

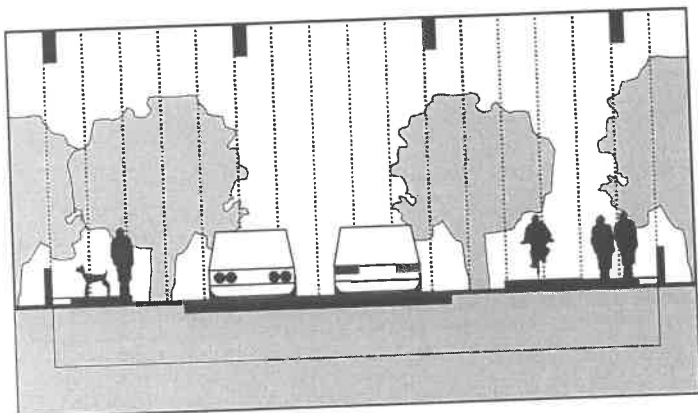
2x1 nyomú út vízelvezető árokkal = **16,00 méter**

0,5 m biztonsági sáv + 1,5 m járda + 3,0 m zöldsáv + 6,0 m útburkolat + 3,0 m zöldsáv + 1,5 m járda + 0,5 m biztonsági sáv

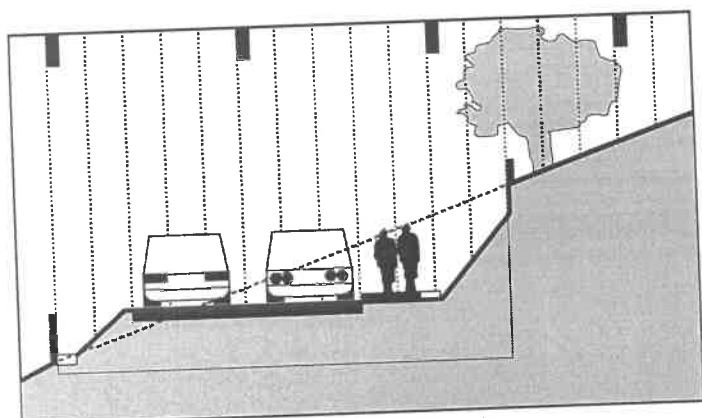
2x1 nyomú út merőleges parkolóval = **16,00 méter**

0,5 m biztonsági sáv + 1,5 m járda + 5,5 m parkoló + 6,5 m útburkolat + 1,5 m járda + 0,5 m biztonsági sáv

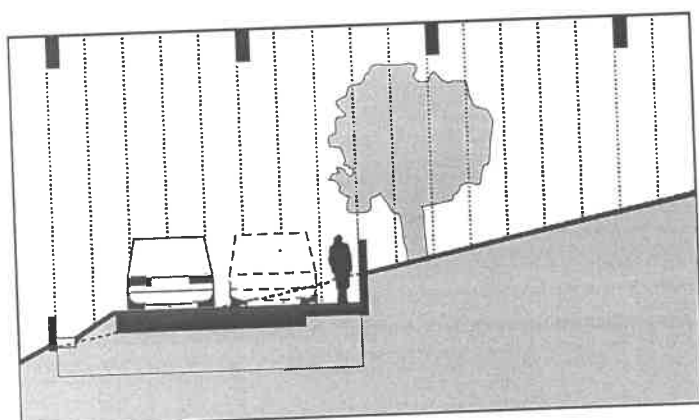
2x1 nyomú út *kerékpárúttal* = **16,00 méter**

0,5 m biztonsági sáv +1,5 m járda +1,5 m zöldsáv +7,0 m útburkolat +1,5 m zöldsáv +2,0 m *kerékpárút*
+1,5 m járda +0,5 m biztonsági sáv

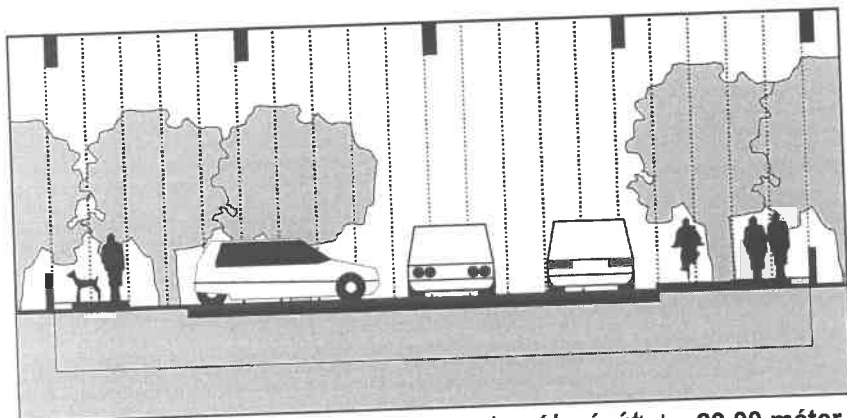
2x1 nyomú út lejtős terepen = **12,00 méter**

0,5 m biztonsági sáv +1,5 m rézsű +6,0 m útburkolat +1,5 m járda +0,5 m biztonsági sáv +2,0 m rézsű

2x1 nyomú út lejtős terepen = **8,00 méter**

0,5 m biztonsági sáv +1,0 m rézsű +5,0 m útburkolat +1,5 m járda

2x1 nyomú út, merőleges parkolóval és *kerékpárúttal* = **20,00 méter** 3-as főútvonal belterületi átkelési szakasza
 0,5 m biztonsági sáv +1,5 m járda +2,5 m parkoló +7 m útburkolat +2 m *kerékpárút* +1,5 m járda +0,5 m biztonsági sáv

6.számú függelék**A környezet védelmére vonatkozó rendelkezések****1. §**

- (1)A környezet védelmének általános szabályairól szóló többször módosított 1995. évi LIII. törvény alapján helyi környezetvédelmi programot kell készíteni.
- (2)A környezetvédelem részletes előírásait az Önkormányzat környezetvédelmi rendelete tartalmazza, melynek előírásai be kell tartani.
- (3)A környezetvédelem vonatkozásában az érvényes környezetvédelmi jogszabályban előírtakat kell figyelembe venni.
- (4)Új funkció létesítése esetén, ha az a létesítmény az érvényes jogszabályok szerint hatásvizsgálat köteles, akkor a hatásvizsgálatot el kell végezni, legkésőbb az építési engedély iránti kérelem beadásáig.
- (5)Új területhasználat, beruházás esetén az engedélyezés feltétele a környezeti adottságok, továbbá a változással várható környezeti hatások vizsgálatának elvégzése és e vizsgálatok és értékelésük csatolása az engedély kérelemhez.
- (6)A 33/2000 (III.17.) Korm. rendelet szerint a település a „B” (érzékeny) kategóriába sorolható, intézkedési szennyezettségi határérték $C_i=C_2$

Levegőtisztaság védelem**2. §**

- (1)Levegőtisztaság védelmi szempontból a 21/2001.(II. 14.) Korm rendelet, továbbá e jogszabály utasításainak /10/2001.(IV.19./ KöM rendelet és a 14/2001. (V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet, valamint a 17/2001. (VIII. 3.) KöM, valamint a 23/2001 (XI.13.) KÖM rendelet előírásainak megfelelő levegőminőségi határértékek biztosítandók. E szerint levegőminőségi övezeteket kell kialakítani.
- (2)A település belterülete az általános levegőminőségi övezetbe tartozik.
- (3)A légszennyezettségi egészségügyi határértékeket a 14/2001 (V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet 1. számú melléklete tartalmazza.
A közigazgatási területen kizárólag olyan tevékenység folytatható, és olyan építmények helyezhetők el, amelyek légszennyezési anyagkibocsátása – légszennyezettségre gyakorolt hatása - kielégíti az adott terület besorolási kategóriájára vonatkozó követelményeket és környezetveszélyeztetést nem okoz.
- (4)Lakó és intézményterületen csak olyan szolgáltató-, ipari-, és kereskedelmi kisvállalkozás kaphat működési engedélyt, amely az érintett hatóságok véleményével is alá van támasztva.

(5)A környezeti hatástanulmányok alapján további részletes hatásvizsgálatok készítése rendelhető el, amennyiben a környezetállapot veszélyeztetettsége és a megelőzés, vagy kárelhárítás lehetséges módozatai nem kellően tisztázottak. A képviselő-testületnek - a szakbizottság javaslatára - az önkormányzat közigazgatási területén megvalósuló, vagy az önkormányzat közigazgatási területére hatást gyakorló nagyobb beruházás esetén a beruházótól környezeti hatástanulmány készítését kell igényelnie. Az erre vonatkozó határozatban meg kell nevezni, hogy a tanulmánynak milyen hatások vizsgálatára kell kiterjednie. Az önkormányzat közigazgatási területén megvalósuló, vagy az önkormányzat területére hatást gyakorló nagyobb beruházásnak kell tekinteni azt a beruházást, amelynek a megvalósulása esetén annak hatásai előreláthatólag az önkormányzat közigazgatási területén élő állampolgárok legalább 3 %-át érintik, illetve a környezet minőségét előreláthatólag negatív módon befolyásolják.

(6)A környezet védelmének általános szabályairól szóló többször módosított 1995 évi LIII. tv. és az azt módosító 2000. évi CXXIX törvény valamint a 120/2001. (VI. 30.) Korm. rendelettel módosított 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet 11. § és 23. § (3) és (4) pontjainak előírásai alapján, illetve a 2000 évi CXXIX törvény 1. § b.) pontja alapján az avar és kerti hulladék égetését külön önkormányzat által szabályozott módon lehet elvégezni.

Zajvédelem

3. §

(1)A zaj- és rezgés elleni védelem érdekében bármely zajt kibocsátó létesítmény csak abban az esetben üzemeltethető, illetve bármely tevékenység csak abban az esetben folytatható, ha az általa kibocsátott zaj mértéke környezetében a vonatkozó - 8/2002 (III.22.) KöM- EüM együttes rendelet - szerinti határértéket nem haladja meg.

(2)A zaj- és rezgésterhelési határértékeket a 8/ 2002 (III.22.) KöM- EüM együttes rendelet szabályozza.

	Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB)	
		nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra
1.	Üdülőtérület, gyógyhely, egészségügyi terület, védett természeti terület kijelölt része	45	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)	50	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület	55	45
4.	Gazdasági terület és különleges terület	60	50

Építőipari kivitelezési tevékenységtől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB)							
	ha az építési munka időtartama							
	1 hónap vagy kevesebb		1 hónap felett 1 évig		1 évnél több			
	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra		
1.	Üdülőterület, gyógyhely, egészségügyi terület, védett természeti terület kijelölt része		60	45	55	40	50	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)		65	50	60	45	55	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület		70	55	65	50	60	45
4.	Gazdasági terület és különleges terület		70	55	70	55	65	50

Építőipari kivitelezési tevékenységtől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB)							
	ha az építési munka időtartama							
	1 hónap vagy kevesebb		1 hónap felett 1 évig		1 évnél több			
	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra		
1.	Üdülőterület, gyógyhely, egészségügyi terület, védett természeti terület kijelölt része		60	45	55	40	50	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)		65	50	60	45	55	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület		70	55	65	50	60	45
4.	Gazdasági terület és különleges terület		70	55	70	55	65	50

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM,kö megítélési szintre (dB)									
	üdülő-, lakóépületek és közintézmények közötti forgalomtól elzárt területeken; pihenésre kijelölt közterületeken		kiszolgáló út; átmenő forgalom nélküli út mentén		gyűjtőút; összekötőút; bekötőút; egyéb közút; vasúti mellékvonal és pályaudvara; repülőtér, illetve helikopterállomás, -leszállóhely mentén		autópálya; autótűt; I. rendű főút; II. rendű főút; autóbussz-pályaudvar; vasúti fővonal és pályaudvara; repülőtér, illetve helikopterállomás, -leszállóhely mentén			
	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra		
1.	Üdülőterület, gyógyhely, egészségügyi terület,		45	35	50	40	55	45	60	50

	védett természeti terület kijelölt része								
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)	50	40	55	45	60	50	65	55
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület	55	45	60	50	65	55	65	55
4.	Gazdasági terület és különleges terület	60	50	65	55	65	55	65	55

(3)A rezgésvédelemre vonatkozóan szintén ezen rendelet határértékei a mérvadóak.

(4)A hangosító berendezéseket zajvédelmi szempontból, illetve valamennyi szolgáltatói tevékenységgel összefüggő zajkibocsátó forrást a helyi önkormányzattal is engedélyeztetni kell.

Vízvédelem

4. §

(1)Vízvédelmi szempontból be kell tartani a vízgazdálkodásról szóló többször módosított 1995. évi LVII. törvényben, valamint az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendeletben, a felszíni vizek minősége védelmének egyes szabályairól szóló 203/2001. (X. 26.) Korm. rendeletben, a csatornabírságról szóló 204/2001. (X. 26.) Korm. rendeletben, illetve a felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő feladatokról szóló 33/2000. (III.17.) Korm. rendeletben foglalt előírásokat.

(2)A távlati vízbázisok védelme érdekében betartandóak a 123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet 5. számú mellékletébe foglalt előírások.

(3)A szennyvízcsatorna hálózat továbbépítése, fejlesztése kiemelt fontosságú. Közcsatorna hálózat hiányában közműpótló berendezésként csak szigorúan ellenőrzött, zárt rendszerű szennyvíztározók fogadhatók el. A településrendezés során a településszerkezet minden nemű átalakítását terület-felhasználását úgy kell megtervezni és végrehajtani, hogy annak során a talaj, a felszíni-, felszín alatti vizek elszennyeződése kizárható legyen.

(4)A település közigazgatási területe a 3/1984. (II.7.) OVH Elnökének rendelkezése szerint a II. számú vízminőségi kategóriába tartozik. A tervezett befogadóba vezetendő vizek (csapadékvizek) minőségével ki kell elégítenie az említett rendelet által rögzített paramétereket.

(5)Figyelembe kell venni a Nemzeti Település Szennyvízelvezetési és tisztítási Program végrehajtásával összefüggő nyilvántartásról és jelentési kötelezettségéről szóló 27/2002. (II. 27.) Korm. rendelet előírásait, továbbá a 2005/2001. (X.26.) Kormányrendelet az egyes vízgazdálkodással összefüggő jogszabályok módosításáról, valamint a csatorna bírságról szóló 204/2001. (X.26.) Korm. rendelet előírásait, valamint az ÉVIZIG által kiadott vízjogi engedélyben foglaltakat.

Földvédelem

5. §

(1)A termőföldről szóló 1994. évi LV. törvényben foglaltakat be kell tartani. Termőföld művelési ágból történő kivonás esetén földvédelmi járulékot kell fizetni. Belterületen szántó művelési ágként nyilvántartott területeken 1 ha-nál nagyobb területek más célú hasznosítása szintén földvédelmi járulék köteles. Belterületen 1 ha-nál kisebb terület kivett területnek minősül.

(2)A felhagyott bányaterületek és roncsolt felület rekultivációjáról az 1993. évi XLVIII. törvény alapján gondoskodni kell. A Természeti Területek védelmére a Kormányhatározat hatálybalépése után a BNPI előírása érvényes.

(3)A bányatelek területén történő építési célú telekalakításnál, illetve a telekingatlan beépítésénél figyelembe kell venni az 1993. évi XLVIII. Bányászatról szóló törvényt és az annak végrehajtásáról szóló 209/1998. (XII. 19.) számú Kormány Rendeletet. Bánya telekhatáron belül, illetve alábányászott területen építményt elhelyezni csak a bánya vállalkozó hozzájárulásával, talajmechanikai és bányageológiai szakvélemény és statikai terv alapján meghatározott módon (pl. lemezalapozás, vasbeton koszorú építésével) lehet.

(4)A földmozgatással járó építési-, rendezési tevékenység (tereprendezés, alapozás, előkészítés) végzése során:

- a kitermelt humuszt és az altalajt egymástól elkülönített területen kell tárolni újrahasznosításig,
- a földmozgatás, majd a végleges elhelyezés során biztosítani kell a kiporzás elleni védelmet (nedvesítéssel, takarással),
- az építési tevékenység befejeztével a deponált humuszos talaj hasznosítását helyben kell megoldani, vagy a szakhatóságok által előírt helyen és módon kell kezelni.

(5)A csapadékvíz elvezetéséről úgy kell gondoskodni, hogy a környező termőföldeken belvizet, pangó vizet ne okozhasson.

(6)A táj jellege, a természeti értékek, az egyedi tájértékek és az esztétikai adottságok megóvása érdekében a 166/1999. (XI. 19.) Korm. rendeletben meghatározott tevékenységek esetében a fent említett Korm. rendelet szerint kell eljárni. A tájvédelem érdekeit az Bükk Nemzeti Park Igazgatósága szakhatósági állásfoglalása alapján kell elbírálni.

(7)A defláció elleni védelem érdekében azon 5 hektárt meghaladó szántó művelési ágú mezőgazdasági területen, amelynek az uralkodó szél irányába eső határától 50 m-en belül erdőművelési ágú terület, vagy védőfásítás nem található, a terület minimum 2%-án többszintes védőfásítást (fák és cserjék együttes telepítését) kell kialakítani, a teleknek az uralkodó szél irányába eső határa mentén.

Hulladék-elhelyezés

6. §

(1).Az illegális hulladéklerakókat meg kell szüntetni

(2). Tilos a hulladékok illegális lerakása és égetése.

Tilos a veszélyes hulladékot a kommunális, vagy egyéb nem veszélyes hulladék közé juttatni.

A település területén végzett tevékenységek során képződő veszélyes hulladékokat – melyek körét a mód 16/2001. (VII.18) KöM rendelet 1. sz melléklete határozza meg – elkülönítve, a környezet károsítását kizáró módon, az e célra kijelölt gyűjtőhelyeken kell összegyűjteni.

A keletkezett veszélyes hulladékok kezeléséről (gyűjtés, előkezelés, szállítás, hasznosítás, ártalmatlanítás) a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló mód. 98/2001. (VI.15.) Kormányrendelet előírásai szerint kell gondoskodni.

A veszélyes hulladékok kezelésére való átadása esetén meg kell győződnie az átvevő kezelésére vonatkozó jogosultságáról.

A rendezési terv által érintet területen kiemelt figyelmet kell fordítani a lakosság, az intézmények és közterületek települési szilárd hulladékainak magas színvonalú gyűjtésére és rendszeres elszállítására, mint kötelezően ellátandó közszolgáltatás végzésére.

A településen keletkező építési és bontási hulladék kezelését, tervezését és elszámolását a 45/200. (VII.26.) BM-KvVM együttes rendelet előírásai szerint kell végezni.

A hulladékok kezelése-beleértve az építési hulladékok körét is- kizárólag a környezetvédelmi hatóság engedélyével végezhető. Ennek érdekében megfelelő számú és színvonalú gyűjtő edényzetet kell rendszeresíteni, az edényzet üritését és a hulladék elszállítását kellő gyakorisággal kell végezni.

A köz és park területek tisztántartását, akarítását, hulladékmentesítését kellő gyakorisággal kell végezni.

(3)A település területén, a gazdasági övezetek jó megközelítési lehetőségű részén a különleges bánásmódot igénylő lakossági hulladékok szelektív gyűjtésére és szervezett elszállítására alkalmas „lakossági hulladékszigeteket ” kell létesíteni.

(4)A területen keletkező kommunális hulladékot és azzal együtt kezelhető termelési hulladékot a szervezett hulladékgyűjtés és szállítás keretei között kell ártalmatlanítani. Azokon a területeken, amelyek a szervezett szemétszállításba nincsenek bekapcsolva, ott a hulladék környezetkímélő ártalmatlanításáról a tulajdonos köteles gondoskodni.

(5)Ahol a szelektív hulladékgyűjtés feltételei biztosítottak, a háztartásokban és intézményekben keletkező hulladék szelektív gyűjtéséről, illetve tároló edényzetbe helyezéséről a helyi rendelkezéseknek megfelelően kell gondoskodni.

(6)Az ellenőrzött összetételű és minőségű építési törmelék - a talajvédelmi hatóság engedélyével - az építés hatóság által kijelölt területek feltöltéses tereprendezéséhez, rekultivációjához hasznosítható.

(7)A veszélyes hulladékok gyűjtéséről, biztonságos átmeneti tárolásáról, elszállíttatásáról, illetőleg ártalmatlanításáról a hulladéktermelőnek a vonatkozó jogszabályok szerint kell gondoskodni.

(8)A különleges kezelést igénylő lakossági hulladékok gyűjtése a szükséges hatósági engedélyek megléte esetén, a gazdasági- és különleges övezetekben kialakítható lakossági hulladékudvar területén történhet.

(9)A zöldfelületeken keletkező zöldhulladékot külön jogszabályban foglaltak szerint kell ártalmatlanítani. A zöldhulladékot a komposztálhatóság érdekében az egyéb hulladéktól elkülönítetten kell gyűjteni és tárolni, a hulladékot az újrahasznosíthatóságnak megfelelően kell kezelni. Zöldhulladékot elégetni csak abban az esetben lehet, ha olyan kártevők támadták meg, melyeket csak így lehet megsemmisíteni.

Környezetbiztonság

7. §

(1)A műszaki biztonság betartásának érdekében az alábbi rendelkezéseket kell figyelembe venni:

(2)A 110/2003. (VII.24.) Korm. rendeletbe, illetve a 2/1971. (IV.28.) NIM rendeletbe foglalt nyomástartó berendezések, létesítmények, rendszerek biztonságával kapcsolatos előírásokat.

(3)A villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvényben és a végrehajtásról szóló 180/2002. (VIII.23.) Korm. rendeletbe foglalt villamos csatlakozó, összekötő és fogyasztói berendezések biztonságával kapcsolatos előírásokat.

11/1994. (III.25.) IKM rendeletbe foglalt éghető folyadékok és olvadékok tartályainak biztonságával kapcsolatos előírásokat.

Az 1994. évi XLI. törvényben, illetve az 1/1977. (VI.6.) NIM rendeletbe foglalt olaj- vagy gázüzemű berendezések biztonságával kapcsolatos előírásokat.

A gázüzemű járművek üzemanyag-ellátó berendezéseiről szóló 6/1993. (V.12.) IKM rendeletben megfogalmazott biztonsági előírásokat.

Természet és tájvédelem

8. §

(1)A táj jellege, a természeti értékek, az egyedi tájértékek és az esztétikai adottságok megóvása érdekében a 166/1999. (XI. 19.) Korm. rendeletben meghatározott tevékenységek esetében a fent említett Korm. rendelet szerint kell eljárni. A tájvédelem érdekeit az Bükk Nemzeti Park Igazgatósága szakhatósági állásfoglalása alapján kell elbírálni.

(2)A természeti értékek védelméről szóló 1996. évi LIII. Törvény és Az erdők védelméről szóló 1996. évi LIV. Törvény előírásai betartandók.

- (3) Az általános tájvédelem érdekében a külterületi utak menti fasorok, mezsgyék, vízfolyások, csatornák menti galérianövényzet védelméről gondoskodni kell.
- (4) Külterületi közutak és jelentősebb külterületi dűlőutak mentén a hiányzó fasorokat pótolni kell.
- (5) A termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 37. §-a alapján az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett, mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területeken a természetes növényállományt (mocsár, láp, rét, legelő) meg kell őrizni.
- (6) Védett természeti területen, adótorony, távközlési magasépítmény, magasfeszültségű villamos távvezeték nem létesíthető.
- (7) Új közutak, utcák kialakításánál legalább egyoldali fasor telepítéséhez területet kell biztosítani.
- (8) Ahol a szabályozási szélességek és a közműadottságok lehetővé teszik, a meglévő utcákban is fasorokat kell telepíteni.
- (9) Fasor telepítésénél a gyorsan öregedő, szemetelő vagy allergiakeltő pollenű és termésű fajok (pl. nyárfák) telepítését kerülni kell. A fajok kiválasztásánál előnyben kell részesíteni a levegőszennyezést tűrő fajokot.
- (10) Gyümölcsfák utcai fasorként csak a kis forgalmú lakóutcákban ültethetők. Légvezeték alatt csak olyan kis növésű fák, cserjék ültethetők, amelyek rendszeres csonkolása nem szükséges.

A természet és tájvédelem vonatkozó jogszabályai

1991. évi XX. Törvény A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat és hatásköréről
1996. évi LIII. Törvény A természet védelméről
1996. évi LIV. Törvény Az erdőről és az erdő védelméről
1996. évi LV. Törvény A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról
1997. évi XLI. Törvény A halászatról és a horgászatról
- 13/1997. (V. 28.) KTM rendelet A védett természeti területek és értékek nyilvántartásáról
- 33/1997. (XI. 20.) KTM .A polgári természetőrökről
- 67/1998. (IV. 3.) Korm. rendelet A védett és fokozottan védett életközösségekre vonatkozó korlátozásokról és tilalmakról
- 166/1999. (XI. 19.) Korm. rendelet A tájvédelmi szakhatósági hatáskörbe tartozó engedélyezési eljárásokról

13/2001. (V. 9.) KÖM rendelet A védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az európai közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről

30/2001. (XII. 28.) KÖM rendelet A természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról

2/2002. (I. 23.) KÖM-FVM együttes rendelet Az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról

III.

ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

CSERNELY

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVÉHEZ

A./A TELEPÜLÉSRENDEZÉST MEGALAPOZÓ KONCEPCIÓ ÖSSZEFOGLALÁSA

1./ A településfejlesztési koncepció irányelvei

Az önkormányzatról szóló 1990. évi LXV. törvény a településfejlesztést a települési önkormányzat feladatákként határozza meg, s ez az önkormányzatoktól felelősségteljes – a műszaki - gazdasági - humán tevékenységre egyaránt kiterjedő – tervező, szervezőmunkát igényel. A település elfogadott településfejlesztési koncepciója a törvényi alapja a településrendezési terveknek, a jóváhagyandó településszerkezeti terveknek, szabályozási terveknek és a helyi építési szabályzatnak.

A településfejlesztési koncepció a település jövőképét, fenntartható fejlesztésének fő irányait, átfogó célkitűzéseit, prioritásait, a hosszútávú (10-15 évre szóló) stratégiai cselekvéssorozatokat, nagy vonalakban meghatározó komplex, a társadalmi, gazdasági és fizikai környezet szempontjából a fenntartható fejlődés jegyében integráló dokumentum, amely alapul szolgál a közép- és rövid távú fejlesztési tervezésnek, valamint a rendezési terveknek is.

A településfejlesztési programok azok a középtávú, célszerűen a választási ciklusokhoz igazodó, stratégiai és operatív tervek, melyek az adott időszakra határozzák meg az elérni kívánt célokat, a szükséges alprogramokat, tennivalókat, a stratégiai projekteket, azok megcélzott ütemezését, finanszírozási és szervezeti hátterét, tekintettek azok széleskörű hátterére és sokrétű összefüggés-rendszerére is. Meghatározzák továbbá az éves önkormányzati költségvetések település-fejlesztési fejezeteit és hatást gyakorolnak az egyes településrészekre készülő településrendezési tervekre is.

A fejlesztési koncepcióval szemben támasztott követelmények

A fejlesztési koncepció:

- **mutasson perspektívát** a helyben élő és tevékenykedő közösségek számára,
- **kapcsolódjon** a már elkészült megyei és térségi fejlesztési javaslatokhoz (megyei fejlesztési program, a vidék komplex fejlesztési programja, a vidék turisztikai, kézműves, intézményfejlesztési és határmenti programjai, az érintett mikro-körzetek vidékfejlesztési programjai),
- **adjon keretet** a vidéken jelentkező különféle fejlesztési törekvéseknek, segítse a források mobilizálását,
- **rendezze rendszerbe**, reális, az egyes projektek hatását többszöröző programokba a térségfejlesztés szereplőinek fejlesztési elképzeléseit, majd tevékenységét,
- **segítsen a fejlesztési döntések meghozatalában** úgy a megyei, mint a térségi szinten,
- **adjon iránymutatást** az önkormányzati társulásnak a koordinációval kapcsolatos feladatok ellátásához,
- **legyen innovatív**, ösztönözzön innovációk adaptálására vagy kifejtésére, valamint az innovációképesség erősítésére.

TELEPÜLÉSI JELLEMZŐK

Polgármester:	Kaló Zoltán Tel: 48/440-011
Jegyző:	Dobosné Kvesztár Henrietta Tel: 48/440-011
Körjegyzőség székhelye:	CSERNELY
A település közigazgatási státusza:	község
Földrajzi elhelyezkedése a megyén belül:	A megye északi része
Elérhetőség:	Vasúton: nem Közúton: igen Vízi közlekedés: nem Légi közlekedés (kisrepülő): nem
A település lakónépessége:	1041 fő
Korösszetétel:	14 éven aluliak: 141 fő 15-60 év közötti: 340 fő 60 éven felüliek: 560 fő
Etnikai jellemzők:	
Foglalkoztatási viszonyok:	Aktív kereső: 100 fő Munkanélküli: 240 fő
Termelői infrastrukturális ellátás helyzete:	Ivóvíz: igen Szennyvíz: nincs Gáz: igen Telefon ellátásba kapcsolt lakások: 200 db
Humán infrastrukturális ellátás helyzete:	Óvodai férőhelyek száma: 40 db Általános iskolai férőhelyek száma: 120 db Középiskolai férőhelyek száma: Kórházi ágyak: Gyógyszertárak száma:
A település kulturális élete:	Művelődési Központ
Sport lehetőségek:	sportpálya, tornaterem
Orvosi rendelők:	rendelő és váróterem
Kereskedelmi és vendéglátóhelyek száma:	6 db
Természeti szépségek:	
Látványosságok:	Rendkívül szép környezetben fekszik
Főbb nevezetességek:	Katolikus templom, I-II. világháb. emlékmű
Műemlékek:	Sturman Kastély, Katolikus templom

A településről származó
híres emberek:

Saárosi Kinga színésznő

Mely településszövetségnek
tagja: TÖOSZ

A FORRÁSTÉRKÉP LEGFONTOSABB ELEMEI

Természeti erőforrások

Lázbérci víztározó

Tájvédelmi Körzet

Humán erőforrás

Vannak születések,

Növekszik a továbbtanulók száma:

Helyi védelemre érdemes közintézmény épületek. Népi lakóházak

Gazdasági erőforrások

Ózd város munkahelyei közel vannak, van elmozdulás a depressziós helyzetből.

1.) SWOT ANALIZIS

ERŐS PONTOK	- GYENGE PONTOK
- Mikrotérségi szinten szép természeti környezet jelenléte Lázbérci-víztározó közelsége	- Ózd és a szlovák területek felől időnként érezhető háttérszennyezés
- A környezeti elemek tisztasága, jelentős mértékben csökkent a háttér szennyezés, jellemzővé vált a jó levegő, csend, jelentős vízkészlet	- Talajerózió
- Kulturális örökségek, a Sturmman féle kúria	- A vízgazdálkodási és a természetvédelmi értékek ütközése
- Még mindig erős falusi közösségek Hagyományok ápolása,	- Gyenge minőségű termő talajok, nem működőképes mező- és erdőgazdálkodás
- Növekvő önbecsülés	- A legeltetésre alkalmas területek és az állatállomány létszámának hiánya
- Fejlődő infrastruktúra (ivóvíz, szennyvíz telefon,)	- Gazdálkodási nehézségek
- Jó települési kapcsolatok	- Tőkehiány
- Közlekedési szempontból csomóponti jellegű település	- A születések számának csökkenése, a halálozási ráta növekedése,
- Fontos ivóvíz bázis	- A fiatal munkaképes korú népesség kilátástalansága, az etnikai kisebbség nehéz helyzete

- Jó infrastruktúra, kiépített szennyvíz csatorna	- A fiatal korú, propagatív korú népesség körében csökkenő házasságkötési kedv, a család intézményrendszerének gyengülése
- A település a csend és a nyugalom szigete	- Infrastrukturális hiányosságok (szennyvíz, hulladékkezelés)
- Közeli munkahelyek (Ózd)	- A faluközi utak hiányosak, nincs kerékpárút
- Kiváló, a térség jövőjéért tenni akaró települési menedzsment	- Romló állagú házak
- Jó színvonalú alapfokú intézmények jelenléte	- A közutak állaga romlik, a mellékútvonalak gyakran kátyúsak és keskenyek
- Földvárak közelsége (ŐRHEGYEK)	- Nincs biogazdálkodás
- Különlegesen értékes település-szerkezet, a vizek járásához alkalmazkodó beépítés	- A közutak belterületi átkelési szakasza helyenként korrekcióra szorul
- Házhely kialakításra alkalmas területek,	- A jelenlegi turisztikai vonzerő nem elegendő
- Idegenforgalmi szempontból egy csomagban megjeleníthető térségi kínálat jelenléte lovas turizmus, holland turizmus jelenléte	- A középületek és a népi építészeti értékek felújítása nincs kellően támogatva
- Jó mikrotérségi együttműködés	- Nincs övások rendszer a falu fölött
- További erdő telepítések várhatók.	-

VESZÉLYEK

- 1.) Nem történik változás a gazdasági élet terén. Nem élénkülnek meg a vállalkozások.
- 2.) A kistérségi kapcsolatok nem erősödnek meg.
- 3.) A település fokozatosan elnéptelenedik. Nem lesznek új munkahelyek.
- 4.) A középületek és a népi építészeti értékek lepusztulnak.
- 5.) Az infrastruktúra nem fejlődik , a vízrendezési problémák nem oldódnak meg.
- 6.) A Lázberci-víztározó elszennyeződik
- 7.) Nem fejlődik az egészségügyi és szociális alapellátás.
- 8.) Nem lesz megfelelő, fizetőképes kereslet a falusi turizmus iránt.
- 9.) Romlik a környezet minőség.

LEHETŐSÉGEK

- 1.) A település része az ÓZD-PUTNOK –ÉSZAKHEVESI VÁLLALKOZÓI ÖVEZETNEK
- 2.) A falusi turizmus és az ökoturizmus bázisa alakul ki. A kerékpáros turizmus, a **lovasturizmus**, a holland turizmus, a vadász turizmus stb. A volt Sturmman kúria átalakul panzióvá, a faluközpontban új intézmények épülnek (óvoda,) A holland turizmus megerősödik, camping létesül, továbbá a **lavaspanzió**.
- 3.) A falufelújítási programok által a települések archaikus jellege megmarad. Helyi védelem oltalma alatt a népi lakóházak megújulnak. A lakóházak külső homlokzata és tömegformálása megmarad, a belső korszerűsítések megtörténnek. A parkosított, virágkiültetésekkel szépített faluközpont vonzóvá válik. A helyi kőhidacsok egyedi arculatot kölcsönöznek a településnek.
- 4.) Néhány helyi védelemre érdemes épületben a kulturális turizmus fogadására alkalmas intézményrendszer fog kiépülni. (kézműves tábor, néprajzi bemutató)
- 5.) Az erdei iskola hálózat, a **lovasturizmus**, a séta kocsikázás és az ökoturizmus bázisává válik a község
- 7.) A lakosság kor struktúrája megváltozik, a fiatalok betelepülnek, új házhelyek kerülnek kialakításra.
- 8.) A szociális jellegű problémák megoldódnak, az etnikai kisebbség életszínvonala emelkedik.
- 9.) Az épületállomány és a műemlékek megújulnak.
- 10.) Az erdőtelepítés, az organikus és biogazdálkodás meghonosodik, feloldódik
- 11.) A Környezetileg Érzékeny (ESA) Természeti Területek mintaterületévé válik a település környezete.
A Lázberci- víztározó védelme biztonságossá válik.
- 12.) A szennyvízhálózat működése és a szelektív hulladék gyűjtés, a csapadékvíz elvezetés biztonságos lesz.
- 13.) Új munkahelyek jönnek létre

4.) A FEJLŐDÉS LEHETSÉGES IRÁNYAI:

I.ALTERNATÍVA

A településen javulnak a helyi lakosság és a kisebbség életkörülményei. A közellátási és az infrastrukturális ellátás mutatói kedvezőbbek lesznek. A helyi önkormányzat eredményeket ér el a munkahelyteremtésben.

II.ALTERNATÍVA

A település nem képes enyhíteni, jelentős mértékben javítani a helyi lakosság mélyen létminimum alatti életszínvonalán. A szabályozatlan körülmények miatt tovább pusztulnak a védelemre érdemes népi építészeti értékek.

A kisvállalkozások nem tudnak megerősödni. Nő a munkanélküliség és a turizmus nem válik gazdasági húzó ágazattá.

5.) JÖVŐKÉP

CSERNELY a fenntartható fejlődés elvei szerint kíván élni, mely a virágzó közösségek, működő gazdaság és a tiszta környezet egyensúlyteremtő modelljére épül. A település fontos fejlődési pólusa a turizmus. Példaértékűen sikeresen oldja meg a helyi lakosság élet-körülményeinek javítását. A fejlesztési-rendezési akcióterületen a Környezetileg Érzékeny Területek sértetlenek maradnak. Ápolt természetközeli állapotú terület tagolja majd a lakóterületet. A kézműipar a helyi kisközösségek által piacképes termékeket fog előállítani. A feldolgozó ipar fejlődik. Az erdőtelepítés új lehetőségeket teremt a foglalkoztatásban.. A község páratlanul szép természeti környezetének megóvására és a faluképi értékek megújulásával organikus fejlődési pályára lép.

6.) A FENNTARTHATÓ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ELVEI

A logisztikus megközelítés elve (globális szemlélet, helyi cselekvés)

A tartamosság elve

A megelőzés és az elővigyázatosság elve

Az alkalmazkodási formák megőrzésének elve

A helyi erőforrások hasznosításának elve (külső természeti erőforrások minimalizálása)

A környezet adekvát hasznosításának elve, a külső energiabevitel csökkentése

A sokféleség megőrzése

A nem anyagi érték hasznon elv

A természeti erőforrások és megőrzésének egyidejűségi elve

Az eltartóképesség szerinti használat elve

A körfolyamatokban történő összekapcsoltság elve

A szubszidiaritás elve, a döntések szintjeinek helyes meghatározása

A koegzisztencia elve „élni és élni hagyni”

7.)Komplex gazdaságfejlesztési program

8.) Konkrét helyi rendezési programok:

8.1./ A szerkezeti tervben kell meghatározni a terület felhasználás főbb kategóriáit, valamint a hálózati elemekhez történő kapcsolódás, illetve illeszkedés feltételeit. A falufelújítási program rendezési tervben megjeleníthető fejlesztéseinek a legoptimálisabb területeit kell kijelölni.

Cél: a hosszútávra szóló településszerkezet, a rövidtávon jelentkező építési igények szabályozása önkormányzati rendelettel.

Indoklás: a pályázati forrásokhoz való hozzájutás során az összhang megteremtése a fejlesztés és a rendezés összehangolása.

8.2./A szociálisan hátrányos helyzetű népesség, illetve a magasabb igény szintű letelepedni kívánók számára területet kell biztosítani. A tervezett lakóterület fejlesztésnél törekedni kell az eredeti szerves kapcsolatok visszaállítására.

Cél: a községben letelepedni vágyók számára lakóhely biztosítása, a falusi üdülés számára szállás férőhely biztosítása

Indoklás: A lakóhely az egyik legfontosabb élet minőségi összetevő

8.3./ A lakóterület bővítés az alapellátás intézményeinek fejlesztését generálja.

Cél: az ellátás színvonalának javítása

Indoklás: az intézmény hálózat felújításra, korszerűsítésre szorul, különösen a teleház iránt növekedett meg az igény

8.4./ Az egészségügyi és a szociális ellátás fejlesztendő.

Cél: az egészség megőrzés az egyik legfontosabb érték

Indoklás: a magas munkanélküliség a lelki és a testi egészség megromlásához vezetett. Emberek százai élnek le életüket cél nélkül, amin változtatni szükséges.

8.5./ A Bükkmogyorósd (2508), illetve Lénárdaróc (2518) irányából érkező út belterületi átkelési szakasza helyenként igen szűk, ezért a lehetőségekhez mérten a szabályozási szélességet korrigálni kell, mivel ezen útvonal a megyei közlekedési törzshálózatban, mint kiemelt útvonal szerepel. A Járdánháza felé vezető út kátyús és keskeny, melyet szélesíteni kell.

A kerékpár, a gyalogos és a lovastúra hálózat fejlesztendő.

Cél: az elérhetőség javítása, környezet állapot javítása

Indoklás: A település fontos közlekedési folyosók közelében található, mégis viszonylag nehezen elérhető.

8.6/ A falusi turizmusfejlesztése érdekében komplex falumegújítási programot kell kidolgozni. Megfontolandónak tartjuk hosszútávon a volt Sturmman-féle kúriát panzióként hasznosítani.

További hasznosítható turisztikai vonzerő megteremtésével az idegenforgalmi ágazat erősíthető pl, lovas turizmus, melyet a közeli szilvásvárad lovasközpont hírneve is indokol.

Lovas panzió épületegyüttes létesítése 3648. Csernely, Külterület 034/2 hrsz-területen – Különleges területi besorolással.

A program keretén belül létesítendő objektumok:

- panzió főépület
- medence
- közösségi épület
- apartmann házak
- istálló épület
- autóbeálló pergola stb.

Cél: jelentős kereslet mutatkozik turisztikai palettán a környezetbarát, a környezet minőségéért felelősséget vállaló üdülési formák iránt, a falusi, valamint a kis csoportos, családi jellegű jellegű üdülési formák iránt.

Indoklás: Az idegenforgalom a fontos kitörési pont.

8.7./ Ki kell dolgozni a helyi önkormányzati védelmet. Ennek keretén belül a HELYI ÉRTÉKVÉDELMI TERÜLETET ki kell jelölni. Az egyedi értékek védelmén túlmenően a településszerkezeti értékeket fel kell tárnunk. Egyes építészeti részletek, elemek kihangsúlyozásával feltárandók a helyi sajátosságok.

Cél: a vonzó települési környezet kialakítása, történeti, műemléki és faluképi értékek védelme

Indoklás:

A település fejlesztés egyik kitörési pontja az idegenforgalom, turizmus fejlesztés A faluközpont rehabilitáció a vonzerő növelés hathatós eszköze

8.8./ Az utak állapotát tovább kell javítani.

Cél: a település megközelíthetőségének, s ezáltal mikrotérségi szerepkörének javítása.

Indoklás:

Téli időszakban jelentős a kátyúsodás

8.9/ Az ár és belvízrendezést tovább kell folytatni. Az övások rendszert ki kell építeni.

Cél: a környezetbiztonság javítása

Indoklás:

A környező hegy- és domboldalak növényzettel való borítottsága alacsony, ezért a lezúduló vizek időnként károkat okoznak.

8.10./ A szennyvízcsatorna hálózatot az érzékeny környezeti adottságok miatt mielőbb hatékonyabban kell működtetni

Cél: az életminőség javítása, környezet állapot javítása

Indoklás: a globális méretű környezeti állapot romlás megállítása érdekében helyi, kistérségi és regionális szinten külön koncepció és program kidolgozása szükséges.

8.11./ A szelektív hulladékgyűjtés, alternatív energiahasznosítással, pl. biomassza fűtőmű, valamint a falusi komposztáló telepek létrehozásával helyi ököcentrum valósítható meg.

Cél: az energiatakarékosság

Indoklás: kimerülőben vannak a jelenleg használatos fosszilis energiák

8.12/A település lakóházainak karbantartásáról, felújításáról gondoskodni kell.

RÉSZLETES PROGRAM LEÍRÁSOK

Falufelújításfelújítási program

CSERNELY különösen a falumegújítási programok terén érhet el sikereket, melyet sajátos adottságaira építkezve valósíthat meg a jövőben.

Rehabilitálandó területe a vizek járásához alkalmazkodó beépítés, a csaknem középkori alapokon nyugvó századfordulós felépítmény, a csaknem együttesként kezelhető ősi falu központ.

Az ökológiai elvű fejlesztéseket az építészeti örökség védelmével is össze lehet kapcsolni.

A falufejlesztés és felújítás, a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzésének célja, hogy a települések fejlesztésével és felújításával a jövedelemtermelő tevékenységeket érintő intézkedések alapfeltételeit megteremtse, a vidéki térségek népességmegtartó képességét fokozza.

Az AVOP programokban jelentős támogatás nyerhető el utcák és közterületek felújítására, az egységes falukép kialakítására, a turisztikai vonzerő javítására, a falvak történelmi és építészeti emlékeinek és értékeinek helyrehozatalára, védelmére, a falvakhoz tartozó táji elemek (fasorok, vízfolyások, vizes árkok stb) revitalizálására, védelmére ökológiai és ökoturisztikai céllal.

A falumegújítási program ma már a település értékének tudatosítására is törekszik, az atomizálódó falusi közösségek újra összekovácsolására, az elszigeteltség feloldására. Ezért fontos újrateremtteni a város főterén, főutcáján a találkozási lehetőségeket, a gyermekek játszóterein, a ligetekben, a fákkal, fűvel és virággal beültetett udvarokon stb. Az egyesületek változatos fajtáinak megteremtése is cél: a sportegyesülettől, a helyi színjátszó kör szervezéséig, vagy a madárvédelemig stb. Ismét fontosakká válnak tehát a közösségi terek.

A falumegújítás lényege a vidéki, főként az falvas térségek új funkciójában keresendő.

A falusi térségek fokozatos értékváltása lassanként kitapinthatóvá válik. Európa, sőt világszerte tapasztalható jelenséggé vált a dezurbanizáció, azaz a falu népesség fokozatos kiáramlása a vidéki térségekbe, akár lakóhelykeresés, netán a rekreáció igényének fokozódása következtében. (Néhány helyen falvas természetközeli térségekben nyugdíjas lakóparkok is épülnek). Mindez már az értékváltás jeleire utal.

A falvas települések sorvadása és a termőföld, mint legfőbb erőforrás értékvesztése leginkább az ipari forradalom elejéig vezethető vissza. (A föld, s így a falvak az ezt megelőző korszakban volt a legjelentősebb erőforrás.)

Megerősödött az elvándorlás a városok irányába, s a helyi tudásra épülő hagyományos gazdálkodási formák sorvadása megkezdődött.

Napjaink postindustriális társadalma új, illetve megújított értékeket keres, s ez az új érték a természet közelsége, a közös emlékezet, a helyi identitás, a gyökerek keresése. Különösen a fiatal és az idős korosztály számára fontos tényezők ezek, hogy napjaink fogyasztói társadalma a postmaterális értékek felé is találjon utat

CSERNELY rendezési tervben tudja rögzíteni fejlesztési szándékainak jelentős részét, melynek segítségével el tudja majd indítani a humánerőforrás fejlesztési programjait, a munkahely teremtő beruházásokat, javítja környezeti állapotot, erősíti a térségi kapcsolatokat határon innen és túl, továbbá fejleszti az infrastruktúrát és mindezek által jelentős mértékben javítja az életminőséget. Kistérségi szinten településekkel együttműködve jelentős eredményeket kíván elérni. az ökológiai programok helyi, megyei, országos, sőt nemzetközi szintű feladat rendszerében.

A vidékfejlesztés fontosabb részterületei az alábbiak:

Környezetileg Érzékeny Természeti Területek és az Ökológiai Hálózatok védelme
 ,illetve az ezen alapuló terület használat
 Extenzív gazdálkodás
 Erdősítési programok
 Az ökológiai gazdálkodás kialakítása
 Extenzív és integrált gyümölcsstermesztés és feldolgozás, még fellelhető régi fajták
 génbankjának létrehozása
 Legelők, kaszálók fenntartása
 Vízfolyások, a patak néhány szakaszának revitalizációja
 Alternatív, megújuló energia programok
 Fenntartható turizmus (ökoturizmus, gyógyturizmus)
 Fenntartható vadgazdálkodás, élőhely védelem.
 Bemutató és oktató központ, pl. minta autonóm (ökoház)ház telepítése,
 Falukép rehabilitáció építészeti hagyományok véde

Összefoglalva

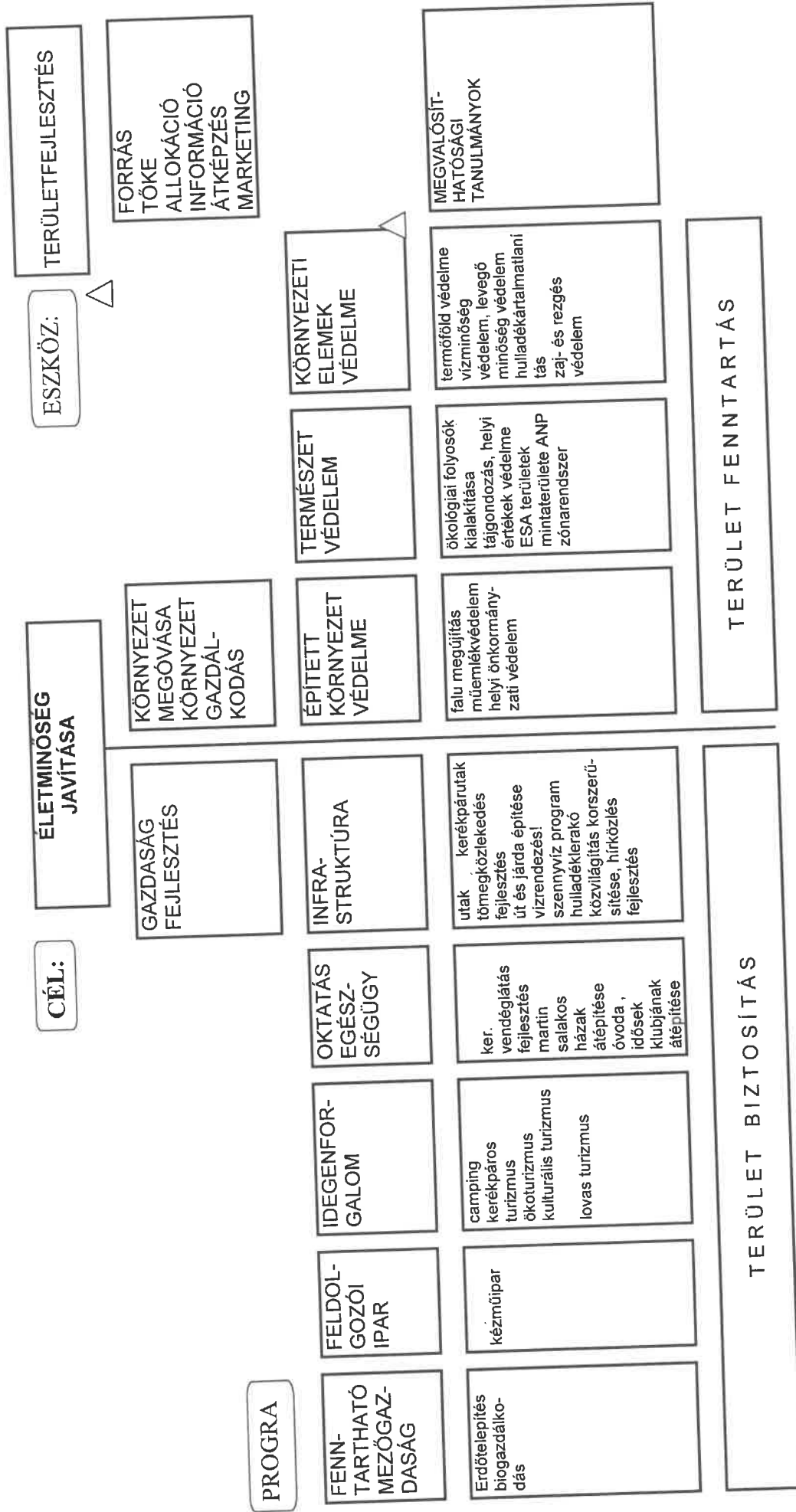
Cél:valahogy eladni a települést.

Imázs:a helyi attrakciók és vonzerőkre építve. Lehetséges tartalma:

kulturális örökség
 tiszta környezet
 falusi életforma
 folklór/etnikum/
 népi építészet

Csernely község településrendezési terve

II CÉLPÍRAMIS

BI. A TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV JAVASLATAI

1./ A beépítésre szánt területek (központi belterület rendezésének javaslata)

1.1./ Az épített környezet történelmi és kulturális értékei:

A táj, a településszerkezet és a kulturális, valamint az építészeti örökség védelme

A tájfejlődési folyamatot legkorábban az első három katonai felvétel alapján tudjuk elemezni, éspedig

- I. katonai felmérés (1782-85)
- II. katonai felmérés (1829-66)
- III. katonai felmérés (1872-1889)

További forrásmunka az 1850-60-as évek táján készült úrbéri felmérés, illetve a századfordulós kataszteri térképek. A tájhasználat múltjára engednek következtetni a régészeti leletek is.

A tájhasználat a térképek alapján az alábbiak szerint változott:

A község külterületét valamikor erdő borította. A folyamatos betelepítések után az erdő területek egyre fogytak, miközben a dimbes-dombos területeken szántóföldi gazdálkodás jelent meg. A gyümölcsösök kisebb foltokban nagyrészt a kertvégekhez csatlakoztak.

Településszerkezeti értékek:

- irtvány település
- vizek járásához alkalmazkodó beépítés
- szalagtelkes utifalu
- egymenetes háromosztatú népi lakóházak

Településszerkezeti értékek

Fő látvány pontok

A templomtorony fókuszálja a faluképet

1.2./ A tervezett településszerkezet

A tervezett településszerkezet a meglévő adottságok továbbfejlesztésével rendezhető

Helyi jelentőségű műemléki környezet kijelölését javasoljuk az ősi faluközpont területére az előzőek alapján, melyet egy komplex és integrált falumegújítással javasolunk végrehajtani.

Védendő a vizek járásához alkalmazkodó beépítés, illetve a még ehhez szervesen kapcsolódó szalagtelkes falu rész területe.

1.3./ A tervezett terület felhasználás

A belterület/beépítésre szánt terület /

A belterület az alábbi területfelhasználási egységekre tagolódik:

- lakóterület
 - falusias- kertes lakóterület
 - falusias, hagyományőrző hosszú szalagtelkes jellegű lakóterület (soros udvarokkal)
 - falusias, hagyományőrző apró telkes egyedi lakóterület
- vegyes terület
 - településközpont vegyes terület
- különleges területek
 - temető
 - sportpálya
 - kastélypark
 - rallypálya
 - lovas bázis
- zöldterület
 - közpark
 - védőerdő

A külterület/beépítésre nem szánt terület/ egységei:

- mezőgazdasági terület
 - extenzív gazdálkodásra szánt terület
 - intenzív gazdálkodásra szánt terület
 - kertgazdasági terület
- védelmi célú terület/természetvédelmi oltalomra javasolt terület/
- erdő terület
- egyéb terület
- tartalék terület

1.3.1./ A belterület/beépítésre szánt terület/

1.3.1.1./ Lakóterületek

CSERNELY alapfokú ellátásra berendezkedett település, mindemellett erősödő mikrotérségi szerepkörrel rendelkezik. A belterület több mint 90 %-a lakófunkciójú terület. A szerkezeti terv feladata feltárni a lakásépítés területi fejlesztési lehetőségeit, meghatározni a meglévő lakóterületek mennyiségi és minőségi átépítési lehetőségeit, feltételeit.

A lakásépítés azonban jelenleg kizárólag családirházas építési formában történik

Megkezdődött a régi lakóházak átépítése, vagy a foghíjak beépítése. A lakások komfortfokozata, kényelme, a korszerűség fokozható és csak gazdasági kérdés.

Törekedni kell arra, hogy a település karaktere megmaradjon, a községképileg illeszkedő, hagyománytisztelő, de minőségében magas életkörülményeket teremtő lakóhely alakulhasson ki.

A népességszám csökken, de az életminőségi mutatók javításával számítani lehet a betelepülőkre.

Az övezeti rendszer alapján homogén karakterű területeket javasolunk lehatárolni a művi és a természeti környezet alapján.

Szemponatok:

- a beépítés típusa
- a beépítés magassága
- a beépítés funkciója
- telek nagyság telek morfológia
- környezet és növényzet

Törekedni kell arra, hogy a település karaktere megmaradjon, a községképileg illeszkedő, hagyománytisztelő, de minőségében magas életkörülményeket teremtő lakóhely alakulhasson ki.

Javasolt övezettípusok

Falusias lakóterületek

Az OTÉK előírásainak megfelelően alakítandó ki. Nagy állattartásra is alkalmas övezettípus

a.) Falusias hagyományőrző apró telkes, halmazos lakóterület /Lf-1 /

Közvetlenül az ősi faluközpont fölötti területen alakultak ki organikus fejlődéssel az szalagtelkes és aprótelkes lakóterületek. Ezek egy részét javasoljuk üdülő hasznosítási funkcióra, pl kisvendéglő, panzió kialakítására. Az épület állomány egy része magán hordozza az ősi gyökerek archaikus építészeti stílus jegyeit, ezért

megmaradásuk egyik módja az üdülőként történő hasznosítás, mely az állandó megővást garantálja. A terület egyedi övezet kialakítását indokolja, mely az OTÉK előírásaihoz képest könnyítéseket indokol.

A lakóházak építésénél javasoljuk az ökológikus szemléletben környezettudatosan, külső megjelenésében archaikus jellegű házak építését.

b.) Falusias hagyományőrző hosszú szalagtelkes lakóterület /Lf-2/

Szintén a faluközpont környezetében alakult ki a szalag telkes övezet, melynek szabályozásánál az egyedi előírások szigorítást javasolnak majd a szerkezet megővése érdekében. A hosszú telkeken kialakult hosszú lakóházak a generációs együttélést biztosították régen. Új befogadható funkció lehet ezen övezetben is az üdülési célú hasznosítás. A tisztaszoba kiadható, míg a hátsó, lakrész a család lakótere, illetve fordítva is működtethető. (A falusi turizmus 10 fő szálláshelyig értendő)

Az lakóházak építésénél javasoljuk az ökológikus szemléletben környezettudatosan, külső megjelenésében archaikus jellegű házak építését.

c.) Falusias kertes lakóövezet /Lf-3/

A megváltozott életkörülményeknek megfelelően a falusi lakosság már nem homogén kultúrájú, sokan szeretnének viszonylag kisebb telken nagyobb házat építeni, erre az Lf-3. övezet ad lehetőséget.

1.3.1.2./ Vegyes terület

Településközpont vegyes terület

Az újonnan létesült és a történelmi faluközpont területe tartozik ide. A településközpont vegyes területen a hosszú szalagtelkes lakóterülettel vegyes szerkezetet alkot. Az ősi faluközpont **legszerveesebb településszövet**, Az egész község egyéni arculatának, karakterének hordozója. A kulturális turizmus számára a legfőbb vonzerővé válhat

INTÉZMÉNYI ELLÁTÁS

Polgármesteri Hivatal neve:

Csernely községi Polgármesteri Hivatal

Csernely Kissor út 26.

Polgármesteri Hivatal szervezeti egységei:

Csernely - Bükkmogyorósd Körjegyzőség

Lakosság száma: 1077 fő.

Ebből	44%	Férfi
	56%	Nő
	18%	18 éven aluli
	47%	18 - 60 év közötti
	35%	60 éven felüli

Az önkormányzat képviselő testülete 7 fő ebből 6 férfi 1 nő.

Összetételét tekintve 1 fő KDNP tag

6 fő független képviselő a polgármesterrel egyetemben.

A községben a KDNP alapszervezete alakult meg.

A képviselő testület általában havi egy alkalommal ülésezik, de a témára való tekintettel rendkívüli üléseket is tart.

Bükkmogyorósd és Lénárdaróc községek önkormányzatával közös üléseket is tart amikor a közös létesítmények és közös intézmények ügyeiben kell döntést hozni.

A községben a Hermann Ottó körzeti általános iskola 1-8 osztály számára folyik oktatás.

Pedagógus létszám: 11 fő.

Tanulók száma: 95 fő.

Bükkmogyorósdról és Lénárdarócról is bejárnak a tanulók. Az oktatáshoz a feltételek biztosítottak. **1992-ben új 4 tantermes iskola épült, melyhez felszerelt tornaterem is tartozik.** Az általános iskolában tanítási időben két nyelv közül választhatnak angol illetve német. Fakultatív oktatás keretén belül számítógéppel ismerkednek a tanulók. Az iskola fontos feladatának tekinti a természetvédelmet, ezért természetbúvár szakkör és fakultáció működik. Az iskolán belül 20 fővel 1 napközis csoport is működik.

Az általános iskola helye

Csernely Kissor út 28.

Telefon: 06-48-440-020.

Oktatási célokat szolgál a kétszoros napközis 40 férőhelyes óvoda is, mely helyileg az általános iskola mellett helyezkedik el. A feladatokat 3 óvónő és két dajka látja el.

Kulturális célokra az általános iskola tornaterme szolgál, melynek befogadó képessége 400 fő.

Helye: Csernely, Kissor út 28.

Ezen épületben működik a községi könyvtár is. Községünkben működik egy hagyományörző népdalkör, kik hűen ápolják a régi népdalokat és szokásokat.

Nyári időben az általános iskola tantermei turisztikai célokat szolgálnak. 40 fő elhelyezése biztosított, tisztálkodási és étkezési lehetőségekkel főleg iskolai csoportok számára kedvező áron.

A település lakói kezdettől fogva római katolikus vallásúak voltak, így jelenleg is ez az uralkodó vallás, de jelenleg másunnan betelepült reformátusok is vannak néhányan.

Községünkben római katolikus plébánia található

Csernely Kissor út 30. sz. alatt.

Feljegyzések alapján az első plébános Bálint András 1698-1710-ig szolgált a községben.

A parókiához tartozó filiák: Lénárddaróc és Bükkmogyorósd.

Az utóbbi 10 évben már Csokvaomány hitéleti feladatait is a Csernelyi plébános látta el.

Kulturális célokra az általános iskola tornaterme szolgál, melynek

Látványként szolgál a helyi római katolikus templom, mely műemlék, a helyi műemlék jellegű kastély az ősparkkal együtt.

Néhány km-re lévő Bükki Nemzeti Park és a Lázbérci Tájvédelmi körzet.

Közüntézmények nyitvatartása és telefonszámai

Polgármesteri hivatal, Körjegyzőség

Hétfő: 8 - 12 óráig

Kedd: 12 - 15 óráig

Szerda: 8 - 15 óráig

Csütörtök: 8 - 12 óráig

Pénteken ügyélfogadás nincs.

Orvosi rendelés

Hétfő: 8 - 12 óráig

Kedden Bükkmogyorósdon

Szerdán: 15 - 18 óráig

Csütörtök Lénárddarócon

Péntek: 8 - 12 óráig

Posta

Hétfőtől-péntekig: 8 - 16 óráig

Takarékszövetkezet

Hétfőtől-péntekig: 8 - 15 óráig.

Vendéglátó helyek

1./ Presszó II/3 III. oszt.

2./ Borostyán fagyizó II/5 IV. oszt.

3./ Didergő italbolt II/3 IV. oszt.

A községben két ruhaipari szövetkezet működik, melyben összesen 150 fő dolgozik. Jó munkalehetőség a Csernelyi és a környékbeli főleg női munkavállalók számára.

Foglalkoztatási lehetőség a községben - a fentiekkel együtt 230. Ebből a textiliparban 150 fő, az önkormányzat hivatalánál és intézményeinél 60 fő, vállalkozóknál és egyéb munkahelyeken 20 fő.

A község a Bükk-hegység legnyugatibb lejtőjén Szilvásváradtól 6 km-re fekszik. Átmenő közúti forgalom, környékének természeti szépsége, a tiszta levegő, a városnál idillikusabb falusi hangulat és életmód jellemzi. Nevezetessége volt a Csevice forrás, mely gyógyító hatású, szénsavas vizet adott. Bányaművelés folytán a forrás eltűnt. Újbóli felszínre hozatala kívánatos lenne, hiszen évtizedeken keresztül a környéken gyomorbetegség szinte elő sem fordult.

A település ivóvizét vezetékes hálózaton keresztül a Lázbérci víztározóból kapja, mely 1995 évben lett kiépítve.

A földgázvezeték kiépítése 1996 évben valósult meg.

A községben villany és pormentes közutak valamint nemzetközi távhívó hálózat van kiépítve.

Működik a kábel tv és a helyi adó rendszere.

Vasút legközelebb 6 km-re Szilvásváradon található.

Szennyvízelvezetési rendszer tervezés alatt van, addig is a folyékony hulladék elszállítása tartálykocsikon történik a kijelölt gyűjtőhelyre.

Szemétszállítás szervezett formában konténerekben történik.

1.3.2./ Beépítésre nem szánt területek (külterületek)**1.3.2.1./ Mezőgazdasági területek****a.) Extenzív gazdálkodásra szánt területek (Má-E)**

Az ökológiai programok szintén extenzifikáció irányába hatnak. A kisparcellás művelés megtartandó. A rétek, legelők védendők.

b.) Intenzív gazdálkodásra szánt területek

Elsősorban a egyes szántók és telepített gyümölcsösök területe

c.) Kertgazdasági terület (volt zártkertek területe) /Mk/

A Lázbérci TK közelsége miatt csak 3000 m²-t meghaladó telken helyezhetők el építmények.

d.) Mezőgazdasági üzemi terület- birtoktest központ Az OTÉK szerint létesíthető

A mezőgazdasági üzemi területek a mezőgazdasági termelés céljára szolgáló területtől elkülönített olyan területek, melyen a termeléssel kapcsolatos építmények helyezhetők el.

Az építmények elhelyezésére telket kell kialakítani.

Alapvetően a jelenlegi szövetkezeti majorságok területe, illetve az intenzív gazdálkodásra szánt területen kijelölhető mezőgazdasági rendeltetésű területek tartoznak ide. A mezőgazdasági üzemi területeken a mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó és a feldolgozó ipari tevékenység megengedhető.

1.3.2.3./ Egyéb területek

A vízgazdálkodási területek tartoznak ide, a patak, illetve az egyéb vízügyi létesítmények

1.3.3./ Környezetvédelmi és tájrendezési javaslat

A környezet alakításának szempontjából eddig általában a helyi emberi behatásokat, illetve a szomszédságból (beleértve határon túli is) áterjedő hatásokat vizsgálták. Ma és a jövőben fokozottan figyelembe kell venni a globális környezeti hatások érvényesülését. Ez mai ismereteink szerint elsősorban a globális klímaváltozáson keresztül hathat, s befolyásolhatja a makroklimatikus, vízháztartási, s ezeken keresztül a területhasználati viszonyokat. A környezeti hatások részletesen ma még nem láthatóak előre, de hibát követünk el, ha nem számolunk velük.

A környezetvédelem alapelveit a környezetvédelmi törvény fogalmazza meg. A környezet védelmének alapelvei (környezetvédelmi törvény 6-12. §):

Elővigyázatosság, megelőzés, helyreállítás

Felelősség

Együttműködés

Tájékoztatás, tájékoztatás, nyilvánosság

Az évezredes tájfejlődés során a magyar táj folyamatos egységesülésen és léptékváltáson megy keresztül. A léptékváltás és – talán épp ennek következtében – elsősorban az agrár társadalom átalakulása miatt a tájhasználat folyamatos

változáson megy keresztül, ami a települések megtartó képességének gyengüléséhez vezethet.

Minden jel arra mutat, hogy a táj tovább homogenizálódik, ugyanakkor összetettsége a jövőben fokozódik. A környezet általános kezelhetőségének léptéke mára megnövekedett, melyet a regionalizmus gondolatának erősödése igazol. Ugyanakkor a táj fenntarthatóságának kulcsa a komplex, sokoldalú használat lehet. A multifunkcionális táj fogalma a vidékfejlesztés gondolatának megszületésével került be szakmai gyakorlatba.

A táji változások irányait számos új jelenség és elvárás is determinálja. A turizmus napjainkban integrálódni látszik a gazdaság minden szegmensébe, így ez mára elismert fejlesztési tényező.

A környezetvédelem integrálása még inkább csak jelszavakban épült be a mindennapi életbe, de a közeljövőben a pályázati rendszer miatt felerősödhet jelentősége. A jövő tája – éppen a léptékváltás miatt – fokozott szerepet kap az értékmegőrzés terén.

A környezetvédelem tehát napjainkban még szektorálisan működik, alapvetően a természeti elemek, a levegő, a víz, a talaj, az élővilág, illetve a települési környezet védelmére irányul. Az integritás fogalmát elsőként az 1992- évi riói konferencián sikerült az AGENDA 21 záró dokumentumaiba beiktatni, s ezt erősítette meg a 2002- évi csúcstalálkozó is.

Az integrálás különösen fontos a **talaj és víz minőség** védelem területén, de mindez a levegő állapottal összefügg, hiszen a levegőből kimosódó anyagok szennyezik a talajt és az élő vizeket is.

Integrált megközelítést igényel belvíz védelem, de helyi, sőt népgazdasági szinten is jelentős megtakarításokat igényelne pl. az **őrszolgálatok összehangolása** (pl. mezőőri, gátőri, természetvédelmi, halászati őrszolgálat stb.)

Integrált megközelítést igényel a település közigazgatási területén lévő pontszerű és felületi jellegű szennyező források környezetterhelő hatásának csökkentése, illetve felszámolása is.

A települési környezetvédelem törvény által is előírt önkormányzati feladat. A „Regionális hulladéklerakó program” elindításával a települési hulladéklerakók, ezzel együtt az illegális szemétkerakók felszámolására (rekultivációjára) kerül sor.

A belterületek tisztaságának megőrzése végett a megfelelő gyakorisággal kihelyezett hulladékgyűjtők kihelyezése szükséges. Az ISPA, majd a az EU strukturális alapok terhére a hulladékgazdálkodási projektjéhez kapcsolódóan hosszú távon meg kell valósítani a szelektív hulladékgyűjtést, az erre alkalmas gyűjtőedények kihelyezését.

A szennyvízelvezetés és tisztítás megoldása, valamint a hulladéklerakók rekultivációja térségi szinten szükséges feladat, mivel a szennyezésre érzékeny rétegvíz bázis elszennyeződése az idő előrehaladtával a jelenleginél is erősebb lesz.

A környezetvédelem célrendszere

Probléma és okai → Célok → Megoldási alternatívák/eszközök → Ellenőrizhető eredmény

Beavatkozások, eszközök

Az eszközök kiválasztásánál kiindulásként két kérdéskört kell tisztázni. Egyrészt a megoldandó problémák szempontjából kell az eszközöket meghatározni, másrészt le kell határolni azokat, amelyek az önkormányzat kompetencia és lehetőségi körébe beletartoznak. Az eszközöket csoportosítva - a teljesség igénye nélkül - a következő lehetőségekkel lehet számolni:

a) **Közvetlen beavatkozások**, amelyek általában beruházások, fejlesztések, rekonstrukciók formájában jelennek meg:

-Új, környezetvédelmi célt szolgáló létesítmények megvalósítása, a meglévők kapacitásának bővítése

-Műszaki korszerűsítések elvégzése vagy környezetvédelmi célú vagy környezetre káros hatással lévő tevékenységek esetében.

-Környezetvédelmi célú kiegészítő berendezések, létesítmények megvalósítása.

-Rekonstrukciós felújítási és/vagy rehabilitációs munkák elvégzése egyrészt az értékes épített környezetet illetően, másrészt ökológiai vagy tájvédelmi szempontból.

-Új zöldfelületek, zöldterületek létrehozása.

-Környezetszennyező tevékenységek, létesítmények kitelepítése a belterületekről. (Például jelentősen légszennyező vagy zajos ipari üzem, vagy tevékenység külső, lakóterületektől távolabbi telephelyre történő kitelepítése, autóbuszgarázsok belvárosból városperemre helyezése, útnyomvonal átépítése.)

-Adott területen valamilyen környezeti elem szempontjából szennyezés mentes állapot kialakítása. (Például egy terület megtisztítása a hulladéktól, vagy szennyezett talajtól.)

-Környezetbarát hulladékártalmatlanítási, hasznosítási technológiák, rendszerek alkalmazása. (Például szelektív gyűjtés és hasznosítás megoldása.)

-Allergén növények terjedésének visszaszorítása. (Például parlagfű rendszeres kaszálása, e szempontból is átgondolt és ellenőrzött telepítés többek között a kórházak kertjeiben, a parkokban elhanyagolt területek kezelése, hasznosításba vétele.)

Szabályozási lépések, amelyek elsősorban a jogi, műszaki, gazdasági szabályozás környezetvédelmi célú alkalmazását jelentik

-Speciális emissziós és imissziós szabályok, határértékek alkalmazása azokon a területeken, ahol erre az önkormányzatoknak módja van. (Például csendes övezetek kialakítása, az országos szabályozásnál szigorúbb levegőminőségi határértékek alkalmazása gyógyüdülésre alkalmas területen.)

-Tevékenységi korlátok alkalmazása, egyrészt valamilyen tevékenységek, környezetvédelmi indokok miatt való tiltásával, vagy nagyságrendi behatárolásával, másrészt az adott tevékenységre nézve a környezeti szempontból kedvezőnek

tekintett technológiák előírása. (Például az ivóvíz kutak védőterületeinek kialakításánál különböző tevékenységekre vonatkozó szabályok alkalmazása.)

-Létesítési, területhasználati korlátozások alkalmazása, adott esetben a területi besorolásokon túl is. (Például az átszellőzés védelme érdekében az épületekre előírt speciális magassági korlátozások bevezetése egy adott területen.)

-Bizonyos környezetvédelmi célok finanszírozásának valamilyen formában történő megoldása. (Például a hitelszerzésben történő részvétel.)

-A településüzemelését végző vállalatok, tevékenységek környezet-érzékeny működésének biztosítása, hatékonyságának ilyen irányú javítása. (Például a csatornaszolgáltatás megfelelő tarifarendszerének kialakítása.)

-Támogatások, preferenciák érvényesítése bizonyos tevékenységeknél a környezetvédelmi problémák csökkentésére. (Például adókedvezmények, kedvezményes vagy ingyenes ingatlan juttatás.)

-Viselkedési normák kialakítása olyan területeken, ahol a konkrét határértékek nem adhatók, de mód nyílik a viselkedési normák önkormányzati szabályozására. {Például a kutyatartás körülményeinek befolyásolása.)

-A környezetvédelemhez kapcsolódó intézményi feltételek javítása a környezetvédelmi feladatok ellátásával és a környezetvédelmi szabályok betartásával kapcsolatban az ellenőrzési rendszer erősítése. (Például hatékonyabb, gyorsabb döntési rendszerek alkalmazása.)

-A tervezési és jogszabály alkotási rendszer javítása a környezeti hatások, következmények előrejelzésével. (Például a területfejlesztési és -rendezési tervek összehangolása a környezetvédelmi programokkal, a környezeti hatásvizsgálat módszerével.)

c) Az információrendszer fejlesztésével kapcsolatos eszközök

Környezeti állapotfelvétel elkészítése, pontosítása egy-egy adott területre nézve a problémák jobb azonosítása illetve a megoldások hatékonyságának növelése érdekében;

-A meglévő környezeti monitoringrendszer korszerűsítése, a hiányzó elemek létrehozása, vagy adott esetben a rendszer kiépítésének megkezdése;

-A szennyezőforrások, jellemző hatótényezők feltérképezése a beavatkozások hatékonyságának növelésére. (Például legális vagy illegális szennyvíz-kibocsátási pontok feltérképezése.)

-A védendő értékek felmérése. (Például értéktérkép készítése.)

d) A problémák megoldását szolgáló kutatási, tervezési, fejlesztési lépések.

-Terhelhetőségi normák meghatározása a szabályozás korszerűsítésének elkészítéséhez;

-Egy adott környezeti probléma kezelését elősegítő kutatások elvégzése abban az esetben, ha a problémakezelés az ismeretek hiányában megoldhatatlan;

Igényfelmérés a célok pontosításához;

Az a) pontban leírt jelentősebb beavatkozások elvégzéséhez tervek elkészítése.

e) **A program megvalósításához szükséges tudatformálási, konkrét esetben oktatási feladatok ellátása, illetve a kapcsolódó tájékoztatás.**

A program megvalósításához szükséges együttműködések, koordináció biztosítása (Például településközi együttműködés a megfelelő szennyvíztisztítás vagy hulladék elhelyezés biztosításához.)

A felsorolás alapján látható, hogy elméletileg igen tág eszköztár áll rendelkezésre. Azért csak elméletileg, mert az alkalmazásnak számtalan korlátja van, első helyen említve a beavatkozások gyakorta jelentős erőforrásigényét. Tehát az elméletileg lehetséges eszközök közül ki kell választani a ténylegesen javasolható megoldásokat. A választást általában a következő kritériumok befolyásolják:

A konkrét megoldások kiválasztásához célszere a lehetséges alternatívák összegyűjtése, azok előnyeinek és hátrányainak áttekintése, pl. a következők szerint:

Környezeti hatékonyság: Ezzel kapcsolatosan több szempontot is meg kell vizsgálni. Például, hogy az adott intézkedés, beavatkozás milyen mértékben és módon képes a problémát megoldani, alkalmazása esetén meg lehet-e akadályozni a probléma kiújulását, ill. nem okoz-e más jellegű környezeti problémát? Milyen mértékben alkalmas az adott probléma által előidézett környezeti kockázat érdemi csökkentésére? Milyen az időbeli hatékonysága?

Költséghatékonyság: Milyen költségvonzata van a tervezett beavatkozásnak (beruházási és működési költségeket is beleértve), s ez arányban áll-e az elérhető eredménnyel? Milyen lehetőségek nyílnak a szükséges külső források előteremtésére? (Egyes problémák, egyes technológiák bizonyos források odaítélésekor előnyt élveznek.)

Konfliktuselemzés: Az adott megoldás alkalmazása milyen újabb konfliktusokhoz vezethet: kik a bevezetés nyomán keletkező „haszon” élvezői és kik azok, akik érdekeit sérti, korlátozza?

Alkalmazhatóság: Mennyire vannak meg a megoldási mód alkalmazásának egyéb feltételei (szakirányítás, ellenőrzés, társadalmi elfogadtatás stb.).

Integrálhatóság: a megoldás, hogyan integrálható az önkormányzat más szakterületeinek terveibe, mennyire esnek egybe az elképzelések az önkormányzat általános fejlesztési elképzelésével.

A KÖRNYEZETI ELEMEK VÉDELME

a.) Vízminőség védelem

A Lázberci víztározó közelsége miatt a vízvédelemnek prioritása van

Az Európai Unió vízgazdálkodásra vonatkozó keret-irányelvében új utat jelöl ki a vízzel való gazdálkodáshoz Európában, azaz 2015-ig jó állapotba kell hozni a felszíni- és felszín alatti vizeket, és a jó állapotot fenntarthatóvá kell tenni - mindenütt, ahol ez egyáltalán lehetséges.

A vízgazdálkodást érintő szabályozásokon belül, a természetes vízgyűjtő határokhoz igazodó, politikai és közigazgatási határoktól független vízgazdálkodási egységekben, főként az emberi egészséget és élővilágot helyezi előtérbe.

Az EU vízgazdálkodási politikája és a keretirányelv szellemisége sok tekintetben egybevág a magyar vízgazdálkodás legjobb hagyományaival. (Ilyen pl. a természetes vízgyűjtőegységeken alapuló korábbi kerettervezés, vagy a társulati mozgalom.) Ugyanakkor az EU-hoz való csatlakozásunkkal jelentősen nőnek a követelmények pl. a szolgáltatott ivóvíz minőségével szemben. Az országos-, megyei-, illetve ágazati regionális fejlesztési programok közül a vízgazdálkodás ágazatában legfontosabb célként az - egészséges élettér ("szennyvízelvezető hálózat" kiépítése, ide sorolva a "kommunális hulladék elhelyezés fejlesztését"),

Felszíni vizek

A felszíni vizek környezeti állapotának értékelése során nemcsak a vízminőséget, hanem a vízkészleteket és a vízhez kötődő élőhelyeket is figyelembe kell venni. Ezek helyzetét a vízgyűjtő területeken történő tevékenységek határozzák meg.

Az Európai Unióban a vízügyi keretdirektíva (COM/97/49) foglalja össze mindazokat az igen részletesen kidolgozott direktívákat, amelyek elsősorban a szennyezések megelőzését tűzik ki célul. E szabályozás alapja az integrált vízminőség-gazdálkodás, mely biztosítja a vizek ökológiai minőségének, és az integrált szennyezésmegelőzésnek és -ellenőrzésnek a megvalósítását (75/440/EEC – felszínivíz-direktíva, 96/61/EEC- IPPC-direktíva, 91/676/EEC –nitrát-direktíva). Legfontosabb célkitűzések ennek keretében:
elegendő mennyiségű ivóvíz biztosítása
egyéb gazdasági tevékenységhez elegendő mennyiségű víz biztosítása
környezetvédelem
áradások és aszályok kedvezőtlen hatásainak kiküszöbölése.

Emellett fontos elvárás, hogy a "szennyező fizet"-elv szerint a vízhasználók állják a visszanyerés teljes költségét (vízkínálat, szennyvízgyűjtés és -kezelés) a tagországokban.

Az elmúlt években indult meg a KHVM patronálásával a regionális vízgazdálkodási tervezési program, amely az egyes vízgyűjtő területekre dolgoz ki vízgazdálkodási programokat. A Hernád vízgyűjtőjére elkészült, a Sajó-Bódva vízgyűjtőjére folyamatban van a program elkészítése.

Felszín alatti vizek védelme

A TALAJVIZEK KÖRNYEZETI ÁLLAPOTA

A talajvizek környezeti állapotát a tároló közeg (talaj) földtani adottságai, a hidrometeorológiai helyzet (beszivárgás, párolgás) és a külső antropogén szennyező hatások együttese határozza meg.

Visszatérő gondot okoznak a csatornázatlan települések alatt a szennyvízszikkasztások miatt bekövetkező talajvízszint emelkedések, ill. annak szélsőséges ingadozása. A völgyben elkészülő csatornázási munkálatok jelentős javulást eredményezhetnek ezen a téren. A talajvizek használata nem jelentős, elsősorban a hobbikertek öntözési célú vízkitermelése és a szarvasmarhatelep vízigénye említhető meg.

A FELSZÍN ALATTI VÍZBÁZISOK VÉDETTSÉGE

A területek szennyeződés érzékenységi besorolásának alapja a felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról szóló 33/2000. (III. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban Kr.).

I. prioritási kategória:

Különösen érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi területek, ahol – többek között – kockázatos anyag közvetett bevezetése is tilos a felszín alatti vízbe a Kr. 5. § b)

pontja szerint, ahol – a Kr. 34. § (3) bekezdése szerint – a Kr. hatályba lépésekor a tilalom megszegésével járó tevékenységet folytatónak a Kr. 1. melléklet I. listás (K1) anyagainak közvetlen bevezetését (felszín alatti vízbe, illetve földtani közegbe) 2002. december 31-éig meg kellett szüntetnie.

II. prioritási kategória:

Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi területek, ahol – többek között – a Kr. hatályba lépésekor már minőségében károsodott felszín alatti víz, földtani közeg károsodását legkésőbb 2010. december 31-éig meg kell szüntetni, a Kr. 34. § (4) bekezdése szerint.

III. prioritási kategória:

Fokozottan érzékeny területek azok a – Kr. 2/1. számú melléklet szerint – „A” fokozottan érzékeny területek, amelyek nem tartoznak az előző kategóriákba.

IV. prioritási kategória:

Érzékeny területek azok a – Kr. 2/1. számú melléklet szerint – „B” érzékeny területek, amelyek nem tartoznak az előző kategóriákba.

V. prioritási kategória:

Kevésbé érzékeny területek azok a – Kr. 2/1. számú melléklet szerint – „C” kevésbé érzékeny területek, amelyek nem tartoznak az előző kategóriákba.

Az érintett térség települései talajvizeinek szennyeződés érzékenységi besorolása a következőképpen alakul:

A felszín alatti vizek esetleges szennyezésével kapcsolatosan a 10/2000. (VI.2.) KöM-EüM-FVM-KHVM együttes rendelet 3. számú mellékletében meghatározott C_1 -re vagy C_2 -re vonatkozó határértékeket kell figyelembe venni a következők szerint:

Az **A** fokozottan érzékeny területeken az intézkedési határérték $C_i = C_1$.

A **B** érzékeny területeken az intézkedési határérték $C_i = C_2$.

A kockázatos anyagok elhelyezése, felszín alatti vízbe történő közvetlen vagy közvetett bevezetése engedélyköteles tevékenység, mely csak a felügyelőség által kiadott engedély ill. a felügyelőség szakhatósági állásfoglalásával más hatóság által kiadott engedély alapján történhet.

A vízminőség a víz fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságainak összessége.

Magyarországon 1994. január 1-től a vizek minősítését, osztályozását az MSZ 12749 szabvány alapján végzik. A vizek minősítése az egy adott évben elvégzett mintavételek mérési eredményei alapján történik az alábbi jellemzők alapján: oxigénháztartás (A csoport), nitrogén- és foszforháztartás (B csoport), mikrobiológiai jellemzők (C csoport), mikroszennyezők (szerves és szervesetlen mikroszennyezők), toxicitás (D csoport) valamint egyéb jellemzők (E csoport). Az egyes csoportokba számos mérendő komponens tartozik.

A víz fizikai tulajdonságai közül elsősorban a vízmozgások, a hőmérsékleti és a fényviszonyok azok, amelyeknek mind a vízterek jellemzése, mind az élőlények előfordulása szempontjából döntő jelentősége van.

A víz kémiai minősége szempontjából a vízben oldott gázok, az oldott sók és a szerves anyagok jelentősége a legnagyobb. A vízben részben fizikailag, részben kémiailag oldott gázok közül az oxigén, a széndioxid, az ammónia és a kénhidrogén a legjelentősebbek.

A felszíni vizekben végbemenő életfolyamatokhoz oldott oxigén szükséges, hiánya a víz minőségére rendkívül káros. Oxigén szükséges a szennyvízzel bejutó különféle anyagok oxidálásához, illetve lebontásához is.

A vizek, különösen a szennyvizek igen sokféle szerves anyagot tartalmaznak, amelyek a vizekben oldott és formált formában találhatók (ide tartoznak maguk a vízben lévő élőlények is, mint élő formált szerves anyag). A szerves anyagok egyenkénti mennyiségi meghatározása (sőt kimutatása is) ma még rendkívül körülményes, ezért a gyakorlati vízanalitikában általában nem egyedi vegyületeket, hanem a víz szerves anyag tartalmára összességében utaló ún. csoportparamétereket határoznak meg, mennyiségüket azzal az oxigénmennyiséggel jellemzik, amely adott körülmények között oxidálásukra elfogy. Az oxigénigény biokémiai vagy kémiai módszerrel határozható meg.

A biokémiai oxigénigény (BOI) az az oxigénmennyiség, amely a vízben levő szerves anyagok aerob úton meghatározott idő alatt (rendszerint 5 nap) történő biokémiai lebontása során elfogy, értékét mg/l-ben adjuk meg (BOI₅). A teljes biokémiai oxigénigény (TBOI) a szerves szennyezők teljes biokémiai lebontásához szükséges oxigén mennyisége, ez nem azonos az elméleti oxigénigénnyel (EOI), amely a szén-dioxidig és vízig történő teljes oxidáláshoz elméletileg szükséges oxigénmennyiség.

Bár a biokémiai oxigénigény meghatározása közelíti meg legjobban a természetben lejátszódó folyamatokat, időigénye miatt a szerves szennyezettség mértékére elterjedtebben használják a kémiai oxigénigényt (KOI), amit a vízminta kálium-permanganáttal (KOI_{ps}) vagy kálium-dikromáttal (KOI_k) történő egyórás forralása során elhasználódott vegyszerrel egyenértékű oxigénfogyasztással jellemezzük. A kálium-dikromát erősebb oxidálószer, így vele az elméleti oxigénfogyasztás jobban megközelíthető. Műszeresen mérhető az összes szerves szén (TOC) ill. az oldott szerves szén (DOC).

A szerves anyagcseretermékek és az elpusztult élőlények testének anyagai ammóniává alakulnak, de számottevő mennyiségben ürítenek ammóniát a gerinces és gerinctelen állatok is. Az ammóniát mind az algák, mind a növények közvetlenül – mint nitrogénforrást – hasznosítják.

A nitrogénvegyületek közül az ammónia a legkárosabb: egyrészt zavarja a vízelőkészítést az ivóvíz tisztítás során, mert a klórozás során szag- és ízrontó klóraminok keletkeznek, másrészt magasabb pH-értéknél a szabad ammónia halpusztulást okoz. A talajvizek fokozódó nitráttartalma nemcsak a csecsemőkre jelent életveszélyt, de az idősebbek rákos megbetegedését is elősegíti.

Állóvizekben a többi nitrogénvegyület felhalmozódása éppoly káros, mint foszforvegyületek: a bekövetkező tápanyagdúsulás siettetni a tavak öregedési folyamatát (eutrofizálódás). A vizek foszforkoncentrációjának növekedését elsősorban külső – döntően antropogén eredetű – szennyezés (szennyvízbevezetés, műtrágya bemosódás, mosószerek) idézi elő.

MIKROSZENNYEZŐK

Elsősorban a felszíni vizek ivóvízként való felhasználása során jelent gondot, hogy a hagyományos szennyező anyagokon kívül egyre több olyan anyag kerül a vizekbe, amelyek viszonylag kis mennyiségben is rendkívül káros hatásúak. Ezek az ún. mikroszennyezők nemcsak íz- és szagrontó hatásul jelentkeznek, hanem többnyire mérgező, esetleg rákkeltő anyagok, amelyek emberen kívül más élőlényeket is közvetlenül vagy a táplálékláncban akkumulálódva károsíthatnak anyagot, és nem ismerjük valamennyi anyag hatását az emberi szervezetre. Veszélyességüket fokozza, hogy többségük a hagyományos szennyvíztisztítás, illetve vízelőkészítés során nem távolítható el. A mikroszennyezők két nagy csoportja a szerves mikroszennyezők (pl. vas, mangán, higany, kadmium) és a szerves mikroszennyezők (pl. kőolajszármazékok, mosószerek, növényvédő szerek).

BIOLÓGIAI VÍZMINŐSÍTÉS

A biológiai vízminőség a víz azon tulajdonságainak összessége, amelyek a vízi ökoszisztémák életében fontosak, létrehozzák és fenntartják azokat.

A biológiai vízminőség jelenségei, változásai és mutatószámai négy tulajdonságcsoportba sorolhatók: halobitás, trofitás, szaprobitás és toxicitás, melyek egymással szorosan összefüggnek.

A fotoszintetizáló szervezetek szaporodásához fényre és tápanyagra van szükség. Azokat a vizeket, amelyek tápanyaggal bőségesen ellátottak, s így bennük mind az algák, mind a makrofitonok nagy mennyiségben vannak jelen, eutrófoknak nevezzük. Az a jelenség, amely során a tavakban a tápanyagdúsulás hatására a tavak kialakulásától azok feltöltődéséig tartó termelők az eutrofizáció. Az eutrofizálódás a tavak kialakulásától azok feltöltődéséig tartó természetes folyamat, amelyet az emberi tevékenység tápanyagok vízbejuttatásával olyan mértékben képes meggyorsítani, hogy a természetes körülmények között esetleg több tízezer évig tartó folyamatnak az ember számára káros következményei (algaszaporodás, oxigénhiány, halpusztulás, üdülésre alkalmatlanság, vízellátásban zavarok) már egy emberöltőn belül jelentkezhetnek

BAKTERIOLÓGIAI VÍZMINŐSÍTÉS

A háztartási szennyvizekkel olyan kórokozó (patogén) baktériumok is kerülnek a vízfolyásokba, amelyek közegészségügyi ártalmakhoz, járványokhoz vezethetnek, ha a kutakból vagy vezetékes vízellátással fertőzést okoznak. A felszíni kórokozó baktériumot tartalmaznak. Az ivóvizekre vonatkozó egyik legfontosabb minőségi kritérium, hogy kórokozó baktériumot nem tartalmazhatnak.

A vizek fertőzöttségére a fekáliás szennyezést jelző és biztonságosan kimutatható kólibaktériumok (pl. *Escherichia coli*) meghatározása nyújt általános tájékoztatást, ezek a baktériumok ugyanis az emberi béltraktus természetes, az emésztéshez nélkülözhetetlen flórájához tartoznak. Megjelenésük a vízben azt jelenti, hogy a kérdéses víz a közelmúltban valamilyen módon fekáliával szennyeződött, ekkor az egyes betegségeket (hastífusz, dizentéria, kolera) okozó baktériumok tenyésztését is megkísérlik.

A vizet a kólititer vagy a kóliszám alapján minősítik.

VÍZMINŐSÉGI OSZTÁLYOK

Felszíni vizeinket a vízi ökoszisztéma viszonylagos stabilitását biztosító és egyidejűleg a mértékadó vízhasználatok (ivó- és ipari vízellátás, öntözés és halgazdaság) igényeit kielégítő integrált követelményrendszer alapján minősítjük. A minősítéshez kiválasztott komponensek kívánatos és tűrhető határértékeit a hatályos szabvány (MSZ-12749) tartalmazza. Az integrált követelményrendszer alapján felszíni vizeink öt osztályba sorolhatók:

kiváló (I. oszt.), jó (II. oszt.), tűrhető (III. oszt.), szennyezett (IV. oszt.), erősen szennyezett (V. oszt.).

A víz és talajvédelemre vonatkozó főbb jogszabályi előírások:

1995. ÉVI LVII. törvény a vízgazdálkodásról

321964(XII. 13.) KORM. rendelet a vízügyről szóló 1964. évi iv. törvény végrehajtásáról

4/1981. (IV.4.) OVH rendelkezés az országos vízgazdálkodási szabályzat kiadásáról

3/1984. (II. 7.) OVH rendelkezés a szennyvízbírságról

6/1989. (V. 13.) KVM rendelet a víz- és környezeti károk elleni védekezésnél foglalkoztatottak járandóságáról

38/1995. (IV. 5.) KORM. rendelet a közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről

72/1996. (V. 22.) KORM. rendelet a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról

18/1996. (VI. 13.) KHVM rendelet a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékleteiről

234/1996. (XII.26.) KORM. rendelet az Országos Vízügyi Főigazgatóság, valamint a Vízügyi Igazgatóságok feladat- és hatásköreiről

123/1997. (VII. 18.) KORM. rendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről

123/1997. (VII. 24.) KORM. rendelet a vízminőségi kárelhárítással összefüggő feladatokról

22/1998. (XI. 6.) KHVM rendelet a Vízügyi Igazgatási szervezet vízrajzi tevékenységéről

23/1998. (XI. 6.) KHVM rendelet a vízügyi igazgatási szervezet vízgazdálkodási nyilvántartásáról

178/1998. (XI. 6.) KORM. rendelet a vízgazdálkodási feladatokkal összefüggő alapadatokról

33/2000. (III. 17.) KORM. rendelet a felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról

10/2000. (VI. 2.) KÖM-EÜM-FVM-KHVM együttes rendelet a felszín alatti víz és a földtani közeg minőségi védelméhez szükséges határértékekről

8002/2000. (K.ÉRT. 6.) köm tájékoztató a felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról szóló 33/2000. (iii. 17.) korm. rendelettel előírt adatlap közzétételéről

239/2000. (XII. 23.) korm. rendelet a bányatavak hasznosításával kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről

240/2000. (XII. 23.) KORM. rendelet a települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületek kijelöléséről

6/2001. (II. 28.) KÖM rendelet a mosó- és tisztítószer felületaktív hatóanyagainak biológiai bonthatóságának egyes szabályairól

49/2001. (IV. 3.) KORM. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről

50/2001. (IV. 3.) KORM. rendelet a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól

201/2001. (X. 25.) KORM. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről.

203/2001. (X. 26.) KORM. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének egyes szabályairól

204/2001. (X. 26.) KORM. rendelet a csatornabírságról

273/2001. (XII. 21.) KORM. rendelet a természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről

25/2002. (II. 27.) KORM. rendelet a nemzeti települési szennyvíz-elvezetési és –tisztítási megvalósítási programról

26/2002. (II. 27.) KORM. rendelet a nemzeti települési szennyvízelvezetési és – tisztítási megvalósítási programmal összefüggő szennyvízelvezetési agglomerációk lehatárolásáról

27/2002. (II. 27.) KORM. rendelet a nemzeti települési szennyvíz-elvezetési és – tisztítási megvalósítási program végrehajtásával összefüggő nyilvántartásról és jelentési kötelezettségről

7/2002. (III. 1.) KÖM rendelet a használt és szennyvizek kibocsátásának méréséről, ellenőrzéséről, adatszolgáltatásáról, valamint a vízszennyezési bírság sajátos szabályairól

9/2002. (III. 22.) KÖM-KÖVIM együttes rendelet a használt és szennyvizek kibocsátási határértékeiről és alkalmazásuk szabályairól.

21/2002. (IV. 25.) KÖVIM rendelet a víziközművek üzemeltetéséről

6/2002. (XI. 5.) KVVM rendelet az ivóvízkivételre használt vagy ivóvízbázisnak kijelölt felszíni víz, valamint a halak életfeltételeinek biztosítására kijelölt felszíni vizek szennyezettségi határértékeiről és azok ellenőrzéséről

Feladatok

A 33/2000.(III.17.) Korm. rendelet 34.0 (10) értelmében: „A 2001. március 1-jét követően jóváhagyásra kerülő új vagy módosított településrendezési tervekben fel

kell tüntetni a területek szennyeződés érzékenység szerinti besorolását.” E szerint **CSERNELY „ B „fokozottan érzékeny Ci= C2 kategóriába sorolható be.**

A 203/2001. (X.26.) Korm. rendelet 5.§-a szerint: „A vízminőségi követelményeket az országos és regionális környezetvédelmi, illetve társadalmi, gazdasági programok, tervek, a területfejlesztési, terület- és településrendezési tervek, és helyi építési szabályzatok kidolgozása során, valamint az önkormányzatok környezetvédelmi programjaiban, a gazdálkodó szervezetek terveiben és a műszaki tervezésben – a külön jogszabályokban foglaltak szerint – érvényesíteni kell.” (hatályos: 2003. I.1-től)

Térségi vonatkozásban a Sajó-vízgyűjtő re vonatkozó komplex vízgazdálkodási terv a mérvadó.

A településrendezés során a településszerkezet mindennemű átalakítását, terület felhasználását úgy kell megtervezni, s majdan végrehajtani, hogy annak során a talaj, a felszíni és a felszín alatti vizek közvetlen és közvetett elszennyeződése kizárható legyen.

A településfejlesztés során a rendelkezésre álló lehetőségek figyelembevételével, kihasználásával törekedni kell a település szennyvízcsatorna-hálózatának kiépítésére. Kiemelt fontossággal kell szerepeltetni a szennyvízelvezetések biztonságos megoldására vonatkozó előírásokat, elképzeléseket akár egyedi szennyvíztisztító berendezések kiépítésével is. Közműcsatorna-hálózat hiányában csak vízzáróan kialakított rendszeresen ellenőrzött, zárt rendszerű szennyvíztározók fogadhatóak el.

A talaj, a talajvíz és a rétegvizek védelme érdekében a szennyvizek szikkasztása még átmenetileg sem engedélyezhető.

Az élővízfolyások vízminőségét fokozottan védeni kell.

Biztosítani kell a terület rendezett csapadékvíz-elvezetését, melynek módját javasoljuk vízrendezési terv készítésével rögzíteni. Mivel a település közvetlenül a Sajó mentén fekszik, az árvízvédelem fontos szerepet játszik, ezért a gátak karbantartása is fontos a belvizek, pangó vizek elkerülése végett.

b.) Levegőtisztaság védelem

A rendezési terv levegőtisztaság-védelmi előírásainak kidolgozását javasoljuk a mód. 21/2001. (II.14.) Korm. rendelet, továbbá e jogszabály végrehajtási utasításai, a 10/2001. (IV.19.) KöM rendelet, a 14/2001. (V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet, valamint a 17/2001. (VIII.3.) KöM rendelet, és a 23/2001. (XI.13.) KöM rendelet előírásai alapján elvégezni.

Kiemeljük a mód. 21/2001. (II.14.) Korm. rendelet előírásai közül az alábbiakat:

A rendezési terv által érintett területen kizárólag olyan tevékenység folytatható, és olyan építmények helyezhetők el, amelyek légszennyezőanyag kibocsátása,

légszennyezettségre gyakorolt hatása az adott terület besorolási kategóriájára vonatkozó követelményeket teljesíti, környezet-veszélyeztetést nem okoz.

A mezőgazdasági termelés során keletkező növényi hulladék nyílttéri, valamint hagyományos energiatermelő berendezésben történő égetése, a nem védett, ill. a helyi védelem alatt álló területeken a nádas és más vízínövények égetése, a tarlóégetés vonatkozásában is a fenti rendelet előírásai szerint kell eljárni.

A fenti rendelet 5. §. (1) szerint: „Tilos a környezeti levegő bűzzel való terhelése”. Ennek érdekében célszerűnek tartjuk az állattartást az Önkormányzat állattartási rendeletében részletesen szabályozni és a rendelet előírásait beépíteni a rendezési tervbe.

Lakóterületen szagos, bűzös tevékenység nem folytatható, csak külterületen, korszerű technológia mellett. Új létesítmények, technológiák telepítése esetén, valamint a rendezési terv módosításánál figyelembe kell venni az 5. §. szerinti, védőtávolságokra vonatkozó előírásokat.

Lakó és intézményterületeken csak olyan szolgáltató ipari és kereskedelmi kisvállalkozás kaphat működési engedélyt, amely szükség szerint az érintett hatóságok véleményével is alá van támasztva.

Helyhez kötött diffúz légszennyező forrásnál az ingatlan tulajdonosa, kezelője, illetve használója köteles a diffúz levegőterhelés elkerülése érdekében az ingatlan rendszeres karbantartásáról és tisztántartásáról gondoskodni a rendelet 10. §-a értelmében.

A háztartásban, kis mennyiségben keletkező papírhulladék, veszélyesnek nem minősülő fahulladék háztartási tüzelőberendezésben történő égetése külön engedély nélkül végezhető a rendelet 11. §-ban foglaltak szerint.
vagy kárelhárítás lehetséges módozatai nem kellően tisztázottak.

A település és a kistérség legfőbb környezetvédelmi célkitűzése a Lázbérci-víztározó védelme.

A Lázbérci Víztározó Vízugyűjtő területén elhelyezkedő településen teljes egészében megoldott a szennyvízkezelés, ártalmatlanítás. További feladat az önkormányzati tulajdonú szennyvíztisztító telep kapacitásának bővítése annak érdekében, hogy a további 6 településen kiépülő szennyvízcsatorna-hálózat összegyűjtött szennyvizeit is kezelni tudjuk. A telep bővítésére vonatkozó terveink elkészültek, a kivitelezést csak pályázati pénzekből tudják megvalósítani. Pályázataik részben benyújtásra kerültek, részben elkészítés alatt vannak.

Vízkezelésgazdálkodás, vízvédelem

A Lázbérci-tározó ivóvízellátási céllal épült, az Észak-magyarországi Regionális Vízmű főműve. A tározóból annyi vezet kell lebocsátani, hogy 35 l/s élővíz pótlás jusson a Bán patakba (a szivárgó vizekkel együtt). A napi átlagos 30.000 m³

víz kivétel csak úgy lehetséges, ha a tározó vízszintjeit állandóan a maximális szinten, vagy legalább annak közelben tartják.

A tározó működési szimulációs vizsgálata szerint a napi 30.000 m³-es vízigények 100%-os biztonsággal, a 40.000 m³-es vízigények 99%-os, az 50.000 m³-es vízigények 95%-os, és a 60.000 m³-es vízigények 91%-os biztonsággal elégíthetők ki.

A tározóból hasznosítatlanul lebocsátott vízmennyiségek éves átlaga 30.000 m³-es napi vízigények esetében 14,2 millió m³, 40.000 m³-es vízigények esetében 10,7 millió m³. Napi 100.000 m³-es vízigény jelentkezése esetén a továbbengedett éves vízmennyiség 1,3 millió m³-re csökken.

A vizsgált esetek mindegyikében a vízszint tartás és a leeresztő kapacitás meg nem haladásának biztonsága 100%-os értékűre adódott. Hatékonyabb hasznosítás nem lehetséges.

A hazai tározási lehetőségek topográfiai és hidrológiai szempontokra szorítkozó országos felmérését 1976-ban végezte a VITUKI. Az eredményeket 1996-ban az Észak-dunántúli VIZIG által koordinált országos munka során felülvizsgálták és összesen a következő 5 tározási lehetőséget tartották reálisnak (ld. a T.4. térképet is):

I./

A Bán-Sajó-Tisza/64 vízikönyvi számú határozattal engedélyezett BRV IV/2 ütemű lázbérci ivóvíztároló,

a Bán-Sajó-Tisza/48, a Bán-Sajó-Tisza/79 vízikönyvi számú határozatokkal engedélyezett felszíni vízmű védőterületét az alábbiak szerint állapítom meg:

A./ Belső védőövezet

a./ Víztározó tónál: A maximális duzzasztás 202,30 m.A.f. szintje és a terepmetszés vonalától a terepen mért 20 m széles partmenti sáv, illetőleg a völgyzárógát szárazoldali rézsűjének alsó éle.

b./ Vízműnél: A bekötőút és a Bán-patak közötti teljes üzemi bekerített terület. A lassúsűrők nyitott műtárgyaitól a kerítést 50 m-re kell az út és a Bán patak között kiépíteni.

B./ Külső védőövezet

A Víztározó tónál: Az első védőövezet határától mért 100 m széles területsáv, illetőleg a völgyzárógátnál a részű alsó-élétől mért további 100 m területsáv.

C./ Hidrológiai védőövezet

A tározó hidrológiai védőövezetéhez a Bán-patakon létesített völgyelzárási szelvényekhez tartozó teljes vízgyűjtő terület (217,5 km²) tartozik az alábbiak szerint:

a./ A Bán patak és mellékágainak vízgyűjtő területe, mely közelítőleg a következő községek közigazgatási területeire, vagy területeinek egészére terjed ki:
Bánhorvati, (részben)

Mályinka,
Nagyvisnyó,
Szilvásvár,
Bükkmogyorósd (részben)
Bélapátfalva (részben)

Ide tartozik az a terület is amely a völgyzárógát mentett oldalán meghatározott külső védőövezet határvonala alatt a Bán-patak balpartján a tározó és a vízmű területe között, továbbá a gátórháztól a dédestapolcsányi műútig terjed és mindkét terület részénél 250 m.A.f. magassága alatt van.

b./ A Csermely-patak és mellékágainak vízgyűjtő területe, amely megközelítőleg a következő községek közigazgatási területire, vagy területeinek egy részére terjed ki:

Bánhorváti (részben)
Upony
Nekézseny
Sáta
Borsodbóta (részben)
Csokvaomány
Csermely
Bükkmogyorósd (részben).

II./

A védőövezeteken a következő tulajdonjogi és egyéb korlátozásokat rendelem el:

A./ Belső védőövezet:

- 1./ A belső védőövezet területén csak a vízmű létesítményei helyezhetők el.
- 2./ A belső védőövezet területére csak az ott dolgozó a vízmű-kezelőszemélyzete és az ellenőrzésre jogosultak, továbbá azok léphetnek be, akik erre a vízmű felügyeleti szervétől engedélyt kaptak. Olyan műtárgy belső terébe, ahol a vízzel való közvetlen érintkezés lehetősége fennáll, csak fertőtlenített lábbelivel szabad belépni.
- 3./ A vízmű telepvezetője felelős azért, hogy a belső védőövezetbe csak az engedélyezett személyek léphessenek be, és az ott tartózkodásuk alatt szennyezést ne okozzanak.
- 4./ Azokat a dolgozókat, akiknek munkahelye a belső védőövezet területén van évenként egészségügyi ellenőrző vizsgálat alá kell vonni. A vizsgálatot az illetékes egészségügyi hatóság intézkedései szerint kell végrehajtani.
- 5./ Az előbbi 4./ pontban megjelöltek egyéni egészségügyi ellenőrző lappal kell ellátni. A dolgozók ellenőrző lapját a munkáltató szerv a helyszínen köteles megőrizni. A vízmű igazgatója felelős azért, hogy a vizsgálatokon a dolgozók megjelenjenek. A vizsgálat eredményét és a következő vizsgálat időpontját az ellenőrző lapra rá kell vezetni.
- 6./ A belső védőövezet területén dolgozók fertőzéses megbetegedés esetén az egészségügyi szempontból szükséges intézkedések haladéktalan foganatosítása a járási főorvos feladata.
- 7./ A belső védőövezet területén a tározó tónál 10 m-es sáv szabadonhagyásával csak dió, barack- és körtefák, illetőleg egyéb

kisgyökérszerű lombos fák ültethetők. Köztes mezőgazdasági művelést folytatni tilos.

- 8./ A fák ápolását, kezelését haszonbérlelővel végeztetni, továbbá a belső védőövezet területét más célra hasznosítani, a fákat trágyázni, arzén-higany- vagy nikotintartalmú szerekkel permetezni tilos.
- 9./ A belső védőövezet egész területén üzemeletető kisajátítás kezelésbevitel útján kizárólagos használatra állami tulajdonként megszerezni kötelező.
- 10./ A maximális duzzasztási szint 202,30 m.A.f. magasságú rétegvonalától a terepen mért 20 m-re eső rétegvonalat, vagyis, a belső és külső védőövezet közös határvonalát látótávolságon belül, maximálisan 50 méterenként és a töréspontoknál beton kövekkel megjelölni – állandósítani kell és a belső védőövezet minőséget feltüntető táblákkal – szükség szerinti távolságokban – meg kell jelölni.

B./ Külső védőövezet

- 1./ A védőövezet külső szélén erdészeti vadvédelmi és vízminőség védelmi szempontból egyaránt szükséges kerítést kell építeni, és az őrzési lehetőséget kell megszervezni.
- 2./ A külső védőövezet területén csak a vízmű fenntartója építhet. Az építési engedély csak az illetékes állami közegészségügyi felügyelő előzetes hozzájárulásával adható ki.
- 3./ A vízmű dolgozóinak szolgálati lakása csak a külső védőövezetbe helyezhető el.
- 4./ A közforgalmi úttól a vízműig és a tározótól vezető üzemi utat úgy kell fenntartani, hogy annak vízvezető árkai a csapadékvizeket az övezet határán túlra vezessék, és csapadék víz pangás ne állhasson elő.
- 5./ A külső védőövezet területén szennyező anyagok, hulladékok elhelyezése, tárolása, szikkasztása stb. tilos.
- 6./ Ha a külső védőövezet területén – kényszermegoldásként – szennyvízcsatornát kell átvezetni, azt vízzáróan (pörgetett vasbeton nyomócső, acélcső, öntött vascső, vízzáró betoncső legalább 10 cm vastag betonnal körülburkolt azbesztcement, - vagy kőanyagcső alkalmazásával) kell megépíteni. A csatorna vízzáróságának megállapítására az üzembe helyezés előtt nyomáspróbát kell végezni, és azt két évenként meg kell ismételni.
- 7./ A külső védőövezet területe fásítható és azon mezőgazdasági művelés folytatható. Tilos azonban a szerves trágyázás és az állatok legeltetése. A mezőgazdasági hasznosítással, valamint a fák ápolásával kapcsolatos munkákat a vízmű telepvezetője jelen határozatom és az egészségügyi követelményeknek állandó betartása érdekében folyamatosan ellenőrizni kötelező.
- 8./ A járási tanács végrehajtóbizottságának egészségügyi szakigazgatási szerve gázórzó eb, macska és baromfi tartását egészségügyi ellenőrzés mellett megengedett.
- 9./ A védőövezeten lévő ólakat peremes betonlapon úgy kell kiképezni, hogy azok állandóan tisztántarthatók legyenek és azokat a belső védőövezet határától minimálisan 50 m távolságra lehet elhelyezni.
- 10./ A védőövezet területéről a pangó és csapadékvizeket a vízügyi hatóság által – előírtak szerint el kell vezetni.

- 11./ A védőövezet közelében nem szabad olyan műtárgyat, épületet ... stb. létesíteni, amely a vizeknek a védőövezet területéről való szabad lefolyását akadályozza.
- 12./ A védőövezet területén lakókra, valamint az ott dolgozók fertőzőes megbetegedése esetén az A./ 6./ pontban foglaltak az irányadók.
- 13./ A védőövezetben meglévő, vagy létesülő épületekben keletkező szennyvizek elvezetésére az alábbi rendelkezések az irányadók:
 - a WC berendezések szennyvizét a belső és külső övezeteken át a B./ 6./ pontjában meghatározott módon készült csatornavezeték útján kell közcsatornába, vagy a védőterületen kívüli szennyvíztisztító berendezésbe elvezetni, és megtisztítani. A tisztított szennyvíz elhelyezése csak a vízügyi és egészségügyi hatóság előírásai szerint végezhető,
 - az árnyékszék betonlapra helyezett kiemelhető vastartállyal kell ellátni és azt a közegészségügyi szabályok megtartásával kell kiüríteni,
 - a háztartási és fürdővizet csak a védőterületen kívül szabad elszikkasztani,
 - a házi szemetet vízzáróan és jól tisztítható tartályokba kell gyűjteni, és a védőterületen kívülre kell elszállítani.

C./ Hidrológiai védőövezet

- 1./ A hidrológiai védőövezeten belül tilos olyan üzemeket és berendezéseket építeni, vagy fenntartani, amelyek fenolos, radioaktív vagy egyéb nehezen és gazdaságtalanul tisztítható szennyeződést okoznak.
Egyéb ipartelep, lakótelep vagy üdülő telep ... stb. építési engedélyét az egészségügyi és vízügyi hatóság előzetes hozzájárulásával lehet csak megadni.
A fel nem sorolt, de a víznyerőhelyet (tározók) szennyezéssel nem veszélyeztető létesítményre építési engedély csak az illetékes állami közegészségügyi felügyelő előzetes hozzájárulásával adható ki.
- 2./ A védőövezeten a vízfolyásokba csak mechanikailag és biológiailag tisztított szennyvizet lehet bevezetni, külön vízjogi engedély alapján. Az elzárási szelvénytől számított 5 km-en belül még tisztított szennyvizet sem szabad bevezetni a tározót tápláló vízfolyásokba.

III./

Az ivóvíztározó halasítási feltételei:

- 1./ Az ivóvíztározó a tározott víz biológiai egyensúlyának biztosítása, illetőleg elősegítése érdekében halasíthatók csak.
- 2./ A halasítás csak olyan mértékű lehet, amely a tározott víz természetes állapotát és a víz minőségét nem rontja.
- 3./ A tározóba kihelyezésre kerülő halfajokat és azok mennyiségét az igazgatóságunk vízgazdálkodási, műszaki és vízminőségvédelmi szakvéleménye figyelembevételével a területileg illetékes halászati hatóság Halászati Szabályzatban köteles megállapítani.
- 4./ A tározóban a halad etetése tilos.

- 5./ A tározóban a vízszint-tartásra, a vízszint-szabályozásra, a vízkivételi mű és egyéb műtárgyak kezelésére a vízjogi engedély előírása és a tározó rendeltetése az irányadó.
- 6./ A tározó műtárgyainak rendeltetésszerű üzemeltetése, vagy az árvízvédekezés során előálló halpusztulásért a tározót üzemeltető és a védekező szerv kártérítéssel nem tartozik.

IV./

A horgászat feltételei:

- 1./ A tározóban a horgászat – az általános előírásokon felül az alábbiak megtartásával engedélyezhető csak:
- 2./ Az ivóvíz tározóknál a maximális duzzasztási szint figyelembevételével – a legalább 100 ezer m³ tározott vízmennyiségre eső egy hektárnyi vízfelület alapján számított napi horgászjegy adható ki, így: Lázbercen 58 horgászjegy / nap.
- 3./ A horgászjegy csak névre és meghatározott napra adható ki.
- 4./ A napi horgászjegyet kiállító szerv azt, akinek részére a horgászjegyet kiadta, köteles a jelen határozatban rögzített horgászati irányelvekre kioktatni a következők szerint:
- 5./ A belső és külső védőövezetben (20+100m) tartózkodni csak névre és meghatározott napra kiadott horgászjeggyel, továbbá csak napkelte után napnyugtáig szabad.
- 6./ A horgászjeggyel rendelkező a vízfelületet csak a táblákkal megjelölt sávokban közelítheti meg.
- 7./ A napra kiadott horgászjegy csak a partról gyakorolt horgászásra jogosít. Vízi járműről a horgászás tilos.
- 8./ A horgászás a vízkivételi helyről mért 1000 m hosszú területen belül tilos. A határt üzemeltető táblákkal köteles megjelölni.
- 9./ A horgászjegyet, valamint a horgászszákmányt az üzemeltető vállalat, illetve a horgászjegyet kiadó szerv ellenőrének fel kell mutatni.
- 10./ A védőövezeteken belüli sátorverés, tűzrakás, mindennemű főzés, szemetelés, a belső védőövezet és a tározott víz bármilyen szennyezése tilos.
- 11./ Amikor a horgászjeggyel rendelkező horgászatot folytat, akkor az 5./ pont alatti időtartamon belül is csak a külső védőövezetben tartózkodhat.
- 12./ Érvényes napi horgászjeggyel nem rendelkező személy a belső és külső védőövezeten belül nem tartózkodhat. Kivételt képeznek azok, akiknek – alkalmazásuk alapján – munkájukat időszakosan a védőterületen belül kell végezni. (üzemeltető, - halászati hasznosító, erdészeti dolgozó stb.)
- 13./ Állatokat a védőövezetek területére a horgászjeggyel rendelkező nem vihet magával. Kivételt képeznek az erdészeti és engedélyes ellenőrző tevékenységét végző dolgozók.

V./

A halászat gyakorlása az ivóvíztározónál:

- 1./ A tározóban a lehalászás kizárólag evezős csónakról végezhető.
- 2./ A halászatot csak az arra kijelölt szerv végezheti.
- 3./ A halászatot csak olyan személyek végezhetik, akik az ivóvízműveknél előírt kötelező orvosi vizsgálat alapján orvosi bizonyítvánnyal igazolják, hogy fertőző betegségben nem szenvednek és nem kórokozó ürítők.

- 4./ A halászat céljaira használt csónakokat minden vízrehelyezés előtt 3 mg/l aktív klórt tartalmazó vízzel le kell mosni.
- 5./ Az e fejezetben foglaltakat a tározó üzemeltetője rendszeresen ellenőrizni köteles, a területileg illetékes ÁNTSZ bármikor ellenőrizheti.

VI./

Egyéb előírások:

- 1./ A halászati hasznosító köteles az ivóvíztározó halászati hasznosításának jogát a Megyei Tanács végrehajtóbizottsága mezőgazdasági és élelmezésügyi osztálya útján az Országos Halászati Felügyelőségtől megszerezni, engedélyesnek azt bemutatni, a lehalászás időpontjait kellő időben bejelenteni.
- 2./ Határozatom előírásait a Halászati szabályzatba fel kell venni. Az ivóvíztároló halászati hasznosítója köteles a Halászati Szabályzat valamint a vízügyi és közegészségügyi hatóságok előírásait betartani.
- 3./ A tározóban fürdés, csónakázás és motoros jármű használata tilos.
- 4./ A III./ - V./ fejezetekben leírtak egyenlőre 1975. december 31-ig érvényesek, meghosszabbítása és ennek alapján a halasítás horgászás és lehalászás csak külön egészségügyi és vízügyi hatósági hozzájárulással történhet.
- 5./ Kötelezem az Északmagyarországi Regionális Vízmű és Vízgazdálkodási Vállalatot (Kazincbarcika) hogy 1973. június 30. napjáig készíttessen telekkönyvi bejegyzésre alkalmas tervet és azt hatóságomhoz 1973. július 15. napjáig nyújtsa be.
A tervnek a következő adatokat kell tartalmaznia:
A védendő terület leírását,
Telekkönyvi adatokat és a fennálló tulajdonjogi korlátozások adatait, (utóbbiakat a jelen határozat alapján),
További tulajdonjogi korlátozásokra vonatkozó javaslatot,
Általános és részletes helyszínrajzot az egész védőterületre,
Részletes helyszínrajzot a belső és külső védőövezetekre,
A környezet hidrológiai, valamint egészségügyi helyzetére továbbá a víz eredetére és minőségi vizsgálatára vonatkozó szakvéleményeket,
Az egész védőterületre vonatkozó, jelenlegi állapotnak megfelelő felmérést a következőkre: Hol van jelenleg szeméttárolóhely, méregtető a vízgyűjtő terület egészén milyen dózisban és milyen összetételű műtrágyát használnak, a növények védelmére milyen herbicideket, az állati kártevők irtására milyen peszticideket használnak és javaslatot arra, hogy a tóra nézve kártétel nélkül mik használhatók, továbbá javaslatot arra, hogy a munkagépek hol és milyen körülmények között tisztíthatók meg.
- 6./ Megkeresem Ózd Járási Hivatal VB. Műszaki Osztályát, hogy a telekkönyvi bejegyzésre alkalmas tervek elkészültéig is a jelen határozatom I./ fejezetében körülírt ingatlanokra az építési tilalmat rendelje el, a II./ fejezetben foglaltaknak megfelelően.
- 7./ A védőterületnek a határozat I. és II-ban részletesen leírtaknak megfelelő kialakítása-, fenntartás – rendszeres – állandó ellenőrzése, a halasítás, horgászás és lehalászás III. IV. V-ben részletezett módjának betartása, illetve betartatása engedélyesnek, a vízművet és tározó tavat üzemeltető Északmagyarországi Regionális Vízmű és Vízgazdálkodási Vállalatnak a kötelessége.

A Vállalat anyagi lehetőséget tartozik biztosítani a védőterület kialakítására – előírásos fenntartására és dolgozói közül felelős személyt tartozik kijelölni a rendelkezések megvalósítására, akinek nevét és címét úgy az egészségügyi, mint a Vízügyi hatóságnak (személyváltozások esetében is) be kell jelenteni.

8./ A védőövezeteknek a kialakításánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a gátórház mögött az agyagbánya irányában a bekötő útig eső területen hétvégi üdülő telep nem alakítható ki és az építkezések során használt VIÉP felvonulási épületek üdülési célokra nem használhatók.

VIII./

Határozatom ellen kézbesítést követő naptól számított 15 napon belül Igazgatóságomhoz 2 pl-ban benyújtandó és az Országos Vízügyi Hivatalhoz intézett fellebbezésnek van helye.

I n d o k l á s

A 3607/1967. sz. határozat alapján létesített lázbérci tározóban összegyűjtött ivóvízminőségű víz látja el a térség ivóvízszükségletét. A víz minőségének illetőleg mennyiségének megóvása érdekében – a vízügyről szóló 1964. évi IV. törvény 16.§-a alapján – el kellett rendelnem a védőterület kialakítását, illetőleg a tározott víz biológiai egyensúlyának fenntartása érdekében szabályoznom kellett a halasítási feltételeket.

A belső, külső és hidrológiai védőövezetek mértékét az 5/19691.(III.19.) ÉM számú rendelettel közzétett Országos Építésügyi Szabályzat I. „Városrendezési és műemlékvédelmi előírások” című kötetének helyébe a 2/1970.(I.17.) ÉVM. számú rendelettel közzétett új I. „Város- és községrendezési előírások” című kötetének 114-116.§-ai, továbbá a közcélú vízvezeték ivóvízellátásra szolgáló víznyerőhelyek védőterületéről és védősávjáról szóló 11/1961. (V.É.8.) Eü.M-OVF. sz. együttes utasítás 2-12.§-ai alapján,

a halasítási és horgászás feltételeit pedig az Országos Vízügyi Hivatal Vízellátási és Csatornázási Főigazgatóságának, az Egészségügyi Minisztérium, Közegészségügyi – Járványügyi Felügyeleti Főosztályának, valamint az Országos Halászati Felügyelőségnek 1972. március 1-én közzétett irányelvei alapján állapítom meg.

A védőterület kialakítására az üzemeltetőt kellett köteleznie, aki az érintett ingatlanok tulajdonosait (kezelőjét, használóját) a védőövezet megállapításából folyó tulajdonjogi korlátozásokért az akadályoztatás mértékének, az épületek és építmények eltávolításáért vagy áthelyezéséért pedig az ezzel okozott károknak megfelelően, - a 32/1964.(XII.13.) Kormány számú rendelet a továbbiakban Vhr. 37.§. (4) bekezdése alapján – kártalanítani köteles.

A védőterületnek telekkönyvbe való bejegyzése felől a VI./ 5./ pontban foglalt tervek beérkezése után fogok rendelkezni.

A megállapított tulajdonjogi korlátozásoknak a telekkönyvi bejegyzéséhez szükséges tervek elkészítésére szintén kötelezni kellett üzemeltetőt, a Vhr. előtti szakaszának (5) bekezdésében előírtak miatt.

A belső védőövezet területét üzemeltető a (6) bekezdés alapján – kezelésbe vétel útján – köteles megszerezni.

A kiviteli mű belső – és külső védőövezetét külön nem állapítottam meg, miután az beleesik a tó felületének védelme érdekében elrendelt védőövezetbe.

A VI. rész 8./ pontjában foglalt tilalom a BAZ megyei KÖJÁL 94-39/1971. sz. levelében foglalt előírásán alapul.

Itt hívom fel a BAZ megyei Tanács VB. Építés- Közlekedés és Vízügyi Osztályát, hogy az üdülőterület kialakításánál jelen határozatomban foglaltakat vegye figyelembe.

Az Európai Unióhoz való csatlakozásból fakadó követelmények

Az Európai Unióhoz való csatlakozás politikai céllá válásával elsődleges jelentőségűvé vált számunkra az Unió vízvédelmi politikája. A megindult jogharmonizációs munka egyértelművé tette, hogy az EU szabályzás érvénybelépése Magyarországon csak idő kérdése. A magyar speciális szempontok csak a szigorítás irányába ható érvként jelenthetnek meg. Mindezekből az következik, hogy jelen vizsgálataink eredményei annyiba lehetnek időtállóak, amilyen mértékig képesek vagyunk az EU általunk ismert követelményeihez alkalmazkodni.

Keretdirektíva a vizek védelméről és fenntartható használatáról

Az Európai Unió szabályozási s változóban van. Az eddig folytatott szabályozási gyakorlatot a vizek védelmének kritikus területeit megcélzó speciális szabályozás jellemezte (Városi Szennyvíz Direktíva, Nitrát Direktíva, stb.). Ezt jelenleg foglalja rendszerbe a vízvédlem és vízgazdálkodás egységes feltételeit meghatározó keretjogszabály (EU Keret Direktíva) a vizek védelméről és fenntartható használatáról. A Direktíva ma még csak tervezet, a legfontosabb következmények azonban abból most is levonhatóak.

Az EU Keret Direktívából a jelen tervre vonatkozó következményeket alapozó tanulmányban foglaltuk össze, legfontosabb tanulságait, pedig – mint keretfeltételt – az alábbiakban mutatjuk be.

A Direktíva az elvek érvényesítése érdekében a következő intézmények bevezetését, illetve intézkedéseket tartja szükségesnek:

A tagállamoknak meg kell határozniuk azokat a vízgyűjtő területeket, amelyekre önálló vízgyűjtő igazgatási egységeket (vízgyűjtő ügynökségeket) szerveznek. Értelmezésünk szerint az EU definíciónak megfelelően a teljes Duna vízgyűjtő jelent egy Vízgyűjtő Egységet (River Basin District). Ezen belül részvízgyűjtő tervezési egységek határozhatók meg. A KHVM regionális vízgazdálkodási programjában 33 részvízgyűjtőt határoztak meg tervezési egységként.

Vízgyűjtő Menedzsment Tervet kell készíteni abból a célból, hogy elérjék a „jó minőségű víz” státust és kielégítsék a „védett területekre” vonatkozó követelményeket 2010. év végére. Megítélésünk szerint a KHVM által a vízhasználatokon alapuló vízminőségi követelményekre illetve a KTM által az ökológiai követelményekre vonatkozóan elkészítés alatt lévő nagyrészt kielégítik a vízminőségi célkitűzések EU keretjogszabályban erre vonatkozóan definiált fogalmát.

Minden Vízgyűjtő Ügynökség területének jellemzőit fel kell mérni 2001. végéig. A felmérésnek ki kell terjednie a földrajzi és geológiai körülményekre, a hidrológiai viszonyokra, a demográfiai jellemzőkre, a területhasználatokra és a gazdasági tevékenységekre. A felmérést 6 évente meg kell ismételni. Feltételezésünk szerint a hazai részvízgyűjtőkre vonatkozó felmérésekre nézve a

KHVM által indított Regionális Vízgazdálkodási Tervezési Program kielégítheti a cikkely követelményeit.

Fel kell mérni az emberi tevékenység felszíni és felszín alatti vizekre gyakorolt szennyező hatásait 2001. év végéig. Ez kiterjed a pontszerű szennyező forrásokra, diffúz forrásokra, vízkivételekre és a vizekre gyakorolt egyéb antropogén hatásokra. A felmérések 6 évente megismétlendők. Magyarországon e követelmény megfelelően szennyezőforrás kataszter kialakításával lesz kielégíthető. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a szennyezőanyag kibocsátásra vonatkozó adatok elégtelensége jelenti napjainkban a vízvédelmi tervezés szűk keresztmetszetét.

Részletes gazdasági elemzést kell végezni 2001. év végéig, amely kiterjed vízgazdálkodás teljes vertikumára és elosztásra, a szennyvíz összegyűjtésre és kibocsátásra, a mennyiségekre, árakra, költségekre és azok trendjére. Az elemzés hat évente megismétlendő. Ismeretes, hogy a gazdasági elemzés szükségességét a regionális Vízgazdálkodási Tervezés Irányelvei tartalmazzák, azonban részleteiben nem specifikálják.

Minden vízgyűjtő ügynökség területén meg kell határozni az ivóvízkészleteket, és meg kell határozni a biztonságba-helyezés követelményeit. Úgy látjuk, hogy Magyarországon mind az üzemelő, mint a távlati vízkészletek meghatározása megtörtént. Biztonságba helyezésükre Regionális Vízgazdálkodási Tervezési Programtól független program indult, eredményei felhasználhatók.

Regisztret kell felállítani azokról a felszíni és felszín alatti vizekről, amelyek az ivóvízellátás, a fajok és élőhelyek védelme szempontjából speciális védelemben részesítendőek, 2001. év végéig. E körbe tartoznak:

az ivóvízellátásra szánt vízkészletek területe,
gazdaságilag fontos vízben élő fajok élőhelyei,
rekreációs vizek, ideértve a fürdésre kijelölt vizeket is,
tápanyagokra érzékeny területek, ideértve a Nitrát Direktíva szerinti sérülékeny területeket, valamint a Városi Szennyvíz Direktíva szerinti érzékeny területeket,
azok az élőhelyek és fajok védelmére kijelölt területek, ahol a vizek állapota fontos tényező a védelemben.

A védett vizek regiszterének intézménye Magyarországon még nem ismert. Annak egy részét képezheti az ivóvízbázisok regisztere, a természetvédelmi érdekből védett vizes élőhelyek regisztere, az egyéb felsorolt szempontból védendő vizek regiszterét még létre kell hozni.

A monitorozásnak ki kell terjednie a kémiai és ökológiai állapotra a felszíni vizek esetében, a kémiai és mennyiségi állapotra a felszín alatti vizek esetében. A monitorozás követelményeire nézve részletes szabályozás tervezetet készítettek elő. Ennek ismertetése meghaladja jelen tanulmány kereteit.

Rövid jellemzőként annyit rögzítünk itt, hogy abban szerepet kapnak a biológiai paraméterek, a biológiai paramétereket támogató hidromorfológiai paraméterek, biológiai paramétereket támogató kémiai és fiziko-kémiai paraméterek, ezen belül az általános paraméterek, valamint a szennyezőanyagok koncentrációja.

Normatív definíciót ad a kiváló-, jó-, tűrhető ökológiai állapotra, amelyet az általános-, fitoplankton-, makrofiták és fitobenthos-, halfauna-, benthos gerinctelenek állapotával jellemez.

A védett vizek monitorozására a helyi körülményeknek megfelelő speciális monitoring rendszereket kell kialakítani. A hazai monitoring a vizek állapotát tekintve relatíve fejlettnak tekinthető mindemellett teljesen más elvek alapján szerveződött, mint azt az EU Direktíva tervezet ajánlja. A hazai monitoring rendszer felülvizsgálatára az EU monitoring specifikáció elfogadása után várhatóan szükség lesz.

A Regionális Vízgazdálkodási Tervezés tapasztalatai azt mutatják, hogy a mai monitoring az előbbiektől függetlenül sem tudja megfelelően kiszolgálni a vízgyűjtő tervezést. Továbbfejlesztése tehát csupán a hazai igények alapján is szükséges.

A Direktíva kimondja, hogy minden vízgyűjtőre intézkedési tervet kell kidolgozni a vízminőségi célkitűzések elérése érdekében. Ezen intézkedési tervek a Vízgyűjtő Menedzsment Terv részét képezik. Az intézkedések alapvető és szükség esetén kiegészítő feladatokból állnak.

Alapvető intézkedések az EU országos vagy helyi jogszabályokban előírt végrehajtása, amelyek vízvédelmi intézkedéseket, vízhasználati díjak bevezetését írnak elő. Magyarországon ezt a kérdést csak az EU direktíváknak az adaptációja után lehet teljes mértékben megoldottnak tekinteni.

Minden vízgyűjtőre Vízgyűjtő Menedzsment Tervet kell készíteni 2004. év végéig, majd meg kell azokat 6 évente újítani. A Terv tartalma kiterjed az előzőekben felsorolt kérdésekre. a terv

időszakos megújítása alkalmával be kell számolni az időközben történt változásokról, a környezeti célkitűzésekről és annak indoklása, ha a célkitűzést nem sikerült elérni, a végre nem hajtott intézkedések okainak bemutatása. Be kell mutatni az időközben lefolytatott társadalmi egyeztetések eredményeit időközben indított szektorspecifikus programokat. Megítélésünk szerint a rész vízgyűjtőkre vonatkozó intézkedési tervek alapjai a Regionális Vízgazdálkodási Terv intézményének továbbfejlesztésével teremthetők meg.

A vízgyűjtő Menedzsment Terv a Direktíva szerint kiegészíthető részletesebb tervekkel, amelyek részterületekkel foglalkoznak, ilyenek lehetnek a részvízgyűjtő menedzsment tervek, egyes gazdasági szektorokra vonatkozó tervek, egyes vízvédelmi problémákkal foglalkozó tervek. Úgy ítéljük meg, hogy Magyarországra az jellemző, hogy csak a kiegészítő programok indultak meg, magának a vízgyűjtő vízvédelmi programnak a megindítása még hátralévő feladat.

Az előzőekből látszik, hogy a Regionális Vízgazdálkodási Terv és a Vízgyűjtő Vízvédelmi Program valamint az EU direktíva szerinti Vízgyűjtő Menedzsment Terv ezer szálon függ össze. Egymáshoz való viszonyukat tisztázni szükséges. Egyik lehetséges megoldás, hogy a Regionális Vízgazdálkodási Terv tartalmát úgy szélesítsük, hogy az az említett további igényeket is kielégítse. E megoldásnak hátránya, hogy a jelenlegitől teljesen eltérő típusú együttműködést igényel az érintett hatóságoktól.

Jelen konzultációs tervben azért foglalkoztunk részletesen e kérdéssel, mert úgy gondoljuk, hogy az előbb említett szabályozási törekvéseket a Regionális Vízgazdálkodási Tervben keretfeltételként figyelembe kell venni.

Zajvédelem

A további tervezés során a zajvédelmi követelményeket javasoljuk a mód. 12/1983. (V. 12.) MT rendelet 4. §. (1) bekezdésének figyelembevételével kidolgozni:

„A zaj- és rezgésvédelmi követelményeket a területrendezési tervekben érvényre kell juttatni. A környezetbe zajt ill. rezgést kibocsátó és zajtól ill. rezgéstől védendő létesítményeket úgy kell tervezni, egymáshoz viszonyítva elhelyezni, hogy a zaj és rezgés ne haladja meg a megengedett zaj-, ill. rezgésterhelési határértékeket.”

A fenti említett határértékeket a 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM. rendelet 1-4. sz. mellékletei tartalmazzák.

Üzemi létesítményektől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

	Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB)	
		nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra
1.	Üdülőterület, gyógyhely, egészségügyi terület, védett természeti terület kijelölt része	45	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)	50	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület	55	45
4.	Gazdasági terület és különleges terület	60	50

Építőipari kivitelezési tevékenységtől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB)							
	ha az építési munka időtartama							
	1 hónap vagy kevesebb		1 hónap felett 1 évig		1 évnél több			
	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra		
1.	Üdülőtérület, gyógyhely, egészségügyi terület, védett természeti terület kijelölt része		60	45	55	40	50	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)		65	50	60	45	55	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület		70	55	65	50	60	45
4.	Gazdasági terület és különleges terület		70	55	70	55	65	50

Építőipari kivitelezési tevékenységtől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB)							
	ha az építési munka időtartama							
	1 hónap vagy kevesebb		1 hónap felett 1 évig		1 évnél több			
	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra		
1.	Üdülőtérület, gyógyhely, egészségügyi terület, védett természeti terület kijelölt része		60	45	55	40	50	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)		65	50	60	45	55	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület		70	55	65	50	60	45
4.	Gazdasági terület és különleges terület		70	55	70	55	65	50

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM, kö megítélési szintre (dB)									
	üdülő-, lakóépületek és közintézmények közötti forgalomtól elzárt területeken; pihenésre kijelölt közterületeken		kiszolgáló út; átmenő forgalom nélküli út mentén		gyűjtőút; összekötőút; bekötőút; egyéb közút; vasúti mellékvonal és pályaudvara; repülőtér, illetve helikopterállomás, -leszállóhely mentén		autópálya; autóút; I. rendű főút; II. rendű főút; autóbuszpályaudvar; vasúti fővonal és pályaudvara; repülőtér, illetve helikopterállomás, -leszállóhely mentén			
	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra		
1.	Üdülőtérület, gyógyhely, egészségügyi terület, védett természeti terület		45	35	50	40	55	45	60	50

	kijelölt része								
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)	50	40	55	45	60	50	65	55
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület	55	45	60	50	65	55	65	55
4.	Gazdasági terület és különleges terület	60	50	65	55	65	55	65	55

A rezgésvédelemre vonatkozóan szintén ezen rendelet határértékei a mérvadóak.

A hangosító berendezéseket zajvédelmi szempontból, illetve valamennyi szolgáltatói tevékenységgel összefüggő zajkibocsátó forrást a helyi önkormányzattal is engedélyeztetni kell.

Hulladékgazdálkodás

A hulladékfelügyeleti kérdéskörben elsődlegesnek tartjuk a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény, a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek feltételeiről szóló mód. 98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet, a 213/2001. (XI. 14.) Kormány rendelet, a 22/2001. (X. 10.) KöM rendelet figyelembevételét a tervezetben, illetve az alábbi általános előírások szerepeltetését a tervezetben:

Tilos a hulladékok illegális lerakása és égetése.

Tilos a veszélyes hulladékot a kommunális hulladék közé juttatni.

A veszélyes hulladékok – melyek körét a mód. 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet 1. sz. melléklete határozza meg – környezetszennyezést kizáró módon és szelektíven történő gyűjtéséről és ártalmatlanításáról a hulladék tulajdonosának (beleértve a lakosságot is) kell gondoskodni.

A veszélyes hulladékok kezelésre való átadása esetén meg kell győződni az átvevő kezelésre vonatkozó jogosultságáról.

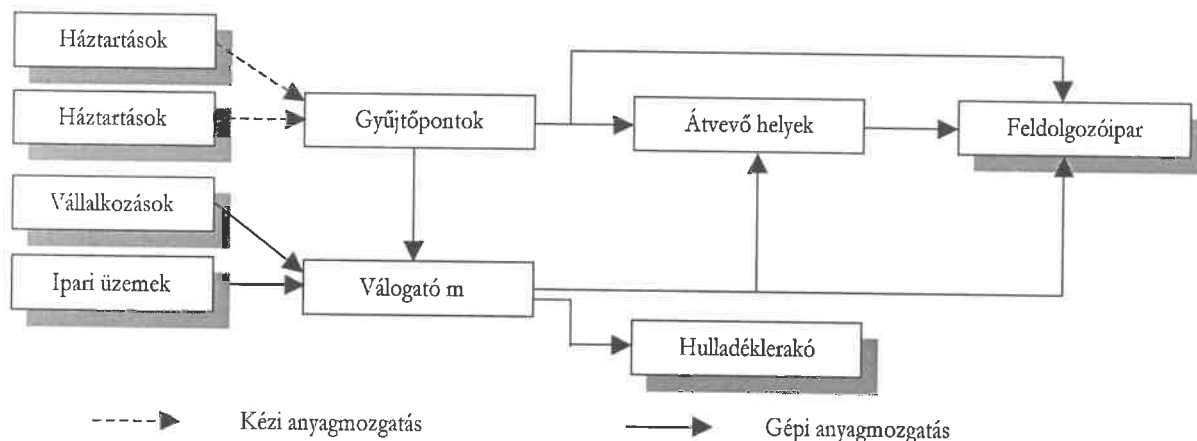
- Kommunális hulladék elhelyezése

Az Önkéntes Tűzoltó és Településszépítő Egyesület vállalta át az önkormányzattól a feladat végrehajtását. Ehhez az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány támogatást biztosít, mely felhasználásával az Egyesület 7 főt alkalmaz. Megvalósítják a hulladék gyűjtését, szállítását, ártalmatlanítását, a hasznosítható anyagok kiválogatását és értékesítését.

Az önkormányzat tulajdonát képező hulladéklerakóhely 7 település hulladékának elhelyezését szolgálja. Szükséges a lerakóhely bővítésének megoldása. Ennek terveit jelenleg készítették el, a beruházás támogatásokkal több éves ütemezésben készülhet el.

Fontos feladatunk az önkormányzati tulajdonú hulladéklerakóhely üzemeltetése. Ezt felvállalta Önkéntes Tűzoltó és Településszépítő Egyesületünk. További elképzelés a szerves anyag komposztálásának megszervezése, melynek célja a nagy mennyiségben keletkező szerves anyag feldolgozása, komposztként mezőgazdasági hasznosítása.

Az önkormányzat szándéka a meglévő hulladéklerakóhely bővítése annak érdekében, hogy a környező települések hulladékainak ártalmatlanítása is megoldható legyen. A tervek elkészítése folyamatban van, a beruházás kivitelezésére több éves ütemezésben, támogatásokkal kerülhet sor.

A szelektív hulladékgyűjtés logisztikájának sematikus ábrája

Az érintett településeken célszerű lenne hulladékgyűjtő szigetek, udvarok létesítése, ahol az elkülönítetten (szelektíven) begyűjthető települési szilárd, valamint a háztartásokban, a termelőknél kis mennyiségben keletkező veszélyes hulladékok átvétele, gyűjtése történne. A veszélyes hulladék tulajdonosai, birtokosai kötelesek a háztartásukban keletkezett veszélyes hulladékokat elkülönítetten gyűjteni. Javasolt, hogy a hulladékgyűjtő udvarok kialakításáig átmeneti megoldásként a közszolgáltató évente egy alkalommal gyűjtési akcióval biztosítsa a veszélyes hulladékok átvételét, melynek helyét és idejét, a gyűjtést megelőzően ki kell hirdetni.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a 2000. évi XLIII. törvény (Hgt.) értelmében amennyiben a település területén üzemel szilárd kommunális hulladéklerakó, úgy annak teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálatát el kell végezni 2003. január 1-jéig.

Valamennyi országos rendeletben szabályozott tevékenységi kör megvalósítása előtt környezeti hatástanulmány készítenő a 20/2001. (II. 14.) Kormányrendelet alapján. A környezeti hatástanulmányok alapján további részletes hatásvizsgálatok készítése rendelhető el, amennyiben a környezetállapot veszélyeztetettsége és a megelőzés vagy kárelhárítás lehetséges módozatai nem kellően tisztázottak.

d.)Földvédelem, ásványvagyon védelem

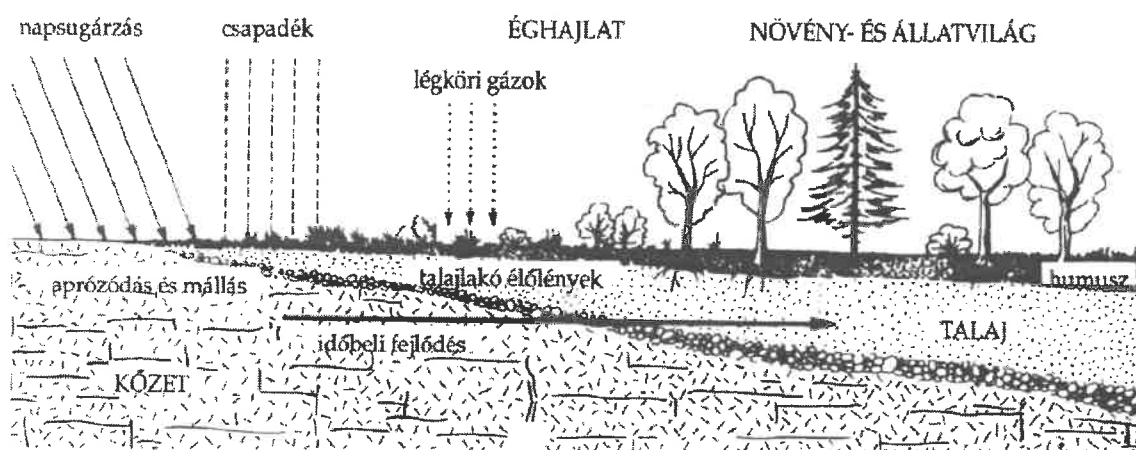
TALAJVISZONYOK

A talaj a földkéreg legkülső, laza, termékeny rétege. Jelentősége, hogy a növények termőhelyéül szolgál, vagyis azokat kellő időben és kellő mennyiségben képes ellátni tápanyagokkal és vízzel. A talaj az alatta elhelyezkedő kőzetek mállása során képződik. A folyamatot az éghajlat (hőmérséklet, csapadék), a domborzat

(lejtőviszonyok), az élővilág (talajlakó élőlények, gyökerek) és az alapkőzet (ásványi összetétel, fizikai tulajdonság) határozza meg.

A kőzetmálladék a humuszképződés révén válik talajjá. Ennek során a talajban élő milliárdnyi baktérium és mikroszkopikus gomba az elhalt növényi részeket bonyolult kémiai reakciók során lebontja, majd szerves vegyületekké alakítja. A sötét színű humusz kiemelkedő szerepet játszik a növények tápanyagellátásában (nitrogén, foszfor stb.) és a felületén megkötődő tápanyagok révén „tápanyagraktárként” is szolgál.

A talajképződés alapvető sémáját mutatja be az alábbi ábra:

(Forrás: Nemerkenyi A., 1993)

Földvédelmi szempontból meg kell említeni, hogy a külterületet a Putnok I. szén. Bányatelek érintette, mely 2003-ban törlésre került. Mélyműveléses terület volta 03-014/1,014/2, 024, 025 hrszú földrészlet. Építési engedélyezéskor ezen területeken geotechnikai dokumentációt kell benyújtani.

e.)Táj- és természetvédelem

Az évezredes tájfejlődés során a magyar táj folyamatos **egységesülésen és léptékváltáson** megy keresztül. A **léptékváltás** és – talán épp ennek következtében – elsősorban az agrár társadalom átalakulása miatt a tájhasználat folyamatos változáson megy keresztül, ami a települések megtartó képességének gyengüléséhez vezethet.

Minden jel arra mutat, hogy a táj tovább homogenizálódik, ugyanakkor összetettsége a jövőben fokozódik. A környezet általános kezelhetőségének léptéke mára megnövekedett, melyet a **regionalizmus** gondolatának erősödése igazol. Ugyanakkor a táj fenntarthatóságának kulcsa a komplex, sokoldalú használat lehet. A **multifunkcionális táj** fogalma a vidékfejlesztés gondolatának megszületésével került be szakmai gyakorlatba.

A táji változások irányait számos új jelenség és elvárás is determinálja. A **turizmus napjainkban integrálódni látszik** a gazdaság minden szegmensébe, így ez mára elismert fejlesztési tényező.

A **környezetvédelem integrálása** még inkább csak jelszavakban épült be a mindennapi életbe, de a közeljövőben a pályázati rendszer miatt felerősödhet jelentősége. A jövő tája -éppen a léptékváltás miatt – fokozott szerepet kap az **értékmegőrzés** terén.

A kistérség szomszédos területektől való függőségét a folyóvölgyek határozzák meg. Elsősorban a viszonylag közeli Sajó transzportfolyosó szerepével kell számolni, mint meghatározó környezeti tényezővel.

Természetesen a vízfolyások ökológiai folyosók is, amelyek biztosítják a folyóvölgyek élőhelyeinek és a különböző vízszinteknek a kapcsolatait. Ebben a Mercse-patak és a Bótai-patak is szerepet játszik.

A biogeográfiai kapcsolatokban a Bükk-hegység, valamint az Ózd-Pétervására dombság a meghatározó.

Országos védelem alatt álló terület a LÁZBÉRCI TÁJVÉDELMI KÖRZET.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Bükk hegység legidősebb képződménye, az Upponyi-rög területén elhelyezkedő Láz-bérci Tájvédelmi Körzet Észak-Magyarországon az első, ilyenfajta megkülönböztetett védelmet élvező tájegység. Létrehozásakor, 1975-ben a volt Országos Természetvédelmi Hivatal határozta meg 8510 hektár területet nyilvánított védetté, összesen tíz település határában. Tizenegy évvel később, 1986 tavaszán a védelem indokainak megszűnésére hivatkozva 4880 hektárt feloldottak a védelem alól.

A megmaradt 3630 hektárnyi tájvédelmi körzet elsősorban az Upponyi-sziklaszoros szurdokvölgyében és a Bánpatak völgyében épült Lázbérci-víztározónak köszönheti létét. Az 1967-1969 között létesült, 5,88 millió köbméter víz befogadására alkalmas 78 hektárnyi felületű mesterséges tó rendkívül fontos szerepet játszik a Sajó-völgyi iparvidék két, mintegy 40-40 ezer lakosú városának (Ózdnak és Kazincbarcikának), valamint számos környező községnek az életében. Az ivóvíz-hasznosítási céllal létesített tározó a borsodi regionális vízellátó rendszer alaplétesítményeként több mint 150 ezer embert lát el ivóvízzel. Az ivóvíz minőségű víz igen jelentős vízvédelmi feladatokat követel meg, s ezek megvalósulását segíti a teljes körű környezetvédelem.

A víztározó üzemeltetését az Észak-magyarországi Regionális Vízmű és Vízgazdálkodási Vállalat végzi. A víztározó vízminőségének megóvása érdekében határozat rendelkezik belső, külső és hidrológiai védőövezetek kialakításáról.

A tó belső védőövezete egy 20 méter széles parti sáv. Lombhullatásuk miatt ezen a sávon még a fák sem kívánatosak. Ezt egy további, 100 méter szélességű külső védőövezet, ugyancsak szigorúan védett zóna veszi körül, amelyet óvnak mindennemű szennyeződéstől. Sajnos e vízvédelmi intézkedéseken túl még több

gondot okoznak a tározót tápláló patakok, a Bán és a Csermely menti települések vízszennyezési veszélyforrásai. A legnagyobb nehézség, hogy a vízgyűjtő 11 településéből egyedül Szilvásváradon van csatornázás és szennyvíztisztítás. A belterületeken a porták, a gazdasági udvarok határosak a patakokkal, s a szennyvíz, a háztáji állattartás hulladéka, de a kommunális hulladék egy része is időnként a patakmedrekbe jut.

A tájvédelmi körzet létesítéséről szóló határozat szerint rendeltetése:

„-az ivóvíz-hasznosítási céllal épült víztározó vízminőségének védelmével szolgálja a közegészségügyet;

-védje a víztározóval gazdagodott Upponyi-hegység tájképi értékeit;

-megőrizze a geológiai értékeket és növénytan ritkaságokat;

-biztosítsa a védett madárvilág – elsősorban az egyre ritkuló ragadozó madarak – háborítatlan fészkelését;

-a természeti értékek oktatási-ismeretterjesztési célokat szolgáló bemutatásával – a természetben történő élményszerzéssel és felüdüléssel egybekötve – szolgálja a közművelődést; segítse elő a szabadidő kulturált felhasználását;

-környezetvédelmi mintaterületként szolgálja természeti környezetünk védelmét.”

A környék mai erdeinek állományait zömmel a csertölgy és kocsánytalan tölgy, a bükk, a cserjeszintjét a húsos som határozza meg, de gyakori a galagonya, a mezei juhar és az ostroménfa is. Növénytanilag is a tájvédelmi körzet legértékesebb része az Upponyi-sziklaszoros, ahol mészkősziklagyepek és bokorerdők váltogatják egymást. A szoros különösen értékes, ritka, védelemre szoruló növényei: a vetővirág, a cseh tyúktaréj, a sziklai perje, a szürke napvirág, az erdélyi nyúlfarkfű, a havasi ikravirág, a pongyola harangvirág és számos más, a bükki sziklagyepekre jellemző növény.

Állatvilága megegyezik a Bükk hegység állatvilágával, de annál gazdagabb, mert a nagy és zavartalan vízfelület megfelelő élőhelyet nyújt a vízimadarak számára is. Rendszeresen megfigyelhető a halászsas, a szürke gém és a fekete gólya.

A tározó biológiai egyensúlyának fenntartása érdekében évente folyik haltelepítés. A ragadozó halak közül a csuka, a pisztráng, a süllő, a növényevő halak közül pedig a ponty és az amur a leggyakrabban telepített.

Magán a víztározón – az igen szigorú vízvédelmi előírások betartásával – horgászat is van.

A gazdag madárvilágból elsősorban a ritka, védett ragadozó madarak érdemelnek említést. Előfordul itt a barna kánya, a karvaly, a gatyás ölyv, a kerecsensólyom, a kabasólyom, az erdei fülesbagoly is.

A tájvédelmi körzet határán elhelyezkedő községekben műemléki és művészeti értékek, történelmi emlékek is találhatóak. Csupán Uppony térségében három vár, illetve őrhely nyomai is láthatók. A nép által Földvárnak nevezett vár közvetlenül a Vízköz feletti sziklaterazon található. Dobosy László 1975-ben publikált kutatási eredményei szerint a falmaradványok nyomai is megtalálhatók. A víztározó túlsó

partja felett, az úgynevezett Fekete-hegy legnyugatibb nyúlványán található egy másik várhegy. Az itteni falmaradványokból arra lehet következtetni, hogy őrtorony volt egykor. A harmadik, a Kisvár már csak nevében és a talaj elszíneződéseivel őrzi egy valószínűleg történelem előtti kor őrhelyének emlékét. „Kincskereső” turkálások nyomai ugyan felfedezhetők a várhelyeken, de hivatalos ásatásokba még itt sem kezdtek.

A „védelem” alól 1986-ban feloldott területen van egy továbbra is fokozott védelmet élvező, igen kis, de annál érdekesebb rész. Ez a Damasa-szakadék. Bánhorváti felett, illetve a Bánhorváti-Uppony-Sajóvelezd határolta háromszögben található ez a rendkívül érdekes és ma még feltáratlan földtani képződmény. Megérdemelnél a geológusok figyelmét, némi fáradozását.

A Láz-bérci Tájvédelmi Körzet – a rendkívül szigorú természet- és vízvédelmi előírások ellenére – nyitva áll az érdeklődők, a természetjárók előtt.

Az 1975. évi létrehozásától területileg indokolatlanul a felénél kisebbre csökkentett, de fokozott védelmet érdemlő értékeinek gazdagságát megtartó, sőt inkább növelő Láz-bérci Tájvédelmi Körzet megérdemelnél a hazai és külföldi turizmus eddiginél nagyobb érdeklődését is. Szálláshelyek, jelentősebb vendéglátó-létesítmények ugyan nincsenek, de minden irányból, így Miskolcra, Egerből vagy a közelebbi Ózd, Putnok és Kazincbarcika felől is jól elérhető. Két oldalról is érinti autóbusszjárat, közel van a Bükk legforgalmasabb turistaútjaihoz, de gépjárművel a másik nemzeti parktól, az aggtelekitől is fél-háromnegyed órán belül elérhető. Ezenkívül az Eger-Putnok közti vasútvonal két vasútállomásáról, Sátárról és a sajómercsei megállótól jelzett turistaúton közelíthető meg.

A fokozottan védett terület csak gyalogosan látogatható. Nem véletlen, hogy a Remélhetőleg nem túl sokáig marad óhaj, hogy a Bükk Nemzeti Park és az Aggteleki Nemzeti Park között megbúvó Láz-bérci Tájvédelmi Körzet, a minden szempontból jóval nagyobb figyelmet érdemlő és élvező nemzeti kincsünk legyen.

CSERNELY község határában a **9/1975. számú OtvH rendelettel** védetté nyilvánított, és a **2/1986. számú OtvH rendelettel** módosított **Lázbérci Tájvédelmi Körzet (LTK)** országos jelentőségű védett természeti területe melynek a helyrajzi száma a mellékelt listákon (adatlapokon) tüntettük el.

Csernely község határában található védett területek és kategóriák:

Országos védelem alatt álló terület

Csernely község határában ilyen a **16/1993. (IV. 7.) KTM rendelettel** védetté nyilvánított **Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet (TvTK)** országos jelentőségű védett természeti területe. A védelem alatt álló földrészletek: **Hrsz 027/a (erdő), 027/b (gyep), 027/c (erdő)**. A Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet **tervezett bővítésének** egyes területei szintén érintik Csernely község közigazgatási területét. A védett, illetve a védelemre tervezett területek területi elhelyezkedését mellékelten csatoljuk.

Natura 2000 területek területek (SCI és SPA)

Csernely község határában a **Natura 2000** hálózat két kategóriája (Különleges Természetmegőrzési terület – SCI; Különleges Madárvédelmi Terület – SPA) közül SPA – terület a település közigazgatási területét nem érinti; a **275/2004. (X. 8.) korm. rendelet 7. számú mellékletében „Izra-völgy és az Arló-i-tó”** néven közzétett **kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület** (SCI – azonosítója: HUBN20015) azonban a település Ny-i, DNy-i területén jelentős kiterjedéssel érint földrészteteket. Az ezen kategória által érintett területeket a mellékelt térképen ábrázoltuk.

Egyéb védettségi kategóriák és területek

Csernely község határában ilyenekről nincs tudomásunk. Az esetleges helyi jelentőségű természetvédelmi területek és kategóriák ügyében az illetékes jegyző, míg az esetleges régészeti szempontból védett területeket, valamint a műemlékeket illetően a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal területileg illetékes szerve tud felvilágosítást adni.

Egyedi tájértékek

A természet védeleméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (3) – (5) bekezdései szabályozzák az egyedi tájértékekre vonatkozó feladatokat. Bár Csernely község esetében területi felmérések már történtek; az egyedi tájértékek felmérését ismertető szabvány jelenleg átdolgozás alatt áll, az értékelési szempontrendszer pedig kidolgozás alatt van, így jelen tájékoztatás időpontjában ezzel kapcsolatban nem áll módunkban az Önök részére adatszolgáltatást adni.

Csernely község készülő Településrendezési tervéhez (az előző tájékoztatásunkban szereplőkön túl) Igazgatóságunk az alábbi kiegészítő információkat és javaslatokat adja:

A Településrendezési tervhez összhangba kell hozni Borsod-Abaúj-Zemplén megye Területrendezési Terve Védelmi Rendszerének előírásaival. Ennek értelmében a megyei rendezési terv védelmi rendszerekről szóló, a község határában kijelölt övezeteire vonatkozó előírásait kell alkalmazni Csernely esetében is. Kérjük ezeket áttemelni és beépíteni a megyei rendezési tervből.

Bel –és külterületen egyaránt javasoljuk a zöldfelületek növelését. Támogatjuk a belterületi parkosításokat, külterületen pedig – különösen a nagy, homogén szántóterületek között, illetve utak mentén – őshonos fajokból álló mezővédő erdősávok kialakítását. Igazgatóságunk a terv készítése során esetlegesen felmerülő fásítási, fátelépítési szándékokkal kapcsolatban az alábbiakra szeretnénk a figyelmet felhívni a figyelmet: a természetvédelmi szempontból értékes gyepek erdősítése, fásítása ellenjavallt; növény telepítések során csak nem invázív, őshonos fajokat szabad telepíteni. Ahhoz, hogy a fentiek gyakorlati megvalósítása során esetlegesen felmerülő félreértések, és az azok által a természetvédelmi értékeket veszélyeztető helyzetek, állapotok elkerülhetőek legyenek, ezúton csatolva megküldjük Önöknek a

természetvédelmi – és tájvédelmi szempontból telepítésre nem ajánlott fajok listáját (ld. melléklet) további szíves felhasználásra.

Ezúton szeretném felhívni a figyelmüket arra, hogy a hullámterek, a parti sávok, a vízjárta valamint a fakadó vizek veszélyeztetett területek használatáról és a hasznosításról szóló **46/1999. (III. 18.) Korm. rendelet** 11. § (6) pontja értelmében patakok mentén 6 méterig (a parti sávban) a Hasznosítás (így például fakitermelés, terep-és vízrendezés) csak az **1994. évi LV.** (a termőföldről szóló), az **1996. évi LIII.** (az erdőről és az erdő védelméről szóló) **törvényekben** foglaltak figyelembevételével, azok megfelelő alkalmazásával történhet. (Fontosnak tartjuk felhívni a figyelmet arra is, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén megye Településrendezési Terve a fentiekén túl további korlátozásokat és előírásokat is tartalmaz a természet- és tájvédelem vonatkozásában (pl. ökológiai folyosókra, vízfolyásokat kísérő vegetáció megőrzésére, övezeti besorolásra stb. vonatkozóan). Csernely község esetében kérjük ezek figyelembevételét is.

Erdészeti beavatkozások, kezelések és a faállomány kitermelése során a talajerózió csökkentése, az esteleges katasztrófahelyzetek elkerülése, valamint a biológiai sokféleség és a jellemző mikroklimatikus viszonyok megőrzése érdekében Igazgatóságunk a tarvágásos illetve a véghasználatos erdészeti kezelés helyett – amennyiben lehetséges – az ún. „Pro Silva –típusú”, szálalásos - szálalóvágás kezeési mód alkalmazását javasolja.

Kijelentjük, hogy a védendő területek és környezetük, a természetes életközössége, a tájkép, valamint az élő vízfolyások és az azokat kísérő ökológiai (zöld) folyosók állapotát az idevágó jogszabályokban biztosított jogköreinek alapján minden körülmények között fenn kívánjuk tartani. Javaslatunkat a magyar táj- és természetvédelem érdekei sértetlenségének biztosítására tettük.

Ezúton szeretnénk felhívni a tisztel figyelmüket arra, hogy a környezetvédelmi és átszervezésével a természet- és tájvédelmi szakhatósági jogkör 2005. január 1.kezdettel a területileg illetékes Környezetvédelmi, természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséghez (KTVF) került. (Csernely község esetében ez az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség – 3530 Miskolc, Mindszent tér 4.; levélcím: 3501 Miskolc, Pf.: 379.)A **341/2004. (XII. 22.) Korm. rendelet 13. § (6) b) pontja** értelmében a **környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelés** állami feladatként ellátandó alaptevékenysége körében **véleményezi ... a helyi építésügyi szabályzatokat, valamint a településrendezési terveket.** Ugyanezen jogszabály **20. § a) pontja** értelmében a **nemzeti park igazgatóság** állami feladatként ellátandó alaptevékenysége körében **véleményezi...a helyi építésügyi szabályzatokat, valamint a településrendezési terveket.** Fentiek alapján kérjük Önöket, hogy a településrendezési terv elkészítése során a véleményezési eljárásban az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséget – mint területileg illetékes természet- és tájvédelmi szakhatóságot – természet- és tájvédelmi szempontból történő véleményezés szempontjából – az 1997. évi LXXVIII. törvény 9. § (3) bekezdése alapján – a megállapítás, illetve a jóváhagyás előtt szintén keressék meg, és az általuk tett esetleges módosításokat javaslatokat, kikötéseket a településrendezési tervbe építsék be.

Tájidegen (invázív) fajok jegyzéke

A következő fajok telepítése tájvédelmi szempontból nem javasolt:

alkörmös – *Phytolacca americana*
amerikai kőris – *Fraxinus pennsylvanica*
ártéri japánkeserűfű – *Reynoutria japonica*
átoktüske – *Cenchrus incertus*
bálványfa – *Ailanthus altissima*
betyárkóró – *Erigeron canadensis*
bíbor nenyúljhozzám – *Impatiens gradulifera*
borzas kúpvirág – *Rudbeckia hirta*
csicsóka – *Helianthus tuberosus*
egynyári seprence – *Stenactis annua*
fehér akác – *Robinia pseudoacacia*
gyalogakác – *Amorpha fruticosa*
japán komló – *Humulus scandens*
kanadai aranyvessző – *Solidago canadensis*
japán komló – *Humulus scandens*
kanadai aranyvessző – *Solidago canadensis*
kaukázusi medvetalp – *Heracleum mantegazzianum*
keresztlapu – *Erechtites hieraciifolia*
kései meggy – *Padus serotina*
keskenylevelű ezüstfa – *Eleagnus angustifolia*
kisvirágú nenyúlhozzám – *Impatiens parviflora*
magas aranyvessző – *Solidago gigantea*
magas kúpvirág – *Rudbeckia laciniata*
nyugati ostorfa – *Celtis occidentalis*
óriás japánkeserűfű – *Reynoutria sachalinensis*
őszirózsák – *Aster* spp.
parlagfű – *Ambrosia elatior*
parti szőlő – *Vitis vulpina*
selyemkóró – *Asclepias syriaca*
sokvirágú napraforgó – *Helianthus decapetalus*
süntök – *Echianocystis lobata*
sziklai szőlő – *Vitis rupestris*
vadszőlő fajok legfeljebb takarónövényként egyedi elbírálás alapján) -
Parthenocissus spp.
zöld juhar – *Acer negundo*

Csernely javasolt Natura 2000-es területei

Községnév	Helyrajzi szám	Alrészlet betűjele	Művelési ág	N2000 név
Csernely	0170	C	gyep (legelő)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	016		erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0172/5		szántó	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0172/4	F	gyep (rét)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0172/4	D	gyep (rét)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0172/4	C	szántó	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0172/4	B	kivett	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0172/4	A	szántó	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0172/3		szántó	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0172/2		gyep (rét)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0171/2	B	gyep (rét)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0171/2	A	erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0172/7		erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0171/1	A	erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0173		kivett	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0170	B	gyep (legelő)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0170	A	erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0168	B	szántó	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0168	A	kivett	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0167	B	gyep (legelő)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0167	A	szántó	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0164		kivett	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0163/3		erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0163/2		erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0163/1		gyep (legelő)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	018/2		gyep (legelő)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	017		kivett	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0171/1	B	gyep (rét)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0204	C	gyep (rét)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0228		erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0226		kivett	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0225	C	szántó	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0225	B	gyep (rét)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0225	A	szántó	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0224		kivett	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0223		erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0222/3		erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0222/2		gyep (rét)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0221/2		erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0221/1		gyep (rét)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0172/6		szántó	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0219		erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0229		erdő	Izra-völgy és Ariói-tó

Csernely	0204	B	kivett	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0204	A	gyep (rét)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0203		kivett	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0201/2		gyep (rét)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0194		erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0192		erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0190		gyep (rét)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0178/1		erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0177/2		kivett	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0176		gyep (legelő)	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0175		erdő	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0174		szántó	Izra-völgy és Ariói-tó
Csernely	0220		gyep (rét)	Izra-völgy és Ariói-tó

B N P	ESA Terület megnevezése és elhelyezkedése	Természeti értékei
	<p>Heves-Borsodi dombsági ESA</p> <p>Az ESA terület a Heves-Borsodi-dombság keleti részét foglalja magába, melyet zömmel harmad- és negyedidőszaki üledékek alkotnak (pl. homokkő, homok, kavics, agyag, andezittufa, mészkő, lösz). Északon a Sajó-völgye jelenti a természetes határt a jelentős ipar- és bányatelepeket kihagyva (Sajónémeti, Putnok: Külsőbánya-telep). Keletről a Sajóvelezd – Vadna műút illetve a Kőbölic-tetőre vezető másodrangú út határolja. Uppony községtől, Borsodbótán, Sátán át Nekézsenyig az Upponyi-rögöt magába foglaló Lázberci Tájvédelmi Körzettel határos. Nekézseny községtől az ESA terület nyugatnak halad a lénárdaróci Szodonka-völgyön illetve a Csernelyre vezető műút mentén. Dél felé Bükkmogyorosd községhatáron át a megyehatárig halad (ahol a Bükki Nemzeti Park ESA területéhez kapcsolódik), majd a bélapátfalvi Csiga-tetőn éri el legdélebbi pontját. A balatoni Kövecses-hegyig újra a megyehatár képezi az ESA határát, majd innen északnak fordulva az István- illetve a Nagy-Hordó-völgyön át a Csernely völgyébe ereszkedik. Északnyugati irányban a Kis- Csely-, illetve Konya-völgyön át a járdánházi Ladány-tanyáig vezet, majd azarlói tavat kikerülve a Somsályi-hátig félszigetszerűen benyúlva visszatér a határ az ózdi községhatárra, majd részben az erdőhatáron részben a bányatelepeket kikerülve (Farkaslyuk: Tólápa, Felsőbánya; Királd: Petőfi-telep, Béketelep) Sajónémetinél visszatér a Sajó völgyébe.</p>	<p>Egykor zárt erdővel borított dombos terület, mely a különböző földhasznosítási módoknak köszönhetően egy olyan mérvű mozaikosságra tett szert, ahol olyan fajok is megtelepedhettek illetve másodlagosan szétterjedhettek, melyek eredendően hiányozhattak illetve refugiális jellegűek voltak ezt megelőzően. Feltűnő kettőséget jelentenek az alacsony tenerszintfeletti magasságban, extrazonálisan megjelenő bükkösök (pl. Csernely térségében 300 méter tszf. magasságban) illetve a kiirtásuk után differenciálódott száraz- és félszáraz gyepek. Míg a bükkösökben számos hegyvidéki elem tenyészik pl. boldogasszony papucs (<i>Cypripedium calceolus</i>), bükkös sás (<i>Carex pilosa</i>), békabogyó (<i>Actea spicata</i>), stb., addig a nyílt térségekben, főleg a tollas szálkaperjével (<i>Brachypodium pinnatum</i>), lappangósással (<i>Carex humilis</i>) és élesmosófűvel (<i>Chrysopogon gryllus</i>) jellemezhető gyepekben jellemző félszárazgyep fajokon kívül (pl. fehér zanót (<i>Cytisus albus</i>), lenfajok (<i>Linum tenuifolium</i>, <i>L. hirsutum</i>, <i>L. flavum</i>), nagy pacsiirtgafű (<i>Polygala major</i>), nagyvirágú gyíkfű (<i>Prunella grandiflora</i>), kosborfajok (<i>Orchis morio</i>, <i>O. purpurea</i>, <i>O. tridentata</i>), stb.) számos kontinentális illetve szubmediterrán elem is megjelenhet (pl. sárga iglice (<i>Ononis pusilla</i>), hosszúlevelű árvalányhaj (<i>Stipa tirsia</i>), homoki ibolya (<i>Viola rupestris</i>), hegyi gamandor (<i>Teucrium montanum</i>), stb.). Ma ezek a gyepek jóval kiterjedtebbek az erdőkhöz képest, megtalálhatók az összes község határában. Zoológiai értékeik jórészt feltáratlanok, azonban az eddigi kutatások szenzációs eredményeket</p>

<p>Földhasználat</p> <p>A Heves-Borsodi dombság ESA területének földhasználatát alapvetően az extenzív gazdálkodási módok jellemzik.</p> <p>A szántók aránya alacsony, a gyepek és erdő művelési ágba tartozó területek aránya magas. A művelt szántók területe évről-évre csökkenni látszik, számos gyenge adottságokkal rendelkező szántón spontán visszagyepesedési folyamatok játszódnak le. Évről évre több a parlag.</p> <p>A gyepek hasznosítása eltérő jellegű, de mindenütt az extenzív módszerek a jellemzőek. Korábban a gyepek többségét legeltették, mára azonban az állatállomány a töredékére csökkent. Sok a nem kezelt, nem legeltetett gyepek. A kaszálórétek kis részét kaszálják, jobbra savnyúfüves (sások) szénát adnak.</p> <p>egy-egy területen a félszáraz, sok helyen irtással keletkezett másodlagos gyepeket erdősítési próbálták erdeifenyővel, azonban ezek jobbra sikertelenek voltak. Részben a termőhelyi adottságok miatt, részben a rendszeres határtüzek pusztították a telepítéseket.</p> <p>Az erdők egy része magántulajdonban van, más részük, elsősorban a nagyobb tömbök, állami tulajdonban maradt.</p> <p>A meredek, délies domboldalakon, a települések környékén kisparcellákból álló, hagyományos művelésű gyümölcsösök, szőlőparcellák találhatóak.</p> <p>Célkitűzések és támogatandó tevékenységek az ESA keretében</p> <p>A meglévő természetes és természetközeli élőhelyek és ezeket reprezentáló életközösségek fenntartása. A kiemelt természeti értéket képviselő fajok populációinak megőrzése.</p> <p>A vizes élőhelyek javítása vízviszataratással.</p>	<p>hoztak: Hanánkban itt él az eddig ismert legnagyobb osiris törpeboglarca (Cupido osiris) és barnaboglarca (Agrodiaetus admaetus) populáció. Mindkét faj Vörös Könyves, védett lepke, kárpát-medencei léptékben is kiemelt értéket képviselnek. További értékes fajok erős populációi tenyésznek a virággazdag félszáraz gyepekben: thersites boglarca (Polyommatus thersites), nagypettyes hangyaboglarca (Maculinea airon), bablópille (Ascalaphus macaronius). A terület néhány pontján extrazonális molyhos tölgyes erdőfoltok is megmaradtak (pl. Királd: Vártető), míg helyenként mézskerülő – egykor makkoltatott – tölgyerdők tenyésznek (Csernely: Pete-fia, Bükkmogyorósd). A széles völgytalpak és a változatos geológiai viszonyok kedveztek a lápképződésnek, melynek maradványaiként kisebb forráslápok, magassásos mocsárrétek maradtak meg (pl. Sánta: Tökös-völgy, Csernely-patak mente, Bükkmogyorósd: Csepegő-forrás). Jellemző ritka fajai: mocsári gólyaorr (Geranium palustre), örménygyökér (Inula helenium), mocsári kosbor (Orchis palustris), mocsári nőszőfű (Epipactis palustris), ritka sásfajok (C. caespitosa, C. hordeistichos, C. paniculata), stb. Ezeknek a lápoknak, mocsaraknak, kaszálóréteknek a faunájáról még keveset tudunk. Az eddigi eredmények alapján ismert, hogy erős kárpát-boreális hatást mutatnak. Több ponton előfordul a Kárpát-medencében unikális ritkaságnak számító gólyaorr boglárlepke (Eumedonia eumedon), helyenként gyakori a lápi gyöngyházlepke (Brenhis ino). Gerinces állatai közül kiemelhető a fokozottan védett, Berni Egyezményes haris (Crex crex). A Heves-Borsodi dombság ESA terület természeti értékei a terület tájvédelmi körzetté való nyilvánítását is lehetővé tenné. a</p>
--	--

<p>Extenzív gazdálkodási formák segítése.</p> <p>A rossz adottságú szántókon a terőhelynek megfelelő hazai fafajokkal való erdősítés segítése.</p> <p>A jelenlegi gyepterületek művelésű területek fenntartása extenzív tájhasználattal.</p> <p>A védendő erdőtülszűlások fenntartása, a gazdasági célú erdők természetes felújítással való erdészeti hasznosításának szorgalmazása.</p> <p>A táj- és termőhelyidegen fafajok visszaszorítása (akác, nemesnyár, erdeifenyő), a felújításoknál, telepítéseknel termőhelynek megfelelő hazai fafajok előnyben részesítése.</p> <p>Az extenzív állattartás fejlesztésének segítése, az ősi magyar fajták előnyére (magyar tarka marha).</p> <p>A hagyományos művelésű, kisparcellás gyümölcsösök, kaszálók fenntartásának segítése.</p>	<p>természeti értékek Kárpát-medencei, illetve európai szinten is kiemelkedő jelentőségűek.</p>
--	---

A LÁZBÉRCI TÁJVÉDELMI KÖRZET RÉSZLETES ISMERTETÉSE

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Bükk hegység legidősebb képződménye, az Upponyi-rög területén elhelyezkedő Láz-bérci Tájvédelmi Körzet Észak-Magyarországon az első, ilyenfajta megkülönböztetett védelmet élvező tájegység. Létrehozásakor, 1975-ben a volt Országos Természetvédelmi Hivatal határozta meg 8510 hektár területet nyilvánított védetté, összesen tíz település határában. Tizenegy évvel később, 1986 tavaszán a védelem indokainak megszűnésére hivatkozva 4880 hektárt feloldottak a védelem alól.

A megmaradt 3630 hektárnyi tájvédelmi körzet elsősorban az Upponyi-sziklaszoros szurdokvölgyében és a Bánpatak völgyében épült Láz-bérci-víztározónak köszönheti létét. Az 1967-1969 között létesült, 5,88 millió köbméter víz befogadására alkalmas 78 hektárnyi felületű mesterséges tó rendkívül fontos szerepet játszik a Sajó-völgyi iparvidék két, mintegy 40-40 ezer lakosú városának (Ózdnak és Kazincbarcikának), valamint számos környező községnek az életében. Az ivóvíz-hasznosítási céllal létesített tározó a borsodi regionális vízellátó rendszer alaplétesítményeként több mint 150 ezer embert lát el ivóvízzel. Az ivóvíz minőségű víz igen jelentős vízvédelmi feladatokat követel meg, s ezek megvalósulását segíti a teljes körű környezetvédelem.

A víztározó üzemeltetését az Észak-magyarországi Regionális Vízmű és Vízgazdálkodási Vállalat végzi. A víztározó vízminőségének megóvása érdekében határozat rendelkezik belső, külső és hidrológiai védőövezetek kialakításáról.

A tó belső védőövezete egy 20 méter széles parti sáv. Lombhullatásuk miatt ezen a sávon még a fák sem kívánatosak. Ezt egy további, 100 méter szélességű külső védőövezet, ugyancsak szigorúan védett zóna veszi körül, amelyet óvnak mindennemű szennyeződéstől. Sajnos e vízvédelmi intézkedéseken túl még több gondot okoznak a tározót tápláló patakok, a Bán és a Csermely menti települések vízszennyezési veszélyforrásai. A legnagyobb nehézség, hogy a vízgyűjtő 11 településéből egyedül Szilvássváradon van csatornázás és szennyvíztisztítás. A belterületeken a porták, a gazdasági udvarok határosak a patakokkal, s a szennyvíz, a háztáji állattartás hulladéka, de a kommunális hulladék egy része is időnként a patakmedrekbe jut.

A tájvédelmi körzet létesítéséről szóló határozat szerint rendeltetése:

„-az ivóvíz-hasznosítási céllal épült víztározó vízminőségének védelmével szolgálja a közegészségügyet;

- védje a víztározóval gazdagodott Upponyi-hegység tájképi értékeit;
- megőrizze a geológiai értékeket és növényzeti ritkaságokat;
- biztosítsa a védett madárvilág – elsősorban az egyre ritkuló ragadozó madarak – háborítatlan fészkelését;
- a természeti értékek oktatási-ismeretterjesztési célokat szolgáló bemutatásával – a természetben történő élményszerzéssel és felüdüléssel egybekötve – szolgálja a közművelődést; segítse elő a szabadidő kulturált felhasználását;
- környezetvédelmi mintaterületként szolgálja természeti környezetünk védelmét.”

A tájvédelmi körzet magját a víztározó és környéke képezi. Ennek, s egyben az egész Upponyi-hegységnek földtanilag legértékesebb és tájképileg legszebb része a mintegy fél kilométer hosszúságú Upponyi-sziklaszoros szurdokvölgye, a Vízköz, 9.) amely fokozottan védett terület. Meredek sziklafalai, kőfülkéi, törmeléklejtői, jellegzetes „kögomba”-képződményei különleges látványt nyújtanak. A Sziklaforrás és a Cibróka területén, a geológiai feltárások kövületeiben megőrzött szarmata kori flóra is e táj értékei közé sorolható. A fehéres színű kőzetből sárgás és fekete levéllenyomatok kerültek a felszínre. Ezekben felismerhető a páfrányfenyő, a nyár-, a nyír-, az éger-, a bükk- és a szilfa több, akkor élt képviselője.

A környék mai erdeinek állományait zömmel a csertölgy és kocsánytalan tölgy, a bükk, a cserjeszintjét a húsos som határozza meg, de gyakori a galagonya, a mezei juhar és az ostroménfa is. Növénytanilag is a tájvédelmi körzet legértékesebb része az Upponyi-sziklaszoros, ahol mészkősziklagyepek és bokorerdők váltogatják egymást. A szoros különösen értékes, ritka, védelemre szoruló növényei: a vetővirág, a cseh tyúktaréj, a sziklai perje, a szürke napvirág, az erdélyi nyúlfarkfű, a havasi ikravirág, a pongyola harangvirág és számos más, a bükki sziklagyepekre jellemző növény.

Állatvilága megegyezik a Bükk hegység állatvilágával, de annál gazdagabb, mert a nagy és zavartalan vízfelület megfelelő élőhelyet nyújt a vízimadarak számára is. Rendszeresen megfigyelhető a halászsas, a szürke gém és a fekete gólya.

A tározó biológiai egyensúlyának fenntartása érdekében évente folyik haltelepítés. a ragadozó halak közül a csuka, a pisztráng, a süllő, a növényevő halak közül pedig a ponty és az amur a leggyakrabban telepített.

Magán a víztározón – az igen szigorú vízvédelmi előírások betartásával – horgászat is van.

A gazdag madárvilágból elsősorban a ritka, védett ragadozó madarak érdemelnek említést. Előfordul itt a barna kánya, a karvaly, a gatyás ölyv, a kerecsensólyom, a kabasólyom, az erdei fülesbagoly is.

A tájvédelmi körzet határán elhelyezkedő községekben műemléki és művészeti értékek, történelmi emlékek is találhatóak. Csupán Uppony térségében három vár, illetve őrhely nyomai is láthatók. A nép által Földvárnak nevezett vár közvetlenül a Vízköz feletti sziklateraszon található. Dobosy László 1975-ben publikált kutatási eredményei szerint a falmaradványok nyomai is megtalálhatók. A víztározó túlsó partja felett, az úgynevezett Fekete-hegy legnyugatibb nyúlványán található egy másik várhegy. Az itteni falmaradványokból arra lehet következtetni, hogy őrtorony volt egykor. A harmadik, a Kisvár már csak nevében és a talaj elszíneződéseivel őrzi egy valószínűleg történelem előtti kor őrhelyének emlékét. „Kincskereső” turkálások nyomai ugyan felfedezhetők a várhelyeken, de hivatalos ásatásokba még itt sem kezdtek.

A „védelem” alól 1986-ban feloldott területen van egy továbbra is fokozott védelmet élvező, igen kis, de annál érdekesebb rész. Ez a Damasa-szakadék. Bánhorváti felett, illetve a Bánhorváti-Uppony-Sajóvelezd határolta háromszögben található ez a rendkívül érdekes és ma még feltáratlan földtani képződmény. Megérdemelnél a geológusok figyelmét, némi fáradozását.

A Láz-bérci Tájvédelmi Körzet – a rendkívül szigorú természet- és vízvédelmi előírások ellenére – nyitva áll az érdeklődők, a természetjárók előtt. A víztározó nyugati partja felett vezet el az országos kék túra útvonalának egy gyönyörű szakasza. Dédestapolcsány alatt ebből ágazik el a Rágyincs-völgyben a Kohász út. A Hármashatár nevű vonulaton át, Upponyig ereszkedve a Csermely-patak szép völgyében vezet át ez a jelzett turistaút. Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság a mesterséges tó nyugati partjaitól, az országos kék túra útvonalának a Lipócz-völgy bejáratí pihenőjétől e gyönyörű völgyön át, fel az Eszkála-tető természeti szépségeihez épített ki sétautat, amely csatlakozik a Kohász úthoz. A turisták kényelmét szolgálják az esőbeállók, az erdei bútorok a Lipócz-völgyben és a Láz-bércről Dédestapolcsány felé vezető közlekedési út jobb oldalán létesített autópihenőnél, ahonnan gyönyörű kilátás nyílik a tározóra.

Az 1975. évi létrehozásától területileg indokolatlanul a felénél kisebbre csökkentett, de fokozott védelmet érdemlő értékeinek gazdagságát megtartó, sőt inkább növelő Láz-bérci Tájvédelmi Körzet megérdemelnél a hazai és külföldi turizmus eddiginél nagyobb érdeklődését is. Szálláshelyek, jelentősebb vendéglátó-létesítmények ugyan nincsenek, de minden irányból, így Miskolcra, Egerből vagy a közelebbi Ózd, Putnok és Kazincbarcika felől is jól elérhető. Két oldalról is érinti autóbuszjárat, közel van a Bükk legforgalmasabb turistaújtjaihoz, de gépjárművel a másik nemzeti parktól, az

aggtelekitől is fél-háromnegyed órán belül elérhető. Ezenkívül az Eger-Putnok közti vasútvonal két vasútállomásáról, Sátáról és a sajómercsei megállótól jelzett turistaúton közelíthető meg.

A fokozottan védett terület csak gyalogosan látogatható. Nem véletlen, hogy a megérdemelnél kevesebb látogató jelentős része visszatérő vendég. Főleg az Upponyi-szoros és közvetlen környéke, a csodálatos szépségű, a szem elé táruló látnivalókban és a megfigyelést, a némi kutatást igénylő rejtettebb értékekben egyaránt gazdag terület érdemli meg, hogy újra és újra viszontlássuk.

Remélhetőleg nem túl sokáig marad óhaj, hogy a Bükk Nemzeti Park és az Aggteleki Nemzeti Park között megbúvó Láz-bérci Tájvédelmi Körzet, a minden szempontból jóval nagyobb figyelmet érdemlő és élvező nemzeti kincsünk legyen.

Fokozott védelmet érdemlő értékeinek gazdagságát megtartó, sőt inkább növelő Láz-bérci Tájvédelmi Körzet megérdemelné a hazai és külföldi turizmus eddiginél nagyobb érdeklődését is. Szálláshelyek, jelentősebb vendéglátó-létesítmények ugyan nincsenek, de minden irányból, így Miskolcra, Egerből vagy a közelebbi Ózd, Putnok és Kazincbarcika felől is jól elérhető. Két oldalról is érinti autóbusszárat, közel van a Bükk legforgalmasabb turistaútjaihoz, de gépjárművel a másik nemzeti parktól, az aggtelekitől is fél-háromnegyed órán belül elérhető. Ezenkívül az Eger-Putnok közti vasútvonal két vasútállomásáról, Sátáról és a sajómercsei megállótól jelzett turistaúton közelíthető meg.

A fokozottan védett terület csak gyalogosan látogatható. Nem véletlen, hogy a megérdemelnél kevesebb látogató jelentős része visszatérő vendég. Főleg az Upponyi-szoros és közvetlen környéke, a csodálatos szépségű, a szem elé táruló látnivalókban és a megfigyelést, a némi kutatást igénylő rejtettebb értékekben egyaránt gazdag terület érdemli meg, hogy újra és újra viszontlássuk.

Remélhetőleg nem túl sokáig marad óhaj, hogy a Bükk Nemzeti Park és az Aggteleki Nemzeti Park között megbúvó Láz-bérci Tájvédelmi Körzet, a minden szempontból

1.3.4./ Közlekedésfejlesztési és rendezési javaslat

a.) Forgalom nagysága

Személyforgalom

Gyalogos közlekedés

A településen a gyalogos közlekedés számára a szilárdburkolatú járdák kiépítésre kerültek. A gyalogos közlekedés minimális. A településközpontba koncentrálódik.

Kerékpáros közlekedés

A településen a kerékpáros közlekedés nem jellemző a domborzati viszonyok miatt. A belterületi utak kerékpáros forgalma minimális.

Személygépkocsi forgalom

A belterületi személyforgalom általában gépkocsival történik.

Tömegközlekedés, autóbusz forgalom

A tömegközlekedés a távolsági autóbusz-forgalomra korlátozódik a BORSOD VOLÁN távolsági járatokat.

Könnyű,-közepes tehergépjármű forgalom

A településben a könnyű -és közepes tehergépjármű forgalom minimális mértékű.

Mezőgazdasági gépjármű forgalom

A mezőgazdasági gépjárműforgalommal az úthálózat tervezésénél számolni kell. A főforgalmi irányok: földutak. A közlekedés biztonsága érdekében az utak burkolása indokolt.

Lassú járműforgalom

A településen a lassújármű forgalom nem jellemző.

A célforgalomban az erdőgazdasági áruszállítás a meghatározó. Nemzetközi és országos átmenő forgalom szintén jelentős.

b.)Úthálózati elemek**Meglévő és tervezett úthálózat****Gyorsforgalmi utak**

Csernelyhez legközelebb az M26 számú gyorsforgalmi út fog kiépülni, ezáltal a település elérhetősége gyorsforgalmi útról 30 percen belül biztosítottá válik.

Útkeresztmetszetek vizsgálata:

Valamennyi útkeresztmetszetben, a legalább 12 m szélességű közökben elhelyezhetők a közművek. A közművezetékek általában kemény műanyag csövekből készülnek, s ezek védőtávolsága jóval kisebb, mint a beton és szilikát termékeké.

A lakóutak eléggé rendezettek, szabályozási szélességük változó 12- 16 m. Általános probléma a felszíni vízelvezetés megoldatlansága.

Gyalogos közlekedés céljára a közlekedési utaknál javasolt járdahálózat vehető igénybe, illetve vegyes forgalmú útként használhatók a keskeny, szabálytalan közök. A járdák javasolt szélessége 1,50 m.

Az álló forgalom, azaz a parkolás általában telken belül biztosítható úgy a lakótelkek, mint a legtöbb intézmény területén. Néhány főként kereskedelmi intézmény pl. vendéglátó intézmény forgalmának parkolása az út menti leállósávon belül biztosítandó.

A tömegközlekedést a VOLÁN autóbuszjárataival biztosított.

A kerékpár forgalom jelenleg a közút és utcahálózaton belül bonyolódik. Az utak szabályozási szélessége nem mindenütt teszi lehetővé önálló kerékpár sáv kialakítását. Útpálya szélesítéssel kerékpárút kialakítását javasoljuk. A kerékpáros turizmust a Zempléni hegység, a Mező-dűlő és a Hernád- völgy viszonylatában javasoljuk kiépíteni.